

Informacija o Sporazumu o investicionom bespovratnom grantu za projekat Vodosnabdijevanja i sanitacije u Crnoj Gori J (Investment grant agreement - Montenegro water and sanitation J - WBIF Grant.No WB-IG10-MNE-ENV-01) i o Sporazumu o investicionom bespovratnom grantu za projekat Vodosnabdijevanja i sanitacije u Crnoj Gori K (Investment grant agreement - Montenegro water and sanitation K - WBIF Grant.No WB-IG10-MNE-ENV-05)

1. Sporazum o investicionom bespovratnom grantu za projekat Vodosnabdijevanja i sanitacije u Crnoj Gori J (Investment grant agreement - Montenegro water and sanitation J - WBIF Grant.No WB-IG10-MNE-ENV-01)

Ovaj projekat podržava značajna unapređenja infrastrukture za otpadne vode u Opštinama Nikšić i Pljevlja, sa ciljem zaštite lokalnih vodotokova, unapređenja javnog zdravlja i napretka Crne Gore u usklađivanju sa standardima zaštite životne sredine Evropske unije.

U Opštini Nikšić, nove kanalizacione mreže i moderna pumpna stanica povezaće više od 10.000 stanovnika iz četiri naselja, koji se trenutno oslanjaju na zastarjele septičke jame.

U Opštini Pljevlja, investicija je usmjerena na modernizaciju postojećeg kombinovanog kanalizacionog sistema, koji danas uzrokuje česta preliivanja i dotok prekomjernih količina vode u postrojenje za prečišćavanje. Izgradnjom novih mreža za otpadne i atmosferske vode, razdvajanjem postojećih cjevovoda i rekonstrukcijom ključnih urbanih dionica, projekat će unaprijediti rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširiti bezbjedne sanitarne usluge za oko 1.600 stanovnika koji ranije nijesu bili priključeni.

U obje Opštine, ova inicijativa će otvoriti lokalna radna mjesta, ojačati otpornost na klimatske promjene i donijeti dugoročne koristi za životnu sredinu i društvo, kako za zajednice tako i za ekosisteme.

2. Sporazum o investicionom bespovratnom grantu za projekat Vodosnabdijevanja i sanitacije u Crnoj Gori K (Investment grant agreement - Montenegro water and sanitation K - WBIF Grant.No WB-IG10-MNE-ENV-05)

Ovaj projekat se odnosi na prioritetne nadogradnje dotrajalog i veoma neefikasnog sistema vodosnabdijevanja u Prijestonici Cetinje, sa ciljem da se smanje veliki gubici vode, stabilizuje snabdijevanje u svim nivoima nadmorske visine i poboljša operativna otpornost. Radovi uključuju rekonstrukciju oko 92 km tranzitnih i distributivnih cijevi, postavljanje novih priključaka i opreme za praćenje protoka, izgradnju novog rezervoara od 500 m³.

Da bi se ojačala dugoročna održivost, investicija takođe uključuje i solarni električni pogon od 4 MW koji će značajno smanjiti troškove električne energije za vodovod i poboljšati otpornost na klimatske promjene.

Na osnovu navedenog, projekat će smanjiti gubitke, poboljšati pouzdanost usluga i obezbijediti sigurnu pijaću vodu za stanovnike Prijestonice Cetinje.

Broj ugovora (FI br.) 50.663

Operativni broj (Serapis br.) 2005-0221

**SPORAZUM O INVESTICIONOM BESPOVRATNOM GRANTU ZA
PROJEKAT VODOSNABDIJEVANJA I SANITACIJE U CRNOJ GORI J**

WBIF Grant br. WB-IG10-MNE-ENV-01

između

CRNE GORE

i

OPŠTINE NIKŠIĆ

i

OPŠTINE PLJEVLJA

i

EVROPSKE INVESTICIONE BANKE

Podgorica, _____

_____, _____

_____, _____

Luksemburg, _____

ČLAN 1 DEFINICIJE I TUMAČENJE.....	6
ČLAN 2 PREDMET	13
ČLAN 3 FINANSIRANJE RADOVA, OPREME I/ILI USLUGA.....	14
ČLAN 4 PROJEKTOVANJE I NABAVKE	15
ČLAN 5 ISPLATA GRANTA.....	16
ČLAN 6 USLOVI ZA ISPLATU.....	16
ČLAN 7 PRIHVATLJIVI TROŠKOVI	18
ČLAN 8 INFORMISANJE I IZVJEŠTAVANJE.....	20
ČLAN 9 OBAVEZA INFORMISANJA	21
ČLAN 10 VLASNIŠTVO NAD REZULTATIMA I PRAVIMA INTELEKTUALNE SVOJINE.....	22
ČLAN 11 VIDLJIVOST I TRANSPARENTNOST	23
ČLAN 12 SUKOB INTERESA	24
ČLAN 13 PRAĆENJE I EVALUACIJA.....	24
ČLAN 14 PROVJERE, KONTROLE I REVIZIJE.....	24
ČLAN 15 ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA.....	25
ČLAN 16 OBAVEZA INTEGRITETA.....	26
ČLAN 17 OBUSTAVA SPORAZUMA	27
ČLAN 18 POVRAĆAJ SREDSTAVA	28
ČLAN 19 IZMJENE I DOPUNE	29
ČLAN 20 PRENOS PRAVA I OBAVEZA	29
ČLAN 21 RASKID	29
ČLAN 22 NAKNADE I TROŠKOVI.....	30
ČLAN 23 ODGOVORNOST I OBEŠTEĆENJE	31
ČLAN 24 OBAVJEŠTENJA I DRUGA KOMUNIKACIJA	31
ČLAN 25 MJERODAVNO PRAVO I RJEŠAVANJE SPOROVA	32
ČLAN 26 ODRICANJE OD PRAVA.....	33
ČLAN 27 CJELOKUPAN SPORAZUM.....	33
ČLAN 28 NIŠTAVOST	33
ČLAN 29 ENGLISKI JEZIK	33
OBRAZAC 1.....	36
PRILOG 1	37
PRILOG 2	40
PRILOG 3	42
PRILOG 4	43

PRILOG 5	57
PRILOG 6	76

OVAJ SPORAZUM O INVESTICIONOM
BESPOVRATNOM GRANTU ZAKLJUČUJU:

CRNA GORA, koju predstavlja Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, sa sjedištem u Eko-efikasnoj zgradi, Cetinjski put b.b., 81000 Podgorica, koju zastupa ministar, gospodin Damjan Ćulafić ("**Korisnik**")

sa jedne strane,

OPŠTINA NIKŠIĆ,

sa sjedištem na adresi Njegoševa 18, 81400 Nikšić, koju zastupa predsjednik Opštine, gospodin Marko Kovačević ("**Subjekat za implementaciju 1**")

sa druge strane,

OPŠTINA PLJEVLJA,

sa sjedištem na adresi Kralja Petra, 84210 Pljevlja, koju zastupa predsjednik Opštine, gospodin Dario Vraneš ("**Subjekat za implementaciju 2**")

sa treće strane,

EVROPSKA INVESTICIONA BANKA, finansijska institucija osnovana Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, sa sjedištem na adresi 100, bulevar Konrad Adenauer, L-2950 Luksemburg, ("**Banka**"),

sa četvrte strane,

svaka strana pojedinačno navedena kao „Strana“, a zajedno kao „Strane“.

BUDUĆI DA:

- A. Korisnik sredstava se obavezao da sprovede projekat koji se sastoji od prioriternih investicionih šema u dvije crnogorske opštine (Subjekt za implementaciju 1 i Subjekt za implementaciju 2), a koji se odnosi na prikupljanje i tretman komunalnih otpadnih voda (u daljem tekstu: „Projekat“). Dijelovi/komponente Projekta koji će se finansirati u okviru ovog sporazuma (u daljem tekstu: „Aktivnost“), pod uslovom da se povezani troškovi utvrde kao prihvatljivi u skladu sa članom 7, opisani su u opisu aktivnosti (u daljem tekstu: „Opis aktivnosti“) koji je dat u Prilogu 1 i u GAF-u (kako je definisano u nastavku).
- B. Radi završetka Projekta i pokrivanja dijela troškova Projekta, Korisnik sredstava je zatražio podršku Banke u cilju obezbjeđivanja finansiranja iz Evropskog zajedničkog fonda za Zapadni Balkan (u daljem tekstu: „Fond“).
- C. U skladu sa Opštim uslovima, Skupština ulagača Fonda je 8. decembra 2023. godine odobrila Aktivnost kao prihvatljivu za korišćenje bespovratne podrške iz sredstava Fonda, koja će biti obezbjeđena u skladu sa GAF-om, Opštim uslovima, Pratećim pismom i Sporazumom o doprinosu. U skladu sa uslovima ovog Sporazuma, i uzimajući u obzir izjave i činjenice navedene u ovim uvodnim odredbama, Banka će staviti na raspolaganje Korisniku sredstava bespovratna sredstva (u daljem tekstu: „Grant“) u maksimalnom iznosu od **17.468.479,00 EUR** (sedamnaest miliona četrsto šezdeset osam hiljada četiri stotine sedamdeset devet eura) radi finansiranja prihvatljivih troškova Aktivnosti, kako je definisano članom 7, od čega:

(a) maksimalni iznos od **16.919.156,00 EUR** (šesnaest miliona devetsto devetnaest hiljada sto pedeset šest eura stavlja se na raspolaganje za radove i nabavke koje predstavljaju dio Aktivnosti;

(b) maksimalni iznos od **549.323,00 EUR** pet stotina četrdeset devet hiljada tristo dvadeset tri eura) stavlja se na raspolaganje za usluge koje predstavljaju dio Aktivnosti.

Svrha ovog Sporazuma je da utvrdi prava i obaveze Strana u vezi sa korišćenjem Granta za sprovođenje radova, nabavki i usluga koji predstavljaju dio Aktivnosti.

- D. Dana 22. maja 2007. godine, Crna Gora i Banka su potpisale okvirni sporazum kojim se uređuju aktivnosti Banke na teritoriji Crne Gore, koji je u punoj snazi i važenju i ostaće na snazi tokom trajanja ovog Sporazuma (u daljem tekstu: „Okvirni sporazum“). Finansiranje Projekta (uključujući i Grant) spada u obuhvat Okvirnog sporazuma.
- E. Korisnik sredstava je propisno ovlašćen da primi Grant pod uslovima i odredbama utvrđenim ovim Sporazumom.
- F. Banka smatra da pristup informacijama ima ključnu ulogu u smanjenju ekoloških i socijalnih rizika, uključujući povrede ljudskih prava, povezanih sa projektima koje finansira, te je stoga uspostavila svoju politiku transparentnosti, čija je svrha unapređenje odgovornosti Banke (i njenih zavisnih društava) prema zainteresovanim stranama i građanima Unije uopšte.
- G. Banka podržava primjenu međunarodnih i standarda Evropske unije u oblasti sprečavanja pranja novca i borbe protiv finansiranja terorizma, kao i promoviše standarde dobrog poreskog upravljanja. Uspostavila je politike i procedure radi izbjegavanja rizika zloupotrebe svojih sredstava u svrhe koje su nezakonite ili predstavljaju zloupotrebu u odnosu na važeće propise. Izjava Grupe Banke o poreskoj prevari, izbjegavanju plaćanja poreza, agresivnom poreskom planiranju, pranju novca i finansiranju terorizma dostupna je na internet stranici Banke i pruža dodatne smjernice ugovornim partnerima Banke.
- H. Banka je uspostavila sveobuhvatan okvir politike koji omogućava Grupi Banke da se usredsredi na održivi i inkluzivni razvoj, uz obavezu sprovođenja pravedne i pravične tranzicije i podršku prelasku ka ekonomijama i zajednicama koje su otporne na klimatske promjene i prirodne katastrofe, sa niskim emisijama ugljenika, ekološki prihvatljive i efikasnije u korišćenju resursa. Ovaj okvir politike uključuje Politiku zaštite životne sredine i socijalnu politiku Grupe EIB i Standarde EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja. Politika zaštite životne sredine i socijalna politika Grupe EIB i Standardi EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja dostupni su na internet stranici Banke i pružaju dodatne smjernice ugovornim partnerima Banke

STOGA SE OVIM PUTEM USAGLAŠAVA SLJEDEĆE:

Član 1

Definicije i tumačenje

1.1. Gdje god da se koriste u ovom Sporazumu, sljedeći izrazi će imati sljedeća značenja:

„**Aktivnost**“: ima značenje koje joj je dato u uvodnoj odredbi A.

„**Godišnji izvještaj o sprovođenju (AIR)**“: označava izvještaj u formi i sadržaju prihvatljivom za Banku, koji je trenutno utvrđen u Prilogu 4 ovog Sporazuma, kako može biti izmijenjen s vremena na vrijeme po diskrecionoj odluci Banke i o čemu će Korisnik sredstava biti obaviješten, a koji obuhvata godišnje sprovođenje Aktivnosti za kalendarsku godinu koja prethodi godini podnošenja izvještaja, s tim da će prvi izvještaj obuhvatiti period od početka Perioda implementacije do kraja te kalendarske godine.

„**Sporazum**“: označava ovaj sporazum o grantu, uključujući njegove uvodne odredbe, Prilog i Aneks(e), kako isti mogu biti dopunjeni, izmijenjeni ili ponovo sačinjeni s vremena na vrijeme.

„**Skupština ulagača**“: označava upravljačko tijelo Fonda koje se sastoji od predstavnika Ulagča.

„**Odobrenje**“: označava ovlaštenje, dozvolu, saglasnost, odobrenje, odluku, licencu, izuzeće, podnesak, ovjeru kod notara ili registraciju.

„**Račun Banke za Grant**“: označava račun u eurima koji je Banka otvorila i koji održava u skladu sa Opštim uslovima, preko kojeg će iznosi koji odgovaraju Grantu biti prenijeti Korisniku sredstava i korišćeni isključivo za plaćanje prihvatljivih troškova.

„**Radni dan**“: označava dan (osim subote ili nedjelje) kada su Banka i komercijalne banke otvorene za obavljanje redovnih poslovnih aktivnosti u Luksemburgu.

„**Stopa sufinsriranja**“: označava primjenljivu procentualnu stopu utvrđenu u Opisu aktivnosti.

„**Povjerljive informacije**“: označavaju svaki dokument, informaciju ili drugi materijal dostavljen u vezi sa ovim Sporazumom ili na osnovu njega, koji je kumulativno u pisanom ili drugom trajnom obliku (uključujući elektronski oblik) i koji je jasno i vidljivo označen kao „Povjerljiva informacija“.

„**Ugovor**“: označava sporazum zaključen između Subjekata za implementaciju i Izvođača, u skladu sa postupkom javne nabavke, kako je propisano članom 4, radi isporuke Radova, Nabavki i/ili pružanja Usluga.

„**Izvođač**“: označava svako fizičko ili pravno lice, ili javni subjekt, odnosno grupu takvih lica/subjekata, uključujući bilo koju privremenu zajednicu privrednih subjekata – bilo formalnu ili neformalnu – sa kojom Subjekti za implementaciju zaključuju Ugovor radi isporuke Radova, Nabavki i/ili pružanja Usluga.

„**Sporazum o ulaganju**“: označava sporazum zaključen između Ulagča i Banke u vezi sa sredstvima koja su uplaćena Fondu.

„**Ulagáč**“: označava Uniju.

„**Opis aktivnosti**“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi A.

„**Račun za isplatu**“: označava račun u eurima koji je otvorio i koji održava Korisnik sredstava na svoje ime kod finansijske institucije prihvatljive za Banku, isključivo radi prijema sredstava Granta namijenjenih za Aktivnost, i preko kojeg će sredstva Granta za Aktivnost biti prenesena na Račun Projekta radi plaćanja od strane Subjekata za implementaciju odgovarajućih prihvatljivih troškova Izvođačima.

„**Datum stupanja na snagu**“: označava datum potpisivanja ovog Sporazuma od strane posljednje Strane.

„**Standardi EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja**“: označavaju Standarde EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja iz 2022. godine, koji su objavljeni na internet stranici Banke i koji opisuju zahtjeve u oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja koje svi projekti

finansirani od strane EIB-a moraju ispuniti, kao i odgovornosti različitih strana, uključujući Korisnika sredstava i Subjekte za implementaciju.

„Životna sredina“: označava sljedeće:

- (a) faunu i floru, žive organizme uključujući ekološke sisteme;
- (b) zemljište, tlo, vodu (uključujući morske i obalne vode), vazduh, klimu i pejzaž (prirodne ili vještačke strukture, bilo iznad ili ispod površine zemlje);
- (c) kulturno nasljeđe (prirodno, materijalno i nematerijalno);
- (d) izgrađenu životnu sredinu; i zdravlje i dobrobit ljudi.

„Studija procjene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja“ ili „ESIA“: označava studiju ili izvještaj koji predstavlja rezultat procjene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja, kojim se identifikuju i procjenjuju vjerovatni značajni uticaji i/ili rizici na životnu sredinu i socijalna pitanja povezani sa predloženim projektom, kao i preporučuju mjere za izbjegavanje, minimiziranje i/ili otklanjanje takvih uticaja i/ili rizika.

Ova studija podliježe javnim konsultacijama sa direktnim i indirektnim zainteresovanim stranama projekta.

„Dokumenta o zaštiti životne sredine i socijalnim pitanjima“: označavaju (a) Studiju procjene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja i (b) bilo koja ili sva Odobrenja iz oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja.

„Standardi zaštite životne sredine i socijalna pitanja“: označavaju:

- (a) zakone iz oblasti zaštite životne sredine i socijalne zakone koji se primjenjuju na Projekat, Korisnika sredstava ili Subjekte za implementaciju;
- (b) Izjavu EIB-a o principima i standardima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima;
- (c) Dokumenta o zaštiti životne sredine i socijalnim pitanjima; i
- (d) Direktivu EU 2014/52/EU kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 2011/92/EU.

„Zakon o zaštiti životne sredine“: označava:

- (a) pravo Evropske unije, uključujući principe i standarde, osim u slučaju odstupanja koje je Banka prihvatila za potrebe ovog Sporazuma na osnovu bilo kojeg sporazuma između Crne Gore i EU;
- (b) nacionalne zakone i propise; i
- (c) međunarodne ugovore i konvencije koje je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji su na drugi način primjenjivi i obavezujući za Crnu Goru,

u svakom slučaju u kojima je osnovni cilj očuvanje, zaštita ili unapređenje životne sredine.

„Odobrenje iz oblasti zaštite životne sredine ili socijalnih pitanja“: označava svako odobrenje koje je zahtijevano Zakonom o zaštiti životne sredine ili Socijalnim zakonom.

„Zahtjev iz oblasti zaštite životne sredine ili socijalnih pitanja“: označava svaki zahtjev, postupak, zvanično obavještenje ili istragu od strane bilo kog lica u vezi sa bilo kojim kršenjem ili navodnim kršenjem Standarda zaštite životne sredine i socijalnih pitanja.

„Tijelo EU“ ili „Tijela EU“: označava Banku, agente Banke, Evropski revizorski sud, Evropsku komisiju (uključujući OLAF i eksterne angažovane agente Evropske komisije), Evropsko javno tužilaštvo ili bilo koju drugu instituciju Evropske unije ili tijelo Evropske unije koje ima pravo da provjerava korišćenje Granta, kao i bilo koje drugo propisno ovlašćeno tijelo, u skladu sa važećim propisima, za obavljanje aktivnosti revizije ili kontrole kada je to zahtijevano važećim propisima.

„Pravo EU“: označava pravnu tekovinu Evropske unije (acquis communautaire) izraženu kroz Ugovore Evropske unije, uredbe, direktive, delegirane akte, akte za sprovođenje i sudsku praksu Suda pravde Evropske unije.

„Euro“, „euro“, „EUR“: svaki označava zakonsku valutu država članica Evropske unije koje je usvajaju ili su je usvojile kao svoju valutu, u skladu sa relevantnim odredbama Ugovora o Evropskoj uniji i Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

„Završni izvještaj o verifikaciji troškova“: označava izvještaj o verifikaciji troškova koji se odnosi na sve iznose isplaćene na osnovu ovog Sporazuma, kojim eksterni revizor provjerava da li su svi troškovi prijavljeni i potraživani za plaćanje u okviru ovog Sporazuma stvarni, tačno evidentirani i prihvatljivi u skladu sa ovim Sporazumom.

Ovaj izvještaj će biti sačinjen na engleskom jeziku, a finansijske informacije će biti konsolidovane u EUR. Ovaj izvještaj će biti revidovan od strane nezavisnog eksternog revizora međunarodnog ugleda, u skladu sa članom 8.7.

„Završni izvještaj o sprovođenju“: označava izvještaj u formi i sadržaju prihvatljivom za Banku, koji je trenutno utvrđen u Prilogu 5 ovog Sporazuma, kako može biti izmijenjen s vremena na vrijeme po diskrecionoj odluci Banke i o čemu će Banka obavijestiti Korisnika sredstava, a koji, između ostalog, sadrži detaljan opis aktivnosti finansiranih Grantom koje su sprovedene tokom cjelokupnog Perioda implementacije; rezultate Aktivnosti i/ili Projekta za cijeli Period implementacije; kao i prikaz konačnog iznosa Granta koji je stvarno iskorišćen za pokrivanje prihvatljivih troškova Aktivnosti.

Ovaj izvještaj će biti sačinjen na engleskom jeziku, a finansijske informacije će biti konsolidovane u EUR.

„Obrazac za finansijsku identifikaciju“: označava dokument kojim se identifikuju Račun za isplatu i, shodno tome, Račun Projekta na koji se vrše isplate Granta u skladu sa ovim Sporazumom.

„Finansiranje terorizma“: označava obezbjeđivanje ili prikupljanje sredstava, na bilo koji način, direktno ili indirektno, sa namjerom da se ona koriste ili uz saznanje da će biti korišćena, u cjelosti ili djelimično, radi izvršenja bilo kojeg krivičnog djela navedenog u Direktivi (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma i zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2002/475/JHA i izmjeni Odluke Savjeta 2005/671/JHA (sa svim izmjenama, zamjenama ili ponovnim donošenjima koja se povremeno mogu izvršiti).

„Okvirni sporazum“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi D.

„Fond“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi B.

„GAAP“: označava opšteprihvaćene računovodstvene principe u Crnoj Gori, uključujući MSFI (Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja).

„GAF“: označava Obrazac prijave za Grant koji je priložen ovom Sporazumu, a koji je Korisnik sredstava podnio u okviru poziva za dostavljanje prijedloga WBIF-a i na osnovu kojeg je Grant odobrila Skupština ulagača, kao i koji se može izmijeniti ili ažurirati s vremena na vrijeme, kako je opisano u članu 19.2.

„Opšti uslovi“: označavaju Opšte uslove Fonda koje su usvojili Skupština ulagača i Upravljači Fonda 7. novembra 2006. godine, a koji su naknadno izmijenjeni 2. oktobra 2009. godine, 16. juna 2016. godine i 6. septembra 2023. godine.

„Grant“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi C.

„Vodič za nabavke“: označava Vodič za nabavke objavljen na internet stranici Banke, kojim se nosioci projekata finansiranih u cjelosti ili djelimično od strane Banke informišu o postupcima koje je potrebno primijeniti prilikom nabavke Radova, Nabavki i Usluga potrebnih za Aktivnost.

„MSFI“ označava međunarodne računovodstvene standarde u smislu Uredbe IAS 1606/2002, u mjeri u kojoj su primjenjivi na odgovarajuće finansijske izvještaje.

„MOR“ označava Međunarodnu organizaciju rada.

„Standardi MOR-a“: označavaju svaki ugovor, konvenciju ili pakt Međunarodne organizacije rada (MOR) koji je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji je na drugi način primjenjiv i

obavezujući za Crnu Goru, kao i Osnovne standarde rada (kako su definisani u Deklaraciji MOR-a o osnovnim principima i pravima na radu).

„Period implementacije“: označava period od Datuma stupanja na snagu do ranijeg od sljedećih datuma: (i) 31. decembra 2031. godine, i (ii) datuma kada su Radovi, Nabavke i/ili Usluge finansirani u cjelosti ili djelimično iz Granta u potpunosti isporučeni i prihvaćeni od strane Korisnika sredstava, na način prihvatljiv za Banku (kako se može povremeno izmijeniti putem izmjena ovog Sporazuma i/ili GAF-a u skladu sa članom 19.1).

„Prava intelektualne svojine“: označavaju sva autorska i srodna prava, prava na dizajn, prava na baze podataka, prava na računarski softver, nazive domena, žigove, uslužne oznake, patente, trgovačka imena ili bilo koje prijave za navedena prava, prava na povjerljive informacije ili slična prava ili obaveze, moralna prava, u svakom slučaju bez obzira na to da li su registrovana ili neregistrovana, uključujući sve prijave (ili prava na podnošenje prijave) za takva prava, kao i obnove ili produženja tih prava, i sva slična ili ekvivalentna prava ili oblike zaštite koji mogu postojati sada ili u budućnosti u bilo kojem dijelu svijeta.

„Subjekat(i) za implementaciju“: označava svaki od sljedećih subjekata: (i) Opštinu Nikšić i (ii) Opštinu Pljevlja, koji su odgovorni za sprovođenje Aktivnosti.

„Pranje novca“: označava:

(a) konverziju ili prenos imovine, uz znanje da ta imovina potiče iz kriminalne aktivnosti ili iz radnje učestvovanja u takvoj aktivnosti, sa ciljem prikrivanja ili skrivanja nezakonitog porijekla imovine ili pomaganja bilo kojem licu koje je uključeno u izvršenje takve aktivnosti da izbjegne pravne posljedice svojih radnji;

(b) prikrivanje ili skrivanje stvarne prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava u vezi sa imovinom ili vlasništva nad imovinom, uz znanje da ta imovina potiče iz kriminalne aktivnosti ili iz radnje učestvovanja u takvoj aktivnosti;

(c) sticanje, posjedovanje ili korišćenje imovine, uz znanje u trenutku prijema da je ta imovina proistekla iz kriminalne aktivnosti ili iz radnje učestvovanja u takvoj aktivnosti; ili

(d) učestvovanje u, udruživanje radi izvršenja, pokušaj izvršenja, kao i pomaganje, podsticanje, omogućavanje i savjetovanje u vezi sa izvršenjem bilo koje od radnji navedenih u prethodnim tačkama.

„Lični podaci“: imaju značenje dato u članu 3. Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2018. godine o zaštiti fizičkih lica u vezi sa obradom ličnih podataka od strane institucija, organa, kancelarija i agencija Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka, kojom se stavlja van snage Uredba (EZ) br. 45/2001 i Odluka br. 1247/2002/EZ (OJ L 295, 21.11.2018, str. 39–98), sa svim izmjenama, dopunama i konsolidacijama koje se povremeno mogu izvršiti.

„Projekat“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi A.

„Račun(i) Projekta“: označava račun(e) u eurima koje je svaki Subjekat za implementaciju otvorio i održava na svoje ime kod finansijske institucije prihvatljive za Banku, isključivo radi prijema sredstava Granta namijenjenih za Aktivnost, koja Korisnik sredstava usmjerava sa Računa za isplatu, kako bi se ista koristila isključivo za plaćanje odgovarajućih prihvatljivih troškova Izvođačima.

„Jedinica za sprovođenje projekta“ ili „JSP“: označava PROCON, kao nacionalnu jedinicu za implementaciju projekata u oblasti komunalnih usluga i zaštite životne sredine, uspostavljenu radi pružanja podrške Subjektima za implementaciju.

„Zabranjeno postupanje“: označava svako Finansiranje terorizma, Pranje novca ili Zabranjenu praksu.

„Zabranjena praksa“: označava bilo koju od sljedećih radnji:

(a) Prinudna praksa, koja označava nanošenje štete ili ugrožavanje, odnosno prijetnju nanošenjem štete ili ugrožavanjem, direktno ili indirektno, bilo kojoj strani ili imovini strane, radi nepropisnog uticaja na postupanje određene strane;

(b) Dogovorna praksa, koja označava sporazum između dvije ili više strana sa ciljem ostvarivanja neprikladne svrhe, uključujući nepropisan uticaj na postupanje druge strane;

(c) Koruptivna praksa, koja označava nuđenje, davanje, primanje ili traženje, direktno ili indirektno, bilo čega od vrijednosti od strane jednog lica radi nepropisnog uticaja na postupanje drugog lica;

(d) Prevarna praksa, koja označava svaku radnju ili propust, uključujući davanje netačnih prikaza ili izjava, kojom se svjesno ili iz nepažnje dovodi u zabludu ili pokušava dovesti u zabludu određena strana radi pribavljanja finansijske (uključujući, radi izbjegavanja sumnje, poreske) ili druge koristi ili radi izbjegavanja obaveze;

(e) Opstruktivna praksa, koja u vezi sa istragom o Prinudnoj, Dogovornoj, Koruptivnoj ili Prevarnoj praksi povezanoj sa ovom Aktivnošću ili Projektom označava:

(i) namjerno uništavanje, falsifikovanje, mijenjanje ili prikrivanje dokaza od značaja za istragu; i/ili prijetnju, uznemiravanje ili zastrašivanje bilo koje strane kako bi se spriječilo otkrivanje informacija relevantnih za istragu ili nastavak istrage; ili

(ii) radnje koje imaju za cilj bitno ometanje ostvarivanja ugovornih prava revizije ili pristupa informacijama;

(f) Krađu, koja označava prisvajanje imovine koja pripada drugoj strani;

(g) Poresko krivično djelo, koje označava sva krivična djela, uključujući poreska krivična djela koja se odnose na direktne i indirektno poreze i koja su definisana nacionalnim zakonodavstvom Crne Gore, a za koja je propisana kazna zatvora ili mjera pritvora u maksimalnom trajanju dužem od jedne godine;

(h) Zloupotrebu resursa i sredstava Grupe EIB, koja označava bilo koju nezakonitu aktivnost izvršenu prilikom korišćenja resursa ili sredstava Grupe EIB (uključujući sredstva pozajmljena na osnovu ovog Sporazuma), svjesno ili iz nepažnje; ili

(i) bilo koju drugu nezakonitu aktivnost koja može uticati na finansijske interese Evropske unije, u skladu sa važećim propisima.

„Evidencija“: ima značenje koje joj je dato u Prilogu 3.

„ Relevantno lice“: označava, u odnosu na Korisnika sredstava i Subjekte za implementaciju, sljedeće:

(a) u odnosu na Korisnika sredstava, bilo koje ministarstvo, druge organe centralne izvršne vlasti ili druge državne podjedinice, odnosno bilo kojeg njihovog službenika ili predstavnika, ili bilo koje drugo lice koje djeluje za bilo kojeg od njih, u njihovo ime ili pod njihovom kontrolom, a koje ima ovlaštenje da upravlja i/ili nadzire Projekt; i

(b) u odnosu na Promotera, bilo kojeg člana njegovih organa upravljanja, ili bilo kojeg njegovog zaposlenog, odnosno bilo koje drugo lice koje djeluje za njega, u njegovo ime ili pod njegovom kontrolom, a koje ima ovlaštenje da daje naloge i vrši kontrolu u vezi sa Projektom.

„Sankcionisano lice“: označava bilo koje fizičko ili pravno lice (radi izbjegavanja sumnje, pojam „lice“ obuhvata, između ostalog, bilo koju vladu, grupu ili terorističku organizaciju) koje je označeno kao predmet sankcija ili koje je na drugi način obuhvaćeno sankcijama (uključujući, bez ograničenja, kao rezultat toga što je u vlasništvu ili pod direktnom ili indirektnom kontrolom bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica koje je označeno kao predmet sankcija ili koje je na drugi način obuhvaćeno sankcijama).

„Sankcije“: označavaju zakone i propise o ekonomskim ili finansijskim sankcijama, trgovinske embargoe ili druge restriktivne mjere (uključujući, naročito, ali ne ograničavajući se na, mjere u vezi sa finansiranjem terorizma) koje povremeno donosi, kojima upravlja, koje sprovodi ili primjenjuje bilo koji od sljedećih subjekata:

(a) Ujedinjene nacije, uključujući, između ostalog, Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija;

(b) Evropska unija, uključujući, između ostalog, Savjet Evropske unije i Evropsku komisiju, kao i bilo koja druga nadležna tijela/institucije ili agencije Evropske unije;

(c) Vlada Sjedinjenih Američkih Država i bilo koje njeno ministarstvo, odjeljenje, agencija ili kancelarija, uključujući, između ostalog, Kancelariju za kontrolu strane imovine (OFAC) Ministarstva finansija Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvo spoljnih poslova Sjedinjenih Američkih Država i/ili Ministarstvo trgovine Sjedinjenih Američkih Država; i

(d) Vlada Ujedinjenog Kraljevstva i bilo koje njeno ministarstvo, odjeljenje, agencija, kancelarija ili nadležni organ, uključujući, između ostalog, Kancelariju za sprovođenje finansijskih sankcija pri Ministarstvu finansija Njegovog Veličanstva i Ministarstvo za međunarodnu trgovinu Ujedinjenog Kraljevstva.

„Usluge“: označavaju usluge finansirane iz Granta, uključujući usluge tehničke pomoći, radi podrške Aktivnosti, kako je detaljnije navedeno u Odjeljku A.2 Priloga 1 – Opis aktivnosti.

„Dopis“: označava Dopis uz Opšte uslove zaključen 30. oktobra 2024. godine između Evropske unije i Banke.

„Socijalno pravo“: označava:

(a) pravo Evropske unije, uključujući principe i standarde, osim u slučaju odstupanja koje je Banka prihvatila za potrebe ovog Sporazuma na osnovu bilo kojeg sporazuma između Crne Gore i EU;

(b) zakone i propise Crne Gore;

(c) međunarodne ugovore i konvencije koje je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji su na drugi način primjenjivi i obavezujući za Crnu Goru;

(d) bilo koje Standarde MOR-a;

u svakom slučaju u kojem je osnovni cilj zaštita ili unapređenje socijalnih pitanja; i

(e) bilo koji ugovor, konvenciju ili pakt Ujedinjenih nacija o ljudskim pravima koji je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji je na drugi način primjenjiv i obavezujući za Crnu Goru.

„Socijalna pitanja“: označavaju sva ili bilo koja od sljedećih pitanja:

(a) rad i uslovi rada;

(b) zaštita zdravlja i bezbjednost na radu;

(c) prava i interesi ranjivih grupa;

(d) prava i interesi autohtonih naroda;

(e) rodna ravnopravnost;

(f) javno zdravlje, bezbjednost i zaštita;

(g) izbjegavanje prinudnih iseljenja i ublažavanje teškoća nastalih usljed prinudnog raseljavanja;

i

(h) uključivanje zainteresovanih strana.

„Nabavke“: označavaju nabavke koje čine dio Aktivnosti, a koje su djelimično ili u potpunosti finansirane iz Granta, kako je detaljnije opisano u Odjeljku A.1(A) Priloga 1 – Opis aktivnosti.

„Tranša“: označava svaku isplatu izvršenu ili koja će biti izvršena na osnovu ovog Sporazuma.

„Datum prestanka“: označava datum koji nastupa 8 (osam) godina nakon kasnijeg od sljedećih datuma:

(a) datuma kada:

(i) je Grant u potpunosti iskorišćen i isplaćen za potrebe Aktivnosti u skladu sa odredbama ovog Sporazuma, i

(ii) Korisnik sredstava nema nijednu nepodmirenu obavezu po ovom Sporazumu i sve njegove obaveze prema ovom Sporazumu su u potpunosti izvršene, na način prihvatljiv za Banku, i

(iii) Period implementacije je završen; i

(b) datuma kada je ovaj Sporazum raskinut u skladu sa članom 21.

„**Amblem Unije**“: označava logo Evropske unije sa dvanaest žutih zvijezda na plavoj pozadini, koji koriste sve institucije, tijela, kancelarije i agencije Evropske unije u skladu sa Međuinstitucionalnim stilskim vodičem Kancelarije za publikacije Evropske unije i dokumentom „Upotreba amblema EU u okviru programa EU i u zemljama koje nisu članice EU – Smjernice za korisnike i druga treća lica“, koje je izradila Evropska komisija i koje se povremeno ažuriraju.

Ove smjernice su dostupne na:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf

„**WBIF**“: označava Investicioni okvir za Zapadni Balkan.

„**Radovi**“: označavaju radove koji predstavljaju dio Aktivnosti, a koji su djelimično ili u potpunosti finansirani iz Granta, kako je detaljnije opisano u Odjeljku A.1(A) Priloga 1 – Opis aktivnosti.

1.2 U slučaju da je nekom pojmu napisanom velikim početnim slovom u određenom Prilogu dato drugačije značenje, takva definicija će imati značenje koje joj je dato u tom Prilogu isključivo za potrebe tog Priloga.

1.3. Naslovi korišćeni u ovom Sporazumu, kao i svako pozivanje na navedene naslove, služe isključivo radi lakšeg upućivanja i neće se uzimati u obzir prilikom tumačenja ovog Sporazuma.

1.4. Osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, pozivanja na konkretne „Uvodne odredbe“, „Članove“, „Priloge“ i „Anekse“, kao i na druge djelove ovog Sporazuma, osim ako je izričito drugačije navedeno, predstavljaju pozivanja na takve Uvodne odredbe, Članove, Priloge i Anekse ovog Sporazuma, odnosno na njegove odgovarajuće djelove.

1.5. Pozivanja na bilo koji „zakon“ ili „zakone“ označavaju:

(a) bilo koji primjenjivi zakon i bilo koji primjenjivi ugovor, ustav, statut, zakonodavni akt, uredbu, normativni akt, pravilo, propis, presudu, nalog, rješenje, zabranu, odluku, odluku arbitraže ili drugu zakonodavnu ili administrativnu mjeru, odnosno sudsku ili arbitražnu odluku u bilo kojoj jurisdikciji koja je obavezujuća ili primjenjivu sudsku praksu; i

(b) Pravo EU.

1.6. Pozivanja na „važeći zakon“, „važeće zakone“ ili „važeću jurisdikciju“ označavaju:

(a) zakon ili jurisdikciju koji se primjenjuju na Korisnika sredstava, njegova prava i/ili obaveze (u svakom slučaju koji proizlaze iz ili su u vezi sa ovim Sporazumom), njegovu sposobnost i/ili imovinu i/ili Projekat ili Aktivnost; i/ili, prema potrebi,

(b) zakon ili jurisdikciju (uključujući u svakom slučaju Statut Banke) koji se primjenjuju na Banku, njena prava, obaveze, sposobnost i/ili imovinu.

- 1.7 Pozivanja na odredbu zakona ili ugovora predstavljaju pozivanja na tu odredbu sa svim njenim izmjenama ili ponovnim donošenjima.
- 1.8 Pozivanja na bilo koji drugi ugovor ili instrument predstavljaju pozivanja na taj drugi ugovor ili instrument sa svim njegovim izmjenama, novacijama, dopunama, produženjima ili ponovnim utvrđivanjima.
- 1.9 Pozivanja na javnu organizaciju uključuju i njene pravne sljedbenike, a ukoliko javna organizacija prestane da postoji ili prestane da obavlja svoje funkcije bez pravnog sljedbenika, smatraće se da pozivanje na takvu javnu organizaciju uključuje pozivanje na bilo koju javnu organizaciju ili bilo koju organizaciju ili subjekt koji je preuzeo jednu ili obje funkcije i odgovornosti takve javne organizacije.
- 1.10 Pozivanja koja sadrže izraze kao što su „obuhvata“ i „uključujući“, bez obzira na to da li se koriste uz riječi „bez ograničenja“ ili „ali ne ograničavajući se na“, neće se smatrati ograničenim konkretnim navođenjem stavki, već će se u svim slučajevima smatrati da nijesu ograničavajuća i tumačiće se kao „obuhvata bez ograničenja“ i „uključujući bez ograničenja“.

- 1.11 Opšti izrazi uvedeni ili praćeni riječima „drugi“, „uključujući“, „kao što su“ ili „posebno“ neće se tumačiti u ograničavajućem smislu samo zato što su praćeni ili im prethode (zavisno od slučaja) konkretni primjeri koji su namijenjeni da budu obuhvaćeni značenjem opštih izraza.
- 1.12 Osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, gdje god se u ovom Sporazumu koristi, množina uključuje jedninu, jednina uključuje množinu, a svaki rod uključuje sve druge rodove.
- 1.13 Kada god se zahtijeva da neki dokument bude „ovjeren“, takav zahtjev će značiti da je predmetni dokument ovjeren kao vjerna i potpuna kopija dokumenta koji je u punoj snazi i dejstvu, i koji nije izmijenjen na dan predmetne kopije.

Član 2

Predmet

- 2.1. Korisnik će sprovoditi Aktivnost putem Implementacionih subjekata. Korisnik i Implementacioni subjekt će vršiti opšti nadzor nad sprovođenjem Projekta i snositi odgovornost za njegovu realizaciju.
- 2.2. Korisnik i Implementacioni subjekti će:
 - (a) koristiti Grant isključivo za finansiranje prihvatljivih troškova nastalih za Radove, Robu i/ili Usluge, na sopstvenu odgovornost, u skladu sa Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava, odredbama i uslovima ovog Sporazuma, kao i svim važećim pravilima i propisima. Pri tome, Korisnik i Implementacioni subjekti dužni su da svoje obaveze izvršavaju sa potrebnom pažnjom, efikasnošću, transparentnošću i marljivošću, u skladu sa načelom dobrog finansijskog upravljanja i najboljom praksom u ovoj oblasti;
 - (b) sprovoditi Aktivnost vodeći računa o ključnim pokazateljima ostvarenja utvrđenim u Opisu aktivnosti i nastojati da ih dostigne;
 - (c) pribaviti prethodnu pisanu saglasnost Banke za sve izmjene Aktivnosti, odnosno za sve značajne izmjene opisa, projektovanja, plana realizacije, troškova, planova i programa rashoda Projekta;
 - (d) sprovoditi i upravljati Projektom u skladu sa Ekološkim i socijalnim standardima.
 - (e) pribaviti i održavati na snazi sve potrebne ekološke i socijalne dozvole, odobrenja i saglasnosti za Projekat;
 - (f) poštovati sve takve ekološke i socijalne dozvole, odobrenja i saglasnosti;
 - (g) ne koristiti Grant na način kojim se namjerava ili čijim bi se efektom ostvarila dobit za Korisnika i/ili Implementacione subjekte;
 - (h) u potpunosti poštovati sve zakone kojima podliježu Korisnik, Implementacioni subjekti ili Projekat, ukoliko bi nepoštovanje takvih zakona moglo bitno ugroziti sposobnost Korisnika ili Implementacionih subjekata da izvršavaju svoje obaveze prema ovom Sporazumu;
 - (i) otvoriti i održavati Račun za isplatu sredstava i Račun Projekta, koji su isključivo namijenjeni za Aktivnost i odvojeni od drugih računa Korisnika i Implementacionih subjekata, kao i od njihovih drugih novčanih aktivnosti;
 - (j) ne zasnivati niti dozvoliti postojanje bilo kakvog tereta, zaloge, založnog prava, prava prvenstva naplate ili drugog sredstva obezbjeđenja kojim se obezbjeđuje obaveza bilo kog lica, niti bilo kog drugog ugovora ili aranžmana sa sličnim dejstvom, na Računu za isplatu sredstava i Računu Projekta;
 - (k) osigurati da informacije sadržane u GAF-u nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog Sporazuma; i
 - (l) bez odlaganja obavijestiti Banku o:
 - (i) bilo kojoj radnji ili postupku pokrenutom od strane trećeg lica, ili bilo kojem prigovoru koji je podnesen, kao i svakoj opravdanoj žalbi koju primi Korisnik i/ili Implementacioni subjekti, a koja je od značaja u pogledu ekoloških, socijalnih ili drugih pitanja koja utiču na Projekat;

- (ii) bilo kojem ekološkom ili socijalnom zahtjevu za koji je, prema njegovim saznanjima, pokrenut postupak, koji je u toku ili kojim se prijeti protiv Korisnika i/ili Implementacionih subjekata;
 - (iii) bilo kojoj činjenici ili događaju koji je poznat Korisniku i/ili Implementacionim subjektima, a koji može bitno ugroziti ili uticati na uslove realizacije ili funkcionisanja Projekta;
 - (iv) bilo kojem incidentu ili nezgodi u vezi sa Projektom koja ima ili bi mogla imati značajan negativan uticaj na Životnu sredinu ili socijalna pitanja;
 - (v) bilo kojem nepoštovanju Ekoloških i socijalnih standarda od strane Korisnika i/ili Implementacionih subjekata; i
 - (vi) svaka suspenzija, opoziv ili materijalna izmjena bilo kog Ekološkog ili Socijalnog odobrenja.
- 2.3. Korisnik sredstava izjavljuje, na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma, da se ne nalazi ni u jednoj od sljedećih okolnosti:
- (a) u prethodnih 5 (pet) godina, oni lično ili lica koja imaju ovlašćenja za zastupanje, donošenje odluka ili kontrolu nad njim pravosnažno su osuđena za krivično djelo u vezi sa njihovim profesionalnim postupanjem, koje bi uticalo na njihovu sposobnost da sprovedu Grant i koje je zasnovano na jednom od sljedećih razloga;
 - (i) nemarno dostavljanje obmanjujućih informacija koje mogu imati bitan uticaj ili prevarno prikazivanje netačnih informacija koje su potrebne za provjeru nepostojanja osnova za isključenje ili ispunjenosti kriterijuma za izbor, odnosno u izvršenju ugovora ili sporazuma;
 - (ii) zaključivanje sporazuma sa drugim licima usmjerenih na narušavanje konkurencije;
 - (iii) pokušaj neprimjerenog uticaja na proces donošenja odluka ugovornog organa tokom postupka dodjele;
 - (iv) pokušaj pribavljanja povjerljivih informacija koje mu mogu omogućiti neopravdanu prednost u postupku dodjele; ili
 - (b) bilo je predmet odluke o isključenju sadržane u objavljenoj bazi podataka sistema za rano otkrivanje i isključenje koju je uspostavila Evropska komisija; ili
 - (c) u prethodnih 5 (pet) godina, oni lično ili lica koja imaju ovlašćenja za zastupanje, donošenje odluka ili kontrolu nad njim bila su predmet pravosnažne presude za prevaru, zabranjeno postupanje, učešće u kriminalnoj organizaciji, pranje novca ili finansiranje terorizma, krivična djela terorizma ili krivična djela povezana sa terorističkim aktivnostima, odnosno podsticanje, pomaganje, saučesništvo ili pokušaj izvršenja takvih krivičnih djela; ili dječiji rad i druge oblike trgovine ljudima.

Član 3

Finansiranje radova, nabavke robe i/ili usluga

- 3.1. Grant će se koristiti isključivo za pokriće prihvatljivih troškova nastalih u vezi sa radovima, nabavkom robe i/ili uslugama, kako je navedeno u članu 7.
- 3.2. Maksimalni iznos Granta koji će Banka staviti na raspolaganje Korisniku sredstava u skladu sa uslovima ovog Sporazuma iznosi 17.468.479,00 EUR (sedamnaest miliona četrdeset osam hiljada četiri stotine sedamdeset devet eura), pri čemu će stvarni konačni iznos Granta koji će biti stavljen na raspolaganje za finansiranje prihvatljivih troškova Banka utvrditi nakon završetka Aktivnosti, na osnovu:
- (a) konačnih faktura koje su izdali Izvođači za prihvatljive troškove utvrđene u skladu sa članom 7, a koje je Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekti (kako je primjenjivo) platio u okviru sprovođenja Aktivnosti,
 - (b) primjenjive Stope sufinansiranja i konačnih ukupnih troškova Aktivnosti, u skladu sa članom 3.3 u nastavku,

- (c) Konačnog Izvještaja o sprovođenju koji je odobrila Banka, i
 - (d) Konačnog Izvještaja o verifikaciji troškova.
- 3.3. Ne dovodeći u pitanje član 3.2, ukupan iznos Granta koji će Banka staviti na raspolaganje Korisniku sredstava na osnovu ovog Sporazuma biće utvrđen uzimajući u obzir primjenjivu Stopu sufinansiranja i konačne ukupne prihvatljive troškove Aktivnosti, kako slijedi:
- (a) ukupan iznos Granta koji će biti stavljen na raspolaganje za Radove i/ili Nabavku robe ne smije prelaziti manji od sljedećih iznosa: (i) 16.919.156,00 EUR (šesnaest miliona devetsto devetnaest hiljada sto pedeset šest eura); i (ii) iznos koji Banka utvrdi množenjem primjenjive Stope sufinansiranja sa stvarnim konačnim ukupnim prihvatljivim troškovima Radova i/ili Nabavke robe; i
 - (b) ukupan iznos Granta koji će biti stavljen na raspolaganje za Usluge ne smije prelaziti manji od sljedećih iznosa: (i) 549.323,00 EUR (pet stotina četrdeset devet hiljada tristo dvadeset tri eura); i (ii) iznos koji Banka utvrdi množenjem primjenjive Stope sufinansiranja sa stvarnim konačnim ukupnim prihvatljivim troškovima Usluga.
- 3.4. Strane se saglašavaju da Banka ima pravo da:
- (a) odbije od iznosa Granta, ukoliko je primjenjivo, bilo koju negativnu kamatu na gotovinski saldo računa Granta Banke, koja može nastati od dana prijema sredstava od Fonda do dana kada Banka isplati Grant Korisniku sredstava; i
 - (b) odbije od iznosa Granta bilo koji drugi gubitak ili trošak nastao na računu Granta Banke, uključujući (ali ne ograničavajući se na) sve primjenjive bankarske naknade u vezi sa vođenjem računa Granta Banke, kao i gubitke ili troškove povezane sa zamjenom valute.
- 3.5. Ukoliko ukupni troškovi Projekta premaše procijenjeni iznos naveden u Opisu Aktivnosti, Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekti će, o sopstvenom trošku i bez odlaganja, obezbijediti dodatno finansiranje potrebno za pokriće ukupnih troškova Projekta kako bi se omogućilo da Projekat bude završen u skladu sa GAF-om, i blagovremeno će obavijestiti Banku, radi prethodnih konsultacija, o izvoru takvih dodatnih sredstava.

Član 4

Projektovanje i nabavke

- 4.1. Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti se obavezuju da će nabaviti Robu, obezbijediti Usluge i naručiti Radove koji čine dio Aktivnosti, primjenjujući prihvatljive postupke nabavke koji su, prema ocjeni Banke, u skladu sa politikom Banke opisanom u Vodiču za nabavke.
- 4.2. Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti će uspostaviti i održavati djelotvoran mehanizam za rješavanje prigovora dostupan svakoj strani koja je imala interes za dobijanje određenog ugovora i koja je pretrpjela ili bi mogla pretrpjeti štetu usljed navodnog kršenja, za sve ugovore koji se u potpunosti ili djelimično finansiraju od strane Banke.
- 4.3. Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti će u tendersku dokumentaciju za sve ugovore koji se u potpunosti ili djelimično finansiraju iz Granta uključiti upućivanje na gore navedeni mehanizam za razmatranje prigovora u vezi sa postupkom nabavke.
- 4.4. Prije donošenja bilo kakve izmjene Ugovora, odricanja od bilo kog uslova utvrđenog u bilo kom Ugovoru ili sprovođenja bilo kakvih drugih promjena Ugovora, kao i donošenja bilo kakvih odluka o obustavi, otkazivanju, raskidu ili na drugi način prestanku važenja Ugovora, Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti će obavijestiti Banku o predloženom produženju, izmjeni, zamjeni, odricanju, promjeni ili odluci, kao i o razlozima za isto, te će joj, na zahtjev Banke, dostaviti svu relevantnu dokumentaciju, najmanje 30 (trideset) kalendarskih dana prije datuma kada se takve promjene namjeravaju primjenjivati.

- 4.5 Ovjerena kopija svih izmjena Ugovora koje su na taj način izvršene ili obavještenja dostavljenih relevantnom Izvođaču biće dostavljena Banci u roku od 30 (trideset) kalendarskih dana od dana njihovog donošenja ili izdavanja.

Član 5 **Isplata Granta**

- 5.1. U vezi sa svakim zahtjevom za isplatu, Korisnik sredstava će dostaviti Banci (i) propisno popunjen, potpisan i ovjeren Obrazac za finansijsku identifikaciju i (ii) zahtjev za plaćanje od strane Korisnika sredstava, u suštini u formi Priloga 2, kao i potvrdu svih elemenata i izjava sadržanih u njemu.
- 5.2. Podložno:
- (a) prijema dokumentacije navedene u članu 5.1 iznad, na način koji je prihvatljiv za Banku;
 - (b) nijedan događaj, okolnost ili slučaj naveden u članu 17 ili članu 18 nije nastupio (koji traje, a nije otklonjen niti je od njega odustalo);
 - (c) ispunjenja prethodnih uslova navedenih u članu 6.1 i 6.2; i
 - (d) ispunjenja uslova navedenih u članu 7 prije podnošenja bilo kog zahtjeva za plaćanje Banci,
- Banka će isplatiti traženi iznos Granta u eurima na Račun za isplatu u roku od 70 (sedamdeset) kalendarskih dana od dana kada je Banka primila odgovarajući iznos od Fonda. Korisnik sredstava će prenijeti iznos Granta sa Računa za isplatu na Projektni račun.
- 5.3. Iznos svake Tranše biće u minimalnom iznosu od 500.000,00 EUR (petsto hiljada eura) ili (ukoliko je manji) cjelokupan nepovučeni i raspoloživi iznos Granta.

Član 6 **Uslovi za isplatu**

6.1. Prva Tranša

Isplata prve Tranše uslovljena je prijemom od strane Banke, u formi i sadržini koja je za nju prihvatljiva, najkasnije do datuma koji pada 5 (pet) radnih dana prije datuma podnošenja zahtjeva za isplatu prve Tranše, sljedećih dokumenata ili dokaza:

- (a) dokaz da je ovaj Sporazum uredno potpisan od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata;
- (b) dokaz da je zaključivanje ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata uredno odobreno i da su lica koja potpisuju ovaj Sporazum u ime tih Strana za to propisno ovlašćena, zajedno sa uzorcima potpisa svakog od tih lica;
- (c) dokaz da je Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti izdao ili pribavio sva neophodna Ovlašćenja koja su potrebna u vezi sa stupanjem na snagu ovog Sporazuma i Projektom;
- (d) Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekti dostavili su Banci prateću dokumentaciju, u formi i sadržini koja je prihvatljiva za Banku, kojom se potvrđuje da će najmanje 80% (osamdeset procenata) zahtijevane isplate biti efektivno upotrijebljeno od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata za sprovođenje Aktivnosti i plaćanje predviđenih troškova u skladu sa članom 7, u roku od 180 (sto osamdeset) dana od dana zahtijevane isplate;
- (e) dokaz da Radovi, Roba i/ili Usluge koji će biti plaćeni iz sredstava Granta koji se isplaćuje ispunjavaju uslove navedene u članu 7;
- (f) pravno mišljenje koje je izdao Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore kojim se potvrđuje:
 - (i) da je zaključivanje ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata uredno odobreno i da su lica koja potpisuju ovaj

Sporazum u ime Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata propisno ovlaštena i imaju sposobnost za to;

- (ii) pravne, važeće, obavezujuće i izvršive obaveze Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata prema ovom Sporazumu, kao i potvrda da zaključivanje, dostavljanje i izvršavanje ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata, kao i obaveza sadržanih u njemu, ne krše niti su u suprotnosti sa zakonima Crne Gore i da neće prouzrokovati bitno kršenje bilo kog sporazuma ili obaveze kojom su Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti obavezani;
- (iii) ukoliko nije potrebno nijedno ovlaštenje, potvrda da za valjano odobrenje, zaključivanje ili izvršenje obaveza Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata prema ovom Sporazumu, kao i za izvršenje ovog Sporazuma, nije potrebna nikakva saglasnost, odobrenje, nalog ili ovlaštenje, niti registracija, izjava ili podnošenje dokumentacije bilo kom državnom ili javnom organu ili tijelu Crne Gore;
- (iv) primjenu prava Luksemburga kao mjerodavnog prava za ovaj Sporazum i valjano podvrgavanje Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata nadležnosti Suda pravde Evropske unije, kao i izvršenje i priznavanje presuda tog suda u svim postupcima koji se vode u Crnoj Gori;
- (v) da ne postoje nikakva ograničenja devizne kontrole niti su potrebne bilo kakve saglasnosti kako bi se omogućio prijem svih iznosa koji se isplaćuju na osnovu ovog Sporazuma na Račun za isplatu i Projektni račun, kao i da bi se omogućila otplata Granta i plaćanje kamate i svih drugih iznosa dospjelih u skladu sa članom 18 ovog Sporazuma, ukoliko je primjenjivo.

6.2. Sve Tranše

Isplata svake Tranše, uključujući prvu Tranšu, biće uslovljena sljedećim uslovima:

- (a) da je Banka primila, u formi i sadržini koja je za nju prihvatljiva, najkasnije do datuma koji pada 5 (pet) radnih dana prije datuma podnošenja zahtjeva za isplatu predložene Tranše, sljedeća dokumenta ili dokaze:
 - (i) kopiju svih Ugovora zaključenih između Implementacionih subjekata i svakog Izvođača (ukoliko nijesu na engleskom jeziku, zajedno sa ovjerenim prevodom na engleski jezik);
 - (ii) kopiju bilo kog drugog ovlaštenja ili drugog dokumenta, mišljenja ili uvjerenja za koje je Banka obavijestila Korisnika sredstava i/ili Implementacione subjekte da je neophodno ili poželjno u vezi sa: (1) zaključivanjem i izvršenjem ovog Sporazuma, kao i transakcijama predviđenim ovim Sporazumom, odnosno zakonitošću, važnošću, obavezujućim dejstvom ili izvršnošću istog; i (2) usklađenošću sa članom 16 ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata (u zavisnosti od primjenjivog slučaja);
 - (iii) bilo koju drugu dokumentaciju ili dokaz za koji je Banka obavijestila Korisnika sredstava i/ili Implementacione subjekte da je neophodan ili poželjan, u formi i sadržini koja je prihvatljiva za Banku;
 - (iv) sve izvještaje koji su bili dospjeli u skladu sa članom 8 prije datuma podnošenja zahtjeva za isplatu;
 - (v) dokaz potpisan od strane predstavnika Implementacionih subjekata, kojim se potvrđuje da su Implementacioni subjekti već nastali ili će nastati u roku od 180 (sto osamdeset) dana nakon planiranog datuma isplate relevantne Tranše, prihvatljivi troškovi u iznosu najmanje jednakom iznosu relevantne Tranše koja će biti isplaćena. Takav dokaz će uključivati, ali se neće ograničiti na, zbirni pregled izdataka Projekta koji najmanje sadrži informacije u vezi sa fakturama koje su dostavili Izvođači, a koje su detaljno navedene u članu 7.2. Osim ako se Banka i Korisnik sredstava i Implementacioni subjekti drugačije ne dogovore, Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekti će dostaviti informacije koristeći obrazac koji je suštinski u formi utvrđenoj u Prilogu 6 (ili bilo kom ažuriranom ili alternativnom obrascu koji Banka dostavi Korisniku sredstava i Implementacionim subjektima), pri

čemu se podrazumijeva da Banka može zahtijevati dodatne informacije ili dokaze radi ispunjenja ovog uslova;

- (vi) osim za posljednju Tranšu, dokaz da kumulativni iznos svih isplaćenih Tranši ne prelazi 85% (osamdeset pet procenata) maksimalnog iznosa Granta utvrđenog u članu 3.2;
 - (vii) dokaz kojim se potvrđuje da je najmanje (i) 80% (osamdeset procenata) neposredno prethodne isplate i (ii) 100% (sto procenata) svih ostalih isplata (uključujući isplatu koja prethodi posljednjoj isplati) efektivno upotrijebljeno od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata za finansiranje Radova, Robe i/ili Usluga, ili da podliježe pravnoj obavezi prema Izvođačima;
 - (viii) sve dodatne informacije ili dokumenta u vezi sa isplatom koje Banka može smatrati neophodnim radi utvrđivanja prihvatljivosti traženih iznosa; i
 - (ix) bilo koju drugu dokumentaciju ili dokaz za koji je Banka obavijestila Korisnika sredstava i/ili Implementacione subjekte da je neophodan ili poželjan u vezi sa zaključivanjem i izvršenjem ovog Sporazuma, odnosno zakonitošću, važnošću, obavezujućim dejstvom ili izvršnošću istog.
- 6.3. Isplate koje izvrši Banka u skladu sa ovim članom 6 ne podrazumijevaju priznanje pravilnosti, niti autentičnosti, potpunosti i tačnosti dokumenata i informacija koje je Korisnik sredstava, kako je primjenjivo, dostavio u prilog zahtjevima za plaćanje koje podnosi Banci.
- 6.4. Svi prethodni uslovi utvrđeni u ovom članu 6 moraju biti ispunjeni isključivo u interesu Banke i u formi i sadržini koja je prihvatljiva za Banku (ili, u zavisnosti od slučaja, od kojih je Banka odustala).

Član 7

Prihvatljivi troškovi

7.1. Da bi se smatrali prihvatljivim troškovima u okviru Granta, troškovi moraju:

- (a) odnositi se na Radove, Robu i/ili Usluge dodijeljene Izvođaču u skladu sa članom 4 ovog Sporazuma i stvarno obezbijeđene od strane Izvođača u skladu sa uslovima relevantnog Ugovora, te biti neophodni za sprovođenje Aktivnosti. Radi izbjegavanja nedoumica, sljedeći troškovi smatraju se prihvatljivim: troškovi svih pratećih nabavki i/ili usluga koje su strogo povezane sa Radovima, Robom i/ili Uslugama (kao što su testiranje, puštanje u rad, obuka krajnjih korisnika i sl.) i koje su nabavljene u okviru Ugovora;
- (b) nastati od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata tokom Perioda implementacije. Za potrebe ovog Sporazuma, smatraće se da je trošak „nastao“ od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata kada su Radovi, Roba i/ili Usluge, ili njihov dio na koji se trošak odnosi, realizovani od strane Izvođača tokom Perioda implementacije i prihvaćeni od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata, te ocijenjeni kao prihvatljivi od strane Banke, nakon odobrenja relevantnih operativnih i finansijskih izvještaja koje je Korisnik sredstava dostavio Banci u vezi sa realizacijom Radova, Robe i/ili Usluga finansiranih iz Granta.

Svi nastali troškovi moraju biti plaćeni prije podnošenja Završnog izvještaja o provjeri izdataka i Završnog izvještaja o implementaciji.

Sva plaćanja Izvođaču izvršena u obliku avansa (1) prije početka Perioda implementacije i (2) tokom Perioda implementacije, kada Radovi, Roba i/ili Usluge, ili njihov dio na koji se plaćanje odnosi, nijesu realizovani od strane Izvođača tokom Perioda implementacije, ne smatraju se „nastalim troškom“ i stoga nijesu prihvatljiv trošak.

- (c) biti u skladu sa zahtjevima primjenjivih poreskih propisa i propisa iz oblasti socijalnog osiguranja;

- (d) biti u skladu sa principom dobrog finansijskog upravljanja, naročito u pogledu vrijednosti za novac i isplativosti, kao i biti uključeni u procijenjeni budžet za Aktivnost koji su usaglasile Strane; i
- (e) biti prepoznatljivi i provjerljivi, a naročito evidentirani u računovodstvenim evidencijama Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata, u zavisnosti od primjenjivog slučaja, i biti utvrđeni u skladu sa primjenjivim računovodstvenim standardima Crne Gore i uobičajenom praksom obračuna troškova Korisnika sredstava.

7.2. Radi omogućavanja Banci da provjeri konačan ukupan iznos prihvatljivih troškova, Implementacioni subjekti će, između ostalog:

- (a) obezbijediti da fakture koje Izvođači dostavljaju za plaćanja po osnovu Ugovora sadrže najmanje sljedeće informacije:
 - (i) naziv i adresu Izvođača;
 - (ii) naziv i jedinstveni identifikacioni kod Ugovora;
 - (iii) iznos tražen za plaćanje, u eurima, uz odvojeno navođenje iznosa koji se odnosi na sve poreze, carine i dažbine koje mogu biti plative;
 - (iv) identifikaciju Radova, Robe i/ili Usluga na koje se faktura odnosi (i period tokom kojeg su realizovani) ili, ukoliko se plaćanje zahtijeva kao avans, jasnu izjavu u tom smislu.

7.3. Sljedeći troškovi neće se smatrati prihvatljivim za potrebe ovog Sporazuma:

- (a) povraćaj kapitala;
- (b) dugovanja i troškovi servisiranja duga;
- (c) rezervisanja za gubitke ili dugovanja;
- (d) kamate koje duguje Korisnik sredstava ili Implementacioni subjekti: (i) Banci ili (ii) bilo kom trećem licu.
- (e) sumnjiva potraživanja koja Korisniku sredstava ili Implementacionim subjektima duguje bilo koje treće lice;
- (f) gubici po osnovu kursnih razlika;
- (g) bilo koji troškovi prenosa Granta koje mogu naplatiti banka ili banke uključene u prenos;
- (h) provizije, naknade za transakcije ili drugi troškovi koji se plaćaju bankama trećih lica (uključujući, radi izbjegavanja nedoumica, u vezi sa Računom za isplatu i Projektnim računom);
- (i) troškovi koje je Korisnik sredstava prijavio u okviru druge aktivnosti koja prima grant finansiran iz budžeta Evropske unije (uključujući putem Evropskog razvojnog fonda, kao i grantove koje dodjeljuje država članica Evropske unije, a koji se finansiraju iz budžeta Evropske unije, i grantove koje dodjeljuju druga tijela, a ne Evropska komisija, u svrhu sprovođenja budžeta Evropske unije);
- (j) stavke koje su već finansirane iz drugih izvora;
- (k) kupovina zemljišta, objekata ili polovne imovine;
- (l) doprinosi u naturi, u mjeri u kojoj su uračunati u ukupan trošak Granta ili Projekta;
- (m) prekomjerni ili nepromišljeni izdaci;
- (n) porezi (uključujući, ali ne ograničavajući se na porez na dodatu vrijednost), carine i naknade koje plaća Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekti, u mjeri u kojoj se mogu povratiti;
- (o) svi troškovi nastali u vezi sa osobljem Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata koje sprovodi ovaj Sporazum;
- (p) troškovi nastali tokom i u vezi sa obustavom sprovođenja (dijela) ovog Sporazuma (uz izuzetak određenih minimalnih troškova koji se smatraju neophodnim kako bi se omogućio

nastavak obustavljenih aktivnosti kada uslovi to dozvole (kao što su, ali ne ograničavajući se na, troškovi nastali radi održavanja bezbjednosti gradilišta)); i

- (q) trošak nezavisnog eksternog revizora za izradu izvještaja o provjeri izdataka, kako je navedeno u članu 8.
- (r) bilo koji drugi troškovi koji su navedeni kao neprihvatljivi u dokumentaciji poziva za dostavljanje predloga projekata u okviru kojeg je GAF podnesen.

Član 8

Informisanje i izvještavanje

- 8.1. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da, na zahtjev Banke, bez odlaganja dostave Banci sve neophodne provjerljive informacije i prateću dokumentaciju, kako bi se Banka uvjerila da su svi Radovi, Nabavke i/ili Usluge koji su finansirani iz Granta realizovani, kao i da su svi izdaci koje je Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju prijavio u vezi sa Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama stvarno plaćeni u skladu sa ovim Sporazumom.
- 8.2. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da vode potpune, tačne i sistematične evidencije o sprovođenju svakog Ugovora i korišćenju Granta, u takvom obliku i sa takvim nivoom detalja koji su neophodni i dovoljni za tačno utvrđivanje da su aktivnosti sprovedene, kao i da su troškovi navedeni u izvještajima dostavljenim Banci uredno nastali u svrhu sprovođenja Aktivnosti, u skladu sa odredbama ovog Sporazuma.
- 8.3. Takve evidencije moraju omogućiti da se izdaci i prihodi (ukoliko postoje) povezani sa Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama lako prate, identifikuju i provjere, i Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da ih čuvaju do Datuma prestanka važenja, a konačno sve dok se ne okonča bilo koji postupak koji je u toku ili potraživanje koje proizilazi iz ili je povezano sa ovim Sporazumom ili nekim Ugovorom. Evidencije moraju biti lako dostupne i uredno arhivirane kako bi se omogućilo njihovo ispitivanje od strane Banke, Tijela EU i Fonda, u skladu sa ovim Sporazumom.
- 8.4. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da Banci dostave potpune informacije o sprovođenju ovog Sporazuma, Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama, kao i sve dodatne informacije, u roku od 30 (trideset) dana od dana kada Banka uputi zahtjev.
- 8.5. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da Banci dostave: (i) Godišnji izvještaj o sprovođenju (AIR) najkasnije do 31. januara svake godine, i (ii) prognozu isplata najmanje dva puta godišnje, u junu i novembru/decembru (ili na druge datume koje Banka obavijesti Korisnika i Subjekte za implementaciju).
- 8.6. Ukoliko se prognoza isplata značajno promijeni, Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da o tome bez odlaganja obavijeste Banku i da Banci dostave ažuriranu prognozu u roku od 15 (petnaest) dana od dana kada to Banka zatraži, zajedno sa svim relevantnim informacijama koje Banka zahtijeva.
- 8.7. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da Banci dostave, u obliku i sadržaju koji su za Banku prihvatljivi, sljedeće:
 - (a) godišnji izvještaj o verifikaciji izdataka u vezi sa Grantom, koji priprema nezavisni eksterni revizor međunarodnog ugleda. Banka će biti obaviještena o izabranom revizoru, kao i o svakoj promjeni revizora, a Banka može uložiti prigovor na izbor revizora. Nezavisni eksterni revizor će ispitati da li su troškovi prijavljeni i zahtijevani za plaćanje iz Granta, u skladu sa članom 5, stvarni, tačno evidentirani i prihvatljivi u skladu sa ovim Sporazumom. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da:
 - (A) obezbijede da forma izvještaja o verifikaciji izdataka koji priprema takav eksterni revizor bude u suštini usklađena sa obrascem koji je objavila Evropska komisija i koji se primjenjuje u vrijeme pripreme svakog izvještaja o verifikaciji izdataka; i
 - (B) u potpunosti sarađuju sa takvim eksternim revizorom i omoguće mu nesmetano obavljanje rada.

Prvi izvještaj o verifikaciji izdataka obuhvata period od početka Perioda implementacije do 31. decembra godine u kojoj je nastupio Datum stupanja na snagu i dostavlja se najkasnije do 31. marta naredne godine. Naknadni izvještaji o verifikaciji izdataka obuhvataće svaki period od jedne (1) kalendarske godine (ili kraći period u slučaju posljednjeg izvještaja o verifikaciji izdataka) i dostavljaju se najkasnije do 31. marta godine koja slijedi nakon godine na koju se izvještaj odnosi.

- (b) eksterno revidirani finansijski izvještaj koji se sastoji od kompletnog finansijskog izvještaja Računa za isplatu i Računa Projekta, sa detaljnim informacijama o svim izvršenim transakcijama tokom izvještajnog perioda, uključujući: (i) iznose, porijeklo ili određište sredstava i imena primalaca ili platioca, (ii) početno i završno stanje na računu za izvještajni period, (iii) pozitivne i negativne obračunate kamate prikazane odvojeno; i (iv) bankarske naknade.

Takav revidirani finansijski izvještaj priprema se na godišnjoj osnovi i može ga pripremiti isti revizor koji sprovodi verifikaciju troškova u skladu sa stavom (a) iznad, ili se može sprovesti kao posebna revizija.

Prvi revidirani finansijski izvještaj obuhvata period od datuma isplate prve Tranše u skladu sa ovim Sporazumom do 31. decembra odgovarajuće godine i dostavlja se najkasnije do 31. marta naredne godine. Naknadni revidirani finansijski izvještaji obuhvataju svaki period od jedne (1) kalendarske godine (ili kraći period u slučaju posljednjeg finansijskog izvještaja) i dostavljaju se najkasnije do 31. marta godine koja slijedi nakon izvještajne godine; i

- (c) najkasnije 3 (tri) mjeseca nakon završetka Perioda implementacije, dostaviti Završni izvještaj o verifikaciji izdataka i Završni izvještaj o implementaciji. Završni izvještaj o verifikaciji izdataka mora biti revidiran od strane nezavisnog eksternog revizora međunarodnog ugleda, pri čemu se odredbe iz člana 8.7(a) koje se odnose na izbor i saradnju sa odgovarajućim revizorom, kao i na obrazac izvještaja, primjenjuju odgovarajuće izmjene.

8.8. Sve izvještaje Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da dostave Banci u elektronskom formatu i, na zahtjev Banke, takođe i u papirnom obliku.

8.9. Banka može zahtijevati pojašnjenja, izmjene ili dodatne informacije odnosno dokumentaciju u vezi sa Projektom i Grantom, koje su Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni da dostave u roku od trideset (30) kalendarskih dana od dana takvog zahtjeva.

Član 9

Obaveza informisanja

9.1. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da odmah obavijeste Banku o:

- (a) svim okolnostima koje bi mogle ometati ili odložiti sprovođenje Radova, Nabavki i/ili Usluga, ili ispunjenje bilo koje njegove obaveze ili obaveze Subjekata za implementaciju prema ovom Sporazumu;
- (b) bilo kojoj osnovanoj tvrdnji, pritužbi ili informaciji u vezi sa bilo kojim Zabranjenim postupanjem ili bilo kojom Sankcijom koja se odnosi na Aktivnost i/ili Projekat;
- (c) bilo kojoj činjenici ili informaciji koja potvrđuje ili razumno ukazuje na to da je (a) bilo koje Zabranjeno postupanje nastalo u vezi sa Aktivnosti i/ili Projektom, ili (b) da bilo koja sredstva uložena u njegov osnovni kapital (ili budžet, kako je primjenjivo) ili u Projekat potiču iz nezakonitog izvora;
- (d) bilo kojem kršenju izjava i garancija datih u skladu sa ovim Sporazumom ili u vezi sa njim;
- (e) bilo kojem zahtjevu, postupku, radnji, zvaničnom obavještenju ili istrazi koja se odnosi na bilo koju Sankciju u vezi sa Korisnikom, Subjektima za implementaciju ili bilo kojim Relevantnim licem;

- (f) osim ako je zakonom zabranjeno, bilo kojem značajnom sudskom sporu, arbitražnom postupku, upravnom postupku ili istrazi koju sprovodi sud, upravni organ ili slični javni organ, a za koju, prema njegovim najboljim saznanjima i uvjerenju, postoji saznanje da je u toku, neposredno predstoji ili je pokrenuta protiv Korisnika ili bilo kog Relevantnog lica u vezi sa Korisnikom, a koja se odnosi na Zabranjeno postupanje povezano sa Aktivnosti i/ili Projektom;
 - (g) bilo kojoj činjenici ili informaciji koja ukazuje na izvršenje bilo kojeg postupanja ili nastupanje bilo kojeg događaja iz člana 16;
 - (h) bilo kojoj situaciji koja predstavlja ili bi mogla dovesti do sukoba interesa u skladu sa članom 13 ovog Sporazuma, tokom perioda važenja ovog Sporazuma; i
 - (i) bilo kojoj mjeri koju je preduzeo Korisnik, a koja je zabranjena članom 16 ovog Sporazuma; i utvrditi mjere koje treba preduzeti u vezi sa takvim pitanjima.
- 9.2. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da Banci dostave sve takve informacije ili dodatnu dokumentaciju u vezi sa finansiranjem, nabavkama, sprovođenjem, poslovanjem i pitanjima koja se odnose na Životnu sredinu ili Društvena pitanja u vezi sa Projektom ili za potrebe Projekta, koje Banka može razumno zahtijevati u razumnom roku, pod uslovom da, ukoliko takve informacije ili dokumentacija nijesu dostavljene Banci u predviđenom roku, a Korisnik i Subjekti za implementaciju ne otklone taj propust u razumnom roku koji Banka odredi u pisanom obliku, Banka može, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, otkloniti nedostatak angažovanjem sopstvenog osoblja, konsultanta ili bilo kojeg drugog trećeg lica, o trošku Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju, a Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju dužni su da tim licima pruže svu neophodnu pomoć u tu svrhu.

Član 10

Vlasništvo nad rezultatima i pravima intelektualne svojine

- 10.1. Ne dovodeći u pitanje prethodno postojeća prava intelektualne svojine bilo kog fizičkog ili pravnog lica, uključujući bilo koju od Strana, prava intelektualne svojine na novim materijalima koje su Izvođači izradili ili pripremili u okviru izvršenja Ugovora koji se odnose na Usluge, uključujući sve izvještaje i relevantne podatke i informacije, kao što su mape, dijagrami, planovi, baze podataka, druga dokumenta i softver, prateće evidencije ili materijali, pripadaju Korisniku i/ili Subjektima za implementaciju (u zavisnosti od slučaja).
- 10.2. Ne dovodeći u pitanje član 10.1 i uz poštovanje svih primjenjivih zahtjeva u vezi sa povjerljivošću, Korisnik i Subjekti za implementaciju ovim putem dodjeljuju Banci i Ulagačima neopozivu, neisključivu, besplatnu, trajnu licencu, sa pravom davanja podlicenci, u odnosu na sva nova prava intelektualne svojine.
- Posebno, Banka i Ulagači imaju pravo da slobodno koriste, uključujući pravo da čuvaju, mijenjaju, prevode, prikazuju, umnožavaju putem bilo kojeg tehničkog postupka, objavljuju ili saopštavaju putem bilo kojeg sredstva, sva dokumenta, uključujući sve izvještaje u skladu sa članom 8, koji proizilaze iz ovog Sporazuma i Ugovora koji se odnose na Usluge, bez obzira na njihov oblik.
- U tom smislu, Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da obezbijede da prava dodijeljena Banci i Ulagačima u skladu sa ovim članom 10.2 ne budu značajno ograničena bilo kojim prethodno postojećim pravima intelektualne svojine, uključujući dodjelu takve licence kako je predviđeno ovim članom 10.
- Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da Banci, na zahtjev, dostave sve neophodne informacije u vezi sa ovim pitanjem.
- 10.3. U slučaju da je prepoznatljivo fizičko lice prikazano na fotografiji ili filmu proizvedenom u vezi sa sprovođenjem ovog Sporazuma, Korisnik i Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) dužni su da u Završni izvještaj o implementaciji dostavljaju Banci u skladu sa članom 8 uključujući izjavu tog lica kojom ono daje saglasnost za takvu upotrebu svog lika.

Podrazumijeva se da se ovaj zahtjev ne primjenjuje u slučaju fotografija snimljenih ili filmova zabilježenih na javnim mjestima, gdje su slučajni članovi javnosti prepoznatljivi samo hipotetički, niti u slučaju fotografija snimljenih ili filmova zabilježenih javnih lica koja postupaju u okviru svojih javnih ovlaštenja.

- 10.4. Subjekti za implementaciju dužni su da u svaki Ugovor koji se odnosi na Usluge uključe odredbe kojima se, prema potrebi, od Izvođača zahtijeva da poštuje obaveze navedene u ovom članu 10.
- 10.5. Oprema i sredstva nabavljena i plaćena iz Granta biće u vlasništvu odgovarajućih Subjekata za implementaciju. Dokumentarni dokaz o takvom vlasništvu mora se čuvati radi provjere, zajedno sa dokumentima navedenim u članu 8.2.

Član 11

Vidljivost i transparentnost

- 11.1. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da u svakom trenutku sarađuju i koordiniraju sa Bankom aktivnosti komunikacije i vidljivosti koje se planiraju i sprovode u vezi sa Projektom i Aktivnosti. U tu svrhu, Korisnik i Subjekti za implementaciju rukovodiće se Smjernicama EIB-a za korišćenje logotipa i/ili bilo kojim drugim dokumentom koji ih naslijedi i/ili posebnom komunikacionom strategijom odnosno planom izrađenim za ovu Aktivnost.
- 11.2. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da dokumentuju i izvještavaju o svim aktivnostima komunikacije i vidljivosti sprovedenim u vezi sa Aktivnošću. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da Banci dostavljaju sve druge izvještaje o napretku i stanju, publikacije, saopštenja za javnost i ažurirane informacije relevantne za ovaj Sporazum, odmah po njihovom izdavanju odnosno objavljivanju.
- 11.3. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da preduzmu sve odgovarajuće mjere kako bi javnosti učinili poznatom činjenicu da su Projekat i Ugovori finansirani iz Fonda.
Informacije koje se dostavljaju medijima, Izvođačima, kao i sav promotivni materijal, službena obavještenja, izvještaji i publikacije, moraju sadržati napomenu da se Aktivnost i Ugovori sprovode „uz finansijsku podršku Evropskog zajedničkog fonda za Zapadni Balkan u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF)” i moraju na odgovarajući način prikazivati amblem Evropske unije, WBIF logotip, kao i logotip Banke.
- 11.4. Kada su oprema, vozila ili značajne nabavke finansirani iz Granta, Subjekti za implementaciju dužni su, kao i da od Izvođača zahtijevaju, da na takvim vozilima, opremi i značajnim nabavkama istaknu odgovarajuće oznake kojima se potvrđuje finansijska podrška, kao i da obezbijede vidljivost Evropske unije i Banke putem spoljne promocije (postavljanje informacionih tabli o projektu, bilborda, spomen-ploča i slično, uključujući odgovarajuće zahtjeve u pogledu vidljivosti za Radove, npr. najmanje postavljanje banera/plaketa na svakom gradilištu).
- 11.5. Strane su saglasne da upute poziv Banci, Evropskoj komisiji i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori da učestvuju na svim događajima koje bilo koja od njih organizuje u vezi sa ovim Sporazumom, Ugovorima ili Aktivnosti, tokom trajanja ovog Sporazuma.
Takvi događaji mogu uključivati redovne ili tehničke radne sastanke između Strana u okviru Aktivnosti koja se podržava Grantom.
- 11.6. Kada su planirane posjete na visokom nivou, Strane će se međusobno obavještavati i razmotriti koordinaciju tih posjeta, kao i usaglašavanje zajedničkih poruka.
- 11.7. Subjekti za implementaciju dužni su da u svaki Ugovor uključe odredbe kojima se od Izvođača zahtijeva da poštuje iste zahtjeve u pogledu vidljivosti koji su propisani članom 11.3. ovog Sporazuma.

- 11.8. U skladu sa primjenjivim pravilima o povjerljivosti, bezbjednosti i zaštiti ličnih podataka, Korisnik ovim ovlašćuje Banku i Evropsku komisiju da na godišnjem nivou objavljuju sljedeće informacije u vezi sa ovim Sporazumom: naziv, prirodu i svrhu ovog Sporazuma i Aktivnosti; naziv, adresu i državu Korisnika i Subjekata za implementaciju; kao i maksimalni iznos finansijske pomoći koja se obezbjeđuje na osnovu ovog Sporazuma.
- 11.9. Ukoliko Korisnik ili Subjekti za implementaciju objave na internet stranici bilo koju informaciju u vezi sa ovim Sporazumom ili Ugovorima, Korisnik ili Subjekti za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, dužni su da Banci dostave adresu te internet stranice i ovim putem daju saglasnost za objavljivanje te adrese na internet stranici Banke.

Član 12

Sukob interesa

- 12.1. Korisnik i Subjekti za implementaciju obavezuju se da preduzmu, i dužni su da obezbijede da svaki Izvođač preduzme, sve neophodne mjere predostrožnosti kako bi spriječili, ublažili ili okončali svaki sukob interesa koji proizilazi iz ili je povezan sa ovim Sporazumom i Aktivnošću.
- Sukob interesa postoji kada je nepristrasno i objektivno obavljanje funkcija bilo kojeg lica koje sprovodi ovaj Sporazum ugroženo (i) iz razloga koji uključuju porodične odnose, emotivni život, političku ili nacionalnu povezanost, ekonomski interes ili bilo koji drugi zajednički interes sa drugim trećim licem, ili (ii) zbog dužnosti i zadataka tog lica kao člana osoblja prema svom poslodavcu.
- 12.2. Banka zadržava pravo da provjeri da li su sve mjere koje su Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) preduzeli radi sprečavanja, ublažavanja ili okončanja sukoba interesa odgovarajuće, te može zahtijevati preduzimanje dodatnih mjera ukoliko je to potrebno.
- 12.3. Subjekti za implementaciju dužni su da u svaki Ugovor uključe odredbe kojima se od Izvođača zahtijeva da poštuje sve obaveze ili dodatne mjere navedene u ovom članu 12, kada je to potrebno.

Član 13

Praćenje i evaluacija

- 13.1. Ukoliko Banka ili Evropska komisija, koja predstavlja Uniju kao Ulagača, sprovede evaluaciju ili misiju praćenja u vezi sa GAF-om, Grantom, Projektom ili sprovođenjem Ugovora, Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da predstavnicima Banke ili Evropske komisije, odnosno licima koja su oni ovlastili, obezbijede svaki dokument ili informaciju koji će pomoći u sprovođenju misije, kao i da im omoguće prava pristupa navedena u članu 14.
- 13.2. Ukoliko neka Strana sprovede ili naruči sprovođenje evaluacije korišćenja Granta ili Radova, Nabavki i/ili Usluga, dužna je da drugoj Strani dostavi kopiju odgovarajućeg izvještaja o evaluaciji. Banka zadržava pravo da kopiju takvog izvještaja o evaluaciji dostavi Ulagačima.
- 13.3. U slučaju da Evropska komisija sprovede bilo koju evaluaciju u skladu sa članom 13.1 iznad, Evropska komisija može drugim Ulagačima dostaviti bilo koji izvještaj ili sličan dokument izrađen nakon takve evaluacije, uz uslov poštovanja svih primjenjivih sporazuma o povjerljivosti ili ograničenja.

Član 14

Provjere, kontrole i revizije

- 14.1. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su, kao i da obezbijede da svaki Izvođač to učini, da omoguće nadležnom tijelu EU i svakom eksternom revizoru kojeg je prethodno navedeno tijelo ovlastilo:
- (i) da izvrše provjeru, pregledom originalnih dokumenata (uključujući pravo pravljenja njihovih kopija) i putem kontrola na licu mjesta, sprovođenja Aktivnosti i/ili Projekta i izvršenja Ugovora;

(ii) da, ukoliko je potrebno, sprovedu potpunu reviziju na osnovu pratećih dokumenata za račune, računovodstvene dokumentacije i bilo kojeg drugog dokumenta koji je relevantan za finansiranje Radova, Nabavki i/ili Usluga;

(iii) da posjete lokacije, objekte i radove koji čine dio Projekta i sprovedu provjere koje smatraju potrebnim u svrhe povezane sa ovim Sporazumom i finansiranjem Projekta;

(iv) da obave razgovore sa predstavnicima Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju i da ne ometaju kontakte sa bilo kojim drugim licem uključenim u Projekat ili pogođenim Projektom; i

(v) da pregledaju knjige i evidencije Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju u vezi sa sprovođenjem Projekta i da mogu napraviti kopije povezane dokumentacije u mjeri u kojoj je to dozvoljeno zakonom.

Takve provjere, kontrole ili revizije mogu se sprovoditi do Datuma prestanka važenja.

- 14.2. U skladu sa članom 14.1, Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da nadležnom tijelu EU i svakom eksternom revizoru kojeg je prethodno navedeno tijelo ovlastilo obezbijede, ili da obezbijede da im bude obezbijeđen, sav neophodan pristup i pomoć u tu svrhu.

Pristup odobren u skladu sa ovim članom 14 obezbjeđuje se uz obavezu povjerljivosti u odnosu na treća lica, ne dovodeći u pitanje obaveze koje proizilaze iz javnog prava ili prava Evropske unije, a kojima podliježu ove institucije ili tijela, kao i njihovo osoblje, zastupnici ili ovlašćeni predstavnici.

- 14.3. Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da omoguće istrage koje sprovode Banka i/ili tijela EU u vezi sa bilo kojim navodnim ili sumnjivim slučajem ili kršenja bilo koje Sankcije, kao i bilo kojim aktom ili događajem navedenim u članu 16, te da Banci i/ili tijelima EU obezbijede, ili da obezbijede da im bude obezbijeđena, sva neophodna pomoć u svrhe opisane u ovom članu 14.

- 14.4. Subjekti za implementaciju dužni su da obezbijede, uključujući i predviđanjem odgovarajućih odredbi u svakom Ugovoru, da se prava dodijeljena u skladu sa ovim članom 14 jednako primjenjuju na svakog Izvođača.

- 14.5. Korisnik potvrđuje i dužan je da obezbijedi da Subjekti za implementaciju potvrde da Banka može biti obavezna da otkrije takve informacije koje se odnose na Korisnika, Subjekte za implementaciju, sprovođenje Aktivnosti, Projekat, ovaj Sporazum i Ugovore:

(i) bilo kojem tijelu EU, u mjeri u kojoj su takve informacije neophodne za obavljanje njihovih zadataka u skladu sa relevantnim obavezujućim odredbama prava Evropske unije; i/ili

(ii) članovima Skupštine ulagača.

Član 15

Zaštita ličnih podataka

- 15.1. Prilikom dostavljanja informacija Banci (osim samih kontakt podataka koji se odnose na osoblje Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju uključenih u upravljanje ovim Sporazumom („Kontakt podaci“) u vezi sa ovim Sporazumom, Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) dužni su da uklone ili na drugi način izmijene te informacije (po potrebi), tako da one ne sadrže bilo kakve informacije koje se odnose na identifikovana ili prepoznatljiva fizička lica („Lični podaci“), osim kada je ovim Sporazumom izričito zahtijevano ili kada Banka posebno zatraži u pisanom obliku dostavljanje takvih informacija u obliku Ličnih podataka.

- 15.2. Prije dostavljanja bilo kakvih Ličnih podataka Banci (osim Kontakt podataka / samih kontakt informacija koje se odnose na osoblje Korisnika i Subjekata za implementaciju uključeno u upravljanje ovim Sporazumom) u vezi sa ovim Sporazumom, Korisnik i Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) dužni su da obezbijede da svako lice na koje se takvi Lični podaci odnose:

(a) bude obaviješteno o dostavljanju Ličnih podataka Banci (uključujući kategorije Ličnih podataka koji će biti dostavljeni); i

- (b) bude upoznato sa informacijama sadržanim u izjavi o privatnosti Banke u vezi sa njenim kreditnim i investicionim aktivnostima, kako je povremeno navedeno na internet adresi <https://www.eib.org/en/privacy/lending> (ili na drugoj adresi koju Banka može povremeno pisanim putem dostaviti Korisniku i/ili Subjektima za implementaciju).

Član 16

Obaveza integriteta

16.1. Zabranjeno postupanje

- (a) Korisnik i Subjekti za implementaciju ne smiju učestvovati u bilo kakvom Zabranjenom postupanju (niti ovlastiti ili dozvoliti bilo kom drugom licu koje postupa u njihovo ime da učestvuje u takvom postupanju) u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom, bilo kojim postupkom tendera za Akciju i/ili Projekat, ili bilo kojom transakcijom predviđenom ovim Sporazumom.
- (b) Korisnik i Subjekti za implementaciju obavezuju se da preduzmu one radnje koje Banka razumno zahtijeva radi istrage ili okončanja bilo kojeg navodnog ili sumnjivog slučaja Zabranjenog postupanja u vezi sa Aktivnost i/ili Projektom.
- (c) Korisnik i Subjekti za implementaciju obavezuju se da obezbijede da Ugovori finansirani iz Granta sadrže neophodne odredbe kojima se Korisniku omogućava da istraži ili okonča bilo koji navodni ili sumnjivi slučaj Zabranjenog postupanja u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom.

16.2. Sankcije: Korisnik i Subjekti za implementaciju ne smiju, direktno niti indirektno:

- (a) stupiti u poslovni odnos sa, i/ili staviti na raspolaganje bilo kakva sredstva i/ili ekonomske resurse bilo kom Sankcionisanom licu ili u korist Sankcionisanog lica, u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom;
- (b) koristiti sva ili bilo koji dio sredstava obezbijedenih ovim Grantom, ili pozajmiti, dati doprinos ili na drugi način staviti na raspolaganje takva sredstva bilo kom licu, na način koji bi doveo do kršenja bilo koje Sankcije od strane samog Korisnika i/ili Banke;
- (c) finansirati cijeli ili dio bilo kojeg plaćanja po ovom Sporazumu iz sredstava koja potiču iz aktivnosti ili poslovanja sa Sankcionisanim licem, ili na bilo koji način koji bi doveo do kršenja bilo koje Sankcije od strane samog Korisnika i/ili Banke.

Potvrđuje se i saglasno je prihvaćeno da se obaveze navedene u ovom članu 16.2(b) zahtijevaju od strane Banke i daju Banci samo u mjeri u kojoj bi to bilo dozvoljeno u skladu sa bilo kojim primjenjivim pravilom EU o zabrani bojkota, kao što je Uredba (EZ) br. 2271/96.

16.3. Relevantna lica: Korisnik i Subjekti za implementaciju obavezuju se da, u razumnom roku, preduzmu odgovarajuće mjere u odnosu na svako Relevantno lice koje je predmet pravosnažne i konačne sudske odluke u vezi sa Zabranjenim postupanjem počinjenim tokom obavljanja njegovih profesionalnih dužnosti, kako bi se obezbijedilo da takvo Relevantno lice bude isključeno iz svih aktivnosti Korisnika ili Subjekata za implementaciju u vezi sa ovim Sporazumom, Grantom, Aktivnošću i/ili Projektom.

16.4. Izjave i garancije: Korisnik i Subjekti za implementaciju izjavljuju i garantuju Banci da na Datum stupanja na snagu:

- (a) nijesu ni Korisnik, ni Subjekti za implementaciju i/ili bilo koje Relevantno lice Sankcionisano lice, niti krše bilo koju Sankciju; potvrđuje se i saglasno je prihvaćeno da se izjave navedene u ovom stavu zahtijevaju od strane Banke i daju Banci samo u mjeri u kojoj bi to bilo dozvoljeno u skladu sa bilo kojim primjenjivim pravilom EU o zabrani bojkota, kao što je Uredba (EZ) br. 2271/96;
- (b) nijedna sredstva koja je Korisnik (ili Subjekti za implementaciju) uložio u Aktivnost i/ili Projekat nijesu nezakonitog porijekla, uključujući prihode proistekle iz Pranja novca ili na drugi način povezane sa Finansiranjem terorizma;
- (c) ni Korisnik, ni Subjekti za implementaciju, niti bilo koje Relevantno lice nijesu počinili (i) bilo kakvo Zabranjeno postupanje u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom ili bilo kojom transakcijom

predviđenom ovim Sporazumom, niti (ii) bilo kakvu nezakonitu ili protivpravnu aktivnost povezanu sa Finansiranjem terorizma ili Pranjem novca;

- (d) Aktivnost i/ili Projekat (uključujući, bez ograničenja, pregovaranje, dodjelu i izvršenje ugovora finansiranih ili koji će se finansirati iz Granta) nijesu uključivali niti doveli do bilo kakvog Zabranjenog postupanja; i
- (e) usklađen je sa članom 2.2(c) iznad i, prema njegovim najboljim saznanjima i uvjerenju (nakon sprovedene odgovarajuće i pažljive provjere), protiv njega ili bilo kog relevantnog povezanog lica nije pokrenut niti mu prijeti pokretanje bilo kakvog Zahtjeva u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine ili socijalnim pitanjima u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom.

Izjave i garancije smatraju se ponovljenim, uzimajući u obzir činjenice i okolnosti koje postoje u tom trenutku, na dan podnošenja svakog zahtjeva za isplatu, na dan svake isplate, 31. marta svake godine, kao i na Datum prestanka važenja.

Član 17

Obustava Sporazuma

- 17.1 Banka može obustaviti izvršavanje ovog Sporazuma i obustaviti isplatu bilo kojeg neisplaćenog dijela Granta (uključujući i u roku za plaćanje utvrđenom u članu 5), dostavljanjem obavještenja Korisniku i Subjektima za implementaciju, ako:
- (a) utvrde se sistemske greške koje dovode u pitanje pouzdanost sistema Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju ili zakonitost i pravilnost transakcija koje predstavljaju osnov za dodjelu Granta;
 - (b) Banka smatra da je potrebno sprovesti dodatne provjere, uključujući provjere na licu mjesta, kako bi se utvrdilo da: (i) su prijavljeni izdaci prihvatljivi, (ii) ne postoje nedostaci u funkcionisanju sistema Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju, (iii) prijavljeni izdaci Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju nijesu povezani sa ozbiljnom nepravilnošću i (iv) je svaka utvrđena nepravilnost ili nedostatak otklonjen nakon što je Banka dostavila obavještenje o potrebi usklađivanja.
 - (c) potrebno je provjeriti da li su se u postupku dodjele ili izvršavanja bilo kojeg Ugovora i/ili u sprovođenju Ugovora ili Projekta dogodile sumnje na značajne greške, nepravilnosti ili prevaru, odnosno da li postoje navodi o njihovom postojanju; ili
 - (d) obustava je neophodna radi sprječavanja nastanka značajne štete po finansijske interese Banke, Fonda ili Unije;
 - (e) nastupi bilo koja od okolnosti, događaja ili slučajeva iz člana 18.1 ili člana 21.1 (ili bi nastupila protekom vremena, dostavljanjem obavještenja ili donošenjem bilo koje odluke u skladu sa ovim Sporazumom), a nije otklonjena niti se Banka odrekla prava da se na nju pozove;
 - (f) ovaj Sporazum bude raskinut u skladu sa članom 21 ovog Sporazuma ili ako je dostavljeno obavještenje o raskidu u skladu sa članom 5.16 Opštih uslova;
 - (g) od Banke se zahtijeva da, u skladu sa Opštim uslovima, povrati dio ili cjelokupan iznos sredstava koji je već isplaćen Korisniku;
 - (h) Banka, po sopstvenom nahođenju, smatra da su dodjela Ugovora i/ili izvršavanje Ugovora ili sprovođenje Aktivnosti bili pod uticajem značajnih grešaka, nepravilnosti ili prevare;
 - (i) Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju prekršili su bilo koju obavezu ili izjavu datu u skladu sa ovim Sporazumom;
 - (j) Unija donese odluku kojom se utvrđuje povreda ljudskih prava, a kojom se Banci onemogućava izvršavanje njenih obaveza prema ovom Sporazumu;
 - (k) po sopstvenom nahođenju Banke, izvršavanje bilo koje od njenih obaveza predviđenih ovim Sporazumom ili finansiranje ili zadržavanje Granta postane nezakonito u bilo kojoj primjenjivoj jurisdikciji, ili postane ili je vjerovatno da će postati protivno bilo kojim Sankcijama;

- (l) Banka primi od Komisije ili relevantnih Ulagača obavještenje o obustavi koje utiče na ovaj Sporazum (uključujući slučajeve kao što je kriza koja podrazumijeva promjenu politike Unije).
- 17.2 Takva obustava proizvodi dejstvo od datuma kada Banka pošalje obavještenje Korisniku i Subjektima za sprovođenje. Ne dovodeći u pitanje član 21, obustava prestaje da važi na datum kada Banka pisanim putem obavijesti Korisnika i Subjekte za implementaciju da je razlog za takvu obustavu otklonjen na način prihvatljiv za Banku. Ako je rok za isplatu Granta bio obustavljen, taj rok za isplatu ponovo počinje da teče od datuma takvog obavještenja Banke.
- 17.3 Korisnik i Subjekti za implementaciju dužni su da dostave sve informacije, pojašnjenja ili dokumentaciju koju Banka zatraži radi procjene moguće obustave u skladu sa članom 17.1, u roku od 15 (petnaest) kalendarskih dana od dana prijema zahtjeva Banke.
- 17.4 Banka nije dužna da plati bilo kakvu kaznu, naknadu štete ili troškove Korisniku ili Subjektima za implementaciju, niti je dužna da ih obešteti kao posljedicu obustave sprovođenja ovog Sporazuma i bilo kojeg neisplaćenog dijela Granta u skladu sa ovim članom 17.
- 17.5 Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju mogu obustaviti sprovođenje svih ili dijela Sporazuma, a Banka može zahtijevati od Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju da to učine, ukoliko okolnosti čine nastavak sprovođenja previše teškim ili opasnim. Ako odluka o obustavi sprovođenja pripada Korisniku ili Subjektima za implementaciju, oni će bez odlaganja obavijestiti Banku i dostaviti sve potrebne detalje. Ako je donesena odluka o obustavi sprovođenja, Banka može raskinuti ovaj Sporazum u skladu sa odredbama člana 21. Ako ovaj Sporazum ne bude raskinut, Korisnik i Subjekti za implementaciju preduzeće sve potrebne mjere kako bi se period obustave sveo na najmanju moguću mjeru i nastaviće sa sprovođenjem čim okolnosti to omoguće, te će o tome obavijestiti Banku.

Član 18

Povraćaj sredstava

18.1. Ako:

- (a) nastupi bilo koja od okolnosti, događaja ili slučajeva navedenih u članu 21;
- (b) bilo koji iznos Granta Korisnik ili Subjekti za implementaciju koriste suprotno odredbama ovog Sporazuma;
- (c) Grant je korišćen u vezi sa Ugovorima za koje je Banka utvrdila da su relevantni Izvođači bili uključeni u Zabranjeno postupanje ili postupali suprotno Sankcijama, u vezi sa sprovođenjem Aktivnosti i/ili Projekta;
- (d) ako je to izričito drugačije navedeno u ovom Sporazumu i/ili ako Banka smatra da je povraćaj sredstava na drugi način opravdan u skladu sa ovim Sporazumom, GAF-om, Opštim uslovima, Popratnim pismom ili Sporazumom o ulaganju, uključujući (ali ne ograničavajući se na) nakon dostavljanja izvještaja o provjeri izdataka podnesenog u skladu sa članom 8 ili kao rezultat bilo koje provjere, kontrole ili revizije sprovedene u skladu sa članom 14;
- (e) konačni ukupan iznos prihvatljivih troškova Aktivnosti koje je Korisnik ili Subjekti za implementaciju imao u okviru Ugovora bude niži od ukupnog iznosa Granta koje je Banka već isplatila; ili
- (f) konačni ukupan iznos prihvatljivih troškova Aktivnosti koje je Korisnik ili Subjekti za implementaciju imao u okviru Ugovora bude niži od početne procjene utvrđene u Opisu Aktivnosti;

Banka može, dostavljanjem obavještenja Korisniku, zahtijevati povraćaj cjelokupnog ili dijela bilo kojeg isplaćenog iznosa Granta, pod uslovom da, za potrebe člana 18.1(e) i (f), iznos čiji povraćaj Banka može zahtijevati bude ograničen na iznos potreban da bi se obezbijedilo poštovanje ograničenja Stope sufinansiranja utvrđenih u članu 3.3.

- 18.2. Korisnik je dužan da izvrši povraćaj tih iznosa Banci u roku od 30 (trideset) kalendarskih dana od dana prijema obavještenja Banke o povraćaju, kojim se zahtijeva takav povraćaj. Korisnik je dužan da izvrši uplatu iznosa koji je Banka zahtijevala u eurima, na račun koji je Banka navela u

svom pisanom zahtjevu, bez uzimanja u obzir bilo kojeg deviznog kursa primijenjenog u vrijeme prvobitne isplate Granta od strane Banke Korisniku.

- 18.3. Pisani zahtjev Banke u pogledu ukupnog iznosa koji Korisnik duguje za povraćaj u skladu sa ovim članom 18.1, osim u slučaju očigledne greške, predstavlja konačan dokaz iznosa koji treba vratiti, a sve bankarske naknade, troškovi ili gubici nastali usljed promjene deviznog kursa, kao i svi drugi porezi bilo koje vrste koje Korisnik ili Subjekti za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, snose u vezi sa povraćajem dugovanih iznosa Banci, u potpunosti snosi Korisnik.
- 18.4. Ne dovodeći u pitanje pravo Strana da se dogovore o povraćaju u ratama, ukoliko Korisnik ne izvrši povraćaj bilo kojeg iznosa do datuma dospelja, na taj iznos se obračunava kamata po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na svoje glavne operacije refinansiranja u eurima, objavljenoj u seriji C Službenog lista Evropske unije prvog dana mjeseca u kojem je plaćanje dospjelo, uvećanoj za tri i po procentna poena. Kamata se obračunava za period koji počinje danom nakon isteka roka za povraćaj, uključujući taj dan, pa do dana plaćanja, ne uključujući taj dan. Svaka djelimična uplata najprije se uračunava u kamatu.

Član 19

Izmjene i dopune

- 19.1. Sve izmjene i dopune ovog Sporazuma moraju biti sačinjene u pisanom obliku u instrumentu koji su potpisale Strane i stupaju na snagu pod uslovima utvrđenim u relevantnom sporazumu o izmjenama i dopunama. Odredbe takvih izmjena i dopuna, zaključenih u skladu sa ovim članom 19, imaju prednost i primjenjuju se samo u odnosu na one konkretne odredbe ovog Sporazuma koje su njima izričito izmijenjene i dopunjene.
- 19.2. Strane potvrđuju i saglasne su da, iako je GAF koji je odobrila Skupština ulagača priložen uz ovaj Sporazum, GAF predstavlja samostalan dokument koji se može povremeno mijenjati:
 - (a) uz saglasnost Banke i Korisnika, u skladu sa Opštim uslovima i opštim pravilima i procedurama WBIF-a, u kojem slučaju izmijenjeni GAF odmah obavezuje Korisnika bez potrebe za preduzimanjem bilo kakvih daljih radnji; ili
 - (b) kao rezultat dostavljanja od strane Banke godišnjeg izvještaja o sprovođenju Fondu na odobrenje u skladu sa Opštim uslovima, u kojem slučaju će izmijenjeni GAF biti obavezujući za Korisnika na dan kada Banka pošalje Korisniku elektronsku kopiju tog izvještaja.
- 19.3. Ako bilo koje izmjene izvršene u GAF-u zahtijevaju odgovarajuće izmjene Opisa Aktivnosti, iznosa Granta ili bilo kojih drugih relevantnih odredbi ovog Sporazuma, Strane su saglasne da će sarađivati radi zaključenja sporazuma o izmjenama i dopunama kojim će se neophodne izmjene unijeti u ovaj Sporazum.
- 19.4. Promjene adrese ili kontakt podataka mogu se jednostavno prijaviti drugim Stranama u pisanom obliku, u skladu sa članom 24.

Član 20

Prenos prava i obaveza

- 20.1. Osim kako je predviđeno u članu 20.2, Strana ne može prenijeti ili ustupiti trećem licu, niti na drugi način raspolagati, bilo kojim svojim pravima ili obavezama iz ovog Sporazuma bez prethodne pisane saglasnosti drugih Strana.
- 20.2. Banka može, po sopstvenom nahođenju i bez prethodne saglasnosti Korisnika, prenijeti na Evropsku komisiju pravo na povraćaj svih iznosa u skladu sa članom 18.

Član 21

Raskid

- 21.1. Banka može, nakon što Korisniku dostavi pisano obavještenje u roku od 15 (petnaest) kalendarskih dana, raskinuti ovaj Sporazum bez ikakve odgovornosti za Banku, ukoliko nastupi bilo koja od sljedećih situacija:
- (a) Korisnik ili Subjekti za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, ne ispune neku od obaveza koje su im povjerene ovim Sporazumom i, nakon što im bude dostavljeno pisano obavještenje da ispune te obaveze, i dalje ne postupe u skladu sa njima u roku od 30 (trideset) kalendarskih dana od dana slanja takvog obavještenja;
 - (b) Korisnik, Subjekti za implementaciju ili bilo koje lice koje ima ovlaštenja za zastupanje, donošenje odluka ili kontrolu u vezi sa Korisnikom ili Subjektima za implementaciju, počinu ili bude proglašeno krivim za tešku profesionalnu povredu, ili se protiv njega vode postupci zbog bilo kojeg prekršaja ili krivičnog djela u vezi sa njegovim profesionalnim postupanjem, ili je počinio prevaru, korupciju, ili je uključen u kriminalnu organizaciju, Nedozvoljeno postupanje, kršenje bilo kojih Sankcija ili bilo koju drugu nezakonitu aktivnost koja šteti finansijskim interesima Evropske unije ili Fonda, ili je predmet navoda (osim navoda koji su, prema razumnom mišljenju Banke, neosnovani ili uznemiravajući) u vezi sa učešćem u kriminalnoj organizaciji, prevari, Nedozvoljenom postupanju ili kršenju bilo kojih Sankcija;
 - (c) rezultat bilo kojih provjera, kontrola ili revizija sprovedenih u skladu sa članom 14 pokaže da su realizacija Radova, Nabavki i/ili Usluga, ili Ugovora ili Aktivnosti, bili pogođeni značajnim greškama, nepravilnostima ili prevarom;
 - (d) ukoliko se bilo koja informacija ili dokument dostavljen Banci od strane Korisnika ili u njegovo ime, odnosno od strane Implementacionih subjekata, u zavisnosti od slučaja, ili bilo koja izjava, garancija ili tvrdnja koju je Korisnik dao ili se smatra da je dao u ovom Sporazumu ili u skladu sa njim, ili u vezi sa pregovorima ili izvršenjem ovog Sporazuma, ispostavi kao netačna, nepotpuna ili obmanjujuća;
 - (e) ukoliko Banka smatra da okolnosti čine nastavak realizacije ovog Sporazuma previše otežanim ili opasnim;
 - (f) Korisnik ili Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) pretrpe bilo kakve pravne, finansijske, tehničke ili organizacione promjene koje bi, prema mišljenju Banke, mogle bitno uticati na ovaj Sporazum ili dovesti u pitanje odluku Fonda da odobri Grant;
 - (g) iz bilo kojeg razloga, GAF, Opšti uslovi, Dodatno pismo ili Sporazum o ulaganju budu raskinuti ili prestanu da važe i budu u punoj snazi i dejstvu, ili GAF postane nesaglasan sa odredbama ovog Sporazuma;
 - (h) ukoliko postane nezakonito u bilo kojoj primjenjivoj jurisdikciji, ili postane suprotno bilo kojim Sankcijama, da Banka izvršava bilo koju od svojih obaveza predviđenih ovim Sporazumom ili da finansira ili zadrži Grant;
 - (i) bilo koja izjava ili garancija navedena u članu 1.5 ili članu 16 ispostavi se kao obmanjujuća ili netačna, ili ukoliko Korisnik ili Subjekti za implementaciju ne ispune obaveze utvrđene članom 16; ili
 - (j) Korisnik ne vodi i ne održava Evidenciju kako je navedeno u članu 7.3.
- 21.2. Nakon dostavljanja ili prijema obavještenja o raskidu, Korisnik i Subjekti za implementaciju preduzeće bez nepotrebnog odlaganja sve neophodne mjere kako bi se aktivnosti okončale brzo i uredno, kao i da bi se dalji troškovi sveli na minimum.
- 21.3. Ne dovodeći u pitanje član 18 i uz primjenu člana 7, Korisnik ima pravo da primi samo dio Granta koji odgovara prihvatljivim troškovima nastalim, u skladu sa ovim Sporazumom, za Radove, Nabavke i/ili Usluge izvršene do datuma raskida, čime se isključuju svi troškovi koji se odnose na postojeće obaveze koje treba da budu izvršene nakon tog datuma raskida.

Član 22

Naknade i troškovi

- 22.1. Korisnik i Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) plaćaće sve poreze, dažbine, naknade i druga davanja bilo koje prirode, uključujući takse na ugovore i naknade za registraciju,

koji mogu nastati usljed zaključenja ili sprovođenja ovog Sporazuma, u skladu sa zakonima Crne Gore.

- 22.2. Korisnik i Subjekti za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) snosiće sve naknade i troškove, uključujući profesionalne, bankarske ili kursne troškove, koje mogu nastati u vezi sa pripremom, zaključenjem, sprovođenjem i raskidom ovog Sporazuma ili bilo kog povezanog dokumenta, uključujući sve njegove izmjene i dopune, u skladu sa zakonima Crne Gore.

Član 23 **Odgovornost i obeštećenje**

- 23.1. Banka, Evropska banka za obnovu i razvoj (kao suosnivač/upravljač Fonda) ili Ulagači (uključujući, radi jasnoće, Evropsku uniju) ni pod kojim okolnostima i ni iz kog razloga ne mogu biti smatrani odgovornim za štetu ili povredu koju pretrpi osoblje ili imovina Korisnika ili Subjekata za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, tokom izvršenja Ugovora, ili kao posljedica bilo kojeg Ugovora, uključujući slučajeve kada je takva šteta ili povreda rezultat bilo koje radnje ili propusta Izvođača, ili neizvršavanja od strane Izvođača Radova, Nabavki i/ili Usluga u skladu sa odgovarajućim Ugovorom.
- 23.2. Banka neće biti odgovorna za bilo kakav gubitak ili štetu, uključujući razumne troškove i naknade za pravno zastupanje, koji proizilaze iz njenih radnji ili propusta u postupanju u skladu sa ovim Sporazumom, osim za gubitak ili štetu koja nastane usljed grube nepažnje ili namjernog protivpravnog postupanja same Banke.
- 23.3. Korisnik i Subjekti za implementaciju oslobodiće Banku od bilo kakve i svake odgovornosti koja proizilazi iz bilo kojeg zahtjeva ili postupka pokrenutog kao posljedica kršenja bilo kojih primjenjivih zakona, pravila ili propisa od strane Korisnika, Subjekata za implementaciju, njihovih izvođača, zaposlenih lica ili lica za koja su odgovorni Korisnik, njihovi izvođači ili njihovi zaposleni, ili kao posljedica povrede prava trećih lica, uključujući prava intelektualne svojine.
- 23.4. Ne dovodeći u pitanje bilo koja druga prava Banke prema ovom Sporazumu ili prema bilo kojem primjenjivom zakonu, Korisnik će obešteti Banku i zaštititi je od bilo kakvih i svih zahtjeva, potraživanja, šteta, gubitaka, troškova, izdataka (uključujući razumne naknade i troškove pravnog zastupanja) i odgovornosti bilo koje vrste koje Banka može pretrpjeti ili nastati kao rezultat bilo koje radnje ili propusta koji je počinio Korisnik i/ili Subjekti za implementaciju u zavisnosti od slučaja, ili usljed neispunjavanja bilo koje od obaveza Korisnika i/ili Implementacionih subjekata, u zavisnosti od slučaja, utvrđenih ovim Sporazumom.
- 23.5. Subjekti za implementaciju će u svaki Ugovor uključiti odredbe kojima se od Izvođača zahtijeva da potvrdi i prihvati odredbe o odgovornosti i obeštećenju utvrđene ovim članom 23.

Član 24 **Obavještenja i druga komunikacija**

- 24.1. Svako obavještenje ili druga komunikacija koja se dostavlja na osnovu ovog Sporazuma mora biti u pisanom obliku i mora sadržati identifikacioni kod (**Serapis br. 2005-0221 – FI br. 50663 i „WBIF Grant br. WB-IG10-MNE-ENV-01“**) i naziv (**„Sporazum o Grantu – MONTENEGRO WATER AND SANITATION J“**) ovog Sporazuma.
- 24.2. Svako obavještenje dato na osnovu ili u vezi sa ovim Sporazumom mora biti na engleskom jeziku. Sva druga dokumenta dostavljena na osnovu ili u vezi sa ovim Sporazumom moraju biti na engleskom jeziku ili, ukoliko nijesu na engleskom jeziku, moraju biti praćena zvaničnim prevodom na engleski jezik, pri čemu će u tom slučaju prevod na engleski jezik imati prednost, osim ukoliko je dokument ustavni, zakonski ili drugi sličan zvanični dokument.
- 24.3. Osim obavještenja koja se odnose na sudske postupke, bilo da su u toku ili najavljeni, koja će se dostavljati isključivo na dolje navedene adrese putem pošte, zvaničnim dopisom sa potvrdom prijema, sva obavještenja i prepiska u vezi sa ovim Sporazumom, Aktivnošću, kao i Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama, dostavljace se putem pošte ili, u mjeri u kojoj se Strane pisanim putem saglase, putem elektronske pošte ili drugih sredstava elektronske komunikacije, na sljedeće adrese:

Za Banku	European Investment Bank 98-100, boulevard Konrad Adenauer L-2950, Luxembourg Attention: GLO/ENL E-mail: contactline-50663@eib.org
Za Korisnika	Vlada Crne Gore Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Adresa: Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put b.b., 81000 Podgorica, Crna Gora e-mail: kabinet@mers.gov.me
Za subjekt 1	Implementacioni Opština Nikšić Adresa: Njegoševa 18, 81400 Nikšić, Crna Gora e-mail: predsjednik@niksic.me
Za subjekt 2	Implementacioni Opština Pljevlja Adresa: Kralja Petra, 84210 Pljevlja, Crna Gora e-mail: opstinapv@t-com.me
Za JSP	PROCON Adresa: Moskovska 65, I sprat 81000 Podgorica, e-mail: office@procon.me

- 24.4. Svaka izmjena gore navedenih podataka za komunikaciju proizodiće dejstvo tek nakon što bude dostavljena pisanim putem, u papirnoj ili elektronskoj formi, drugim Stranama na gore navedene adrese.
- 24.5. Smatra se da su obavještenja i druga komunikacija izvršeni kada ih primi Strana kojoj su upućeni.

Član 25

Mjerodavno pravo i rješavanje sporova

- 25.1 Ovaj Sporazum i sve vanugovorne obaveze koje proizilaze iz njega ili su u vezi sa njim uređuju se zakonima Luksemburga.
- 25.2 Sud pravde Evropske unije ima isključivu nadležnost za rješavanje bilo kojeg spora („Spor“) koji proizilazi iz ili je u vezi sa ovim Sporazumom (uključujući spor u vezi sa postojanjem, važnošću ili raskidom ovog Sporazuma ili posljedicama njegove ništavosti) ili bilo kojom vanugovornom obavezom koja proizilazi iz ili je u vezi sa ovim Sporazumom.
- 25.3 Strane saglasno prihvataju da je Sud pravde Evropske unije najprikladniji i najpogodniji sud za rješavanje svih sporova između njih i, shodno tome, neće osporavati ovu nadležnost.
- 25.4 Korisnik se ovim putem odriče bilo kakvog imuniteta ili prava na prigovor u vezi sa nadležnošću ovog Suda. Odluka Suda donijeta u skladu sa ovim članom biće konačna i obavezujuća za svaku Stranu, bez ograničenja ili rezervi.

Član 26

Odricanje od prava

- 26.1. Nijedan propust ili kašnjenje Banke u ostvarivanju bilo kojeg od svojih prava prema ovom Sporazumu neće se tumačiti kao odricanje od tog prava.
- 26.2. Ništa u ovom Sporazumu neće se smatrati izričitim ili prećutnim odricanjem od privilegija, imuniteta i izuzeća koja uživa Banka, njeni guverneri, direktori, zamjenici, službenici, zaposleni ili eksperti koji obavljaju misije za Banku.

Član 27

Cjelokupan Sporazum

Ovaj Sporazum predstavlja potpun i isključiv iskaz uslova sporazuma između Strana u vezi sa njegovim predmetom i zamjenjuje sve prethodne sporazume između Strana, bilo izričite ili prećutne, koji se odnose na isto pitanje.

Član 28

Ništavost

Ako u bilo kom trenutku bilo koja odredba ovog Sporazuma bude ili postane nezakonita, nevažeća ili neizvršiva u bilo kom pogledu prema zakonima bilo koje jurisdikcije, ni zakonitost, važenje ili izvršivost preostalih odredbi, niti zakonitost, važenje ili izvršivost takve odredbe prema zakonima bilo koje druge jurisdikcije, neće ni na koji način biti pogođeni ili umanjeni.

Član 29

Engleski jezik

Ovaj Sporazum je sačinjen na engleskom jeziku. Ukoliko se ovaj Sporazum prevede na drugi jezik, tekst na engleskom jeziku imaće prednost.

U POTVRDU NAVEDENOG, Strane ovog Sporazuma su dale da se ovaj Sporazum potpiše u njihovo ime u 6 (šest) originalnih primjeraka na engleskom jeziku, od kojih 2 (dva) primjerka pripadaju Banci, 2 (dva) primjerka Korisniku i 2 (dva) primjerka Implementacionim subjektima.

U Crnoj Gori, dana _____

Za i u ime
CRNE GORE

koju zastupa gospodin Damjan Čulafić, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Za i u ime
OPŠTINE NIKŠIĆ

koju predstavlja predsjednik Opštine, gospodin Marko Kovačević

Za i u ime
OPŠTINE PLJEVLJA

koju predstavlja predsjednik Opštine, gospodin Dario Vraneš

U Luksemburgu, dana _____

Za i u ime
EVROPSKE INVESTICIONE BANKE

Obrazac 1

Obrazac zahtjeva za dodjelu Granta (GAF)

Prilog 1

OPIS AKTIVNOSTI

(A) Tehnički opis

Aktivnost se sastoji od dvije komponente:

A.1 Investiciona komponenta:

Ovaj projekat podržava značajna unapređenja infrastrukture za otpadne vode u opštinama Nikšić i Pljevlja, sa ciljem zaštite lokalnih vodotokova, unapređenja javnog zdravlja i napretka Crne Gore u usklađivanju sa standardima zaštite životne sredine Evropske unije. U Nikšiću, nove kanalizacione mreže i moderna pumpna stanica povezaće više od 10.000 stanovnika iz četiri sjeverna naselja, koji se trenutno oslanjaju na zastarjele septičke jame. Unaprijeđena infrastruktura omogućiće postrojenju za prečišćavanje otpadnih voda u gradu — značajnom objektu finansiranom sredstvima Evropske unije — da funkcioniše znatno efikasnije, čime će se smanjiti zagađenje podzemnih voda i poboljšati kvalitet obližnjih rijeka.

U Pljevljima, investicija je usmjerena na modernizaciju postojećeg kombinovanog kanalizacionog sistema, koji danas uzrokuje česta preliivanja i dotok prekomjernih količina vode u postrojenje za prečišćavanje. Izgradnjom novih mreža za otpadne i atmosferske vode, razdvajanjem postojećih cjevovoda i rekonstrukcijom ključnih urbanih dionica, projekat će unaprijediti rad postrojenja za prečišćavanje otpadnih voda i proširiti bezbjedne sanitarne usluge na oko 1.600 stanovnika koji ranije nijesu bili priključeni. U obje opštine, ova inicijativa će otvoriti lokalna radna mjesta, ojačati otpornost na klimatske promjene i donijeti dugoročne koristi za životnu sredinu i društvo, kako za zajednice tako i za ekosisteme.

Detaljan opis Aktivnosti naveden je u GAF-u (uključujući, ali ne ograničavajući se na, odjeljke 16 i 21 GAF-a).

A.2 Usluge:

Tehnička pomoć će obezbijediti specijalizovani nadzor i upravljanje ugovorima kako bi se osiguralo da građevinski radovi budu u skladu sa standardima EU i EIB-a u oblasti nabavki, zaštite životne sredine i inženjeringa. Nezavisni timovi za nadzor, angažovani putem međunarodnih ugovora o uslugama uz naknadu, djelovaće kao FIDIC Inženjeri odgovorni za praćenje kvaliteta izgradnje, provjeru izvršenja ugovornih obaveza, sprovođenje zahtjeva ESIA/ESMP i obezbjeđivanje usklađenosti sa nacionalnim zakonodavstvom.

Ova podrška jača kapacitete za sprovođenje aktivnosti u okviru opština i PIU-a pružanjem strukturisanih smjernica za upravljanje ugovorima, izvještavanje i donošenje tehničkih odluka. Komponenta tehničke pomoći finansira se iz WBIF granta i od suštinskog je značaja za obezbjeđivanje tehničkog integriteta, usklađenosti sa propisima i dugoročne pouzdanosti u radu novoizgrađene infrastrukture za otpadne vode.

(B) Ukupni troškovi projekta – procjena

Na dan stupanja na snagu, ukupni troškovi Projekta procjenjuju se na iznos od **142.700.000 EUR**, od čega se očekuje da će **118.208.916 EUR** predstavljati prihvatljive troškove.

(C) Ukupni troškovi Aktivnosti – procjena

Na dan stupanja na snagu, ukupni troškovi Aktivnosti procjenjuju se na iznos od **31.531.650 EUR**, od čega se očekuje da će **24.719.547 EUR** predstavljati prihvatljive troškove.

(D) Stope sufinansiranja

<i>Dio aktivnosti</i>	<i>Stopa sufinansiranja</i>
Radovi i nabavke	70%
Usluge	100%

(E) Ključni pokazatelji uspješnosti koji se zahtijevaju za Aktivnost

Dimenzija	Pokazatelj	Vrijednost / Opis
Ekonomski i Finansijski	Uticao na zapošljavanje	Dodatna radna mjesta stvorena tokom izgradnje i rada
Ekonomski i Finansijski	Koristi povezane sa zdravljem	Smanjeni troškovi zdravstvene zaštite, izbjegnuti gubici produktivnosti
Ekonomski i Finansijski	Koristi povezane sa zagađenjem	Niži troškovi zagađenja; poboljšan kvalitet vodnih tijela
Ekonomski i Finansijski	Uštede troškova	Eliminacija troškova održavanja septičkih jama
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 1 – Nedostatak finansiranja	73.46%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 1 – FRR/C	-1.19%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 1 – FRR/K (nakon granta)	3.88%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 1 – ENPV	€8.39 million

Ekonomski i Finansijski	Komponenta 1 – ERR	9.1%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 1 – B/C odnos	1.7
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 2 – Nedostatak finansiranja	100%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 2 – FRR/C	-5.56%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 2 – ENPV	€2.69 miliona
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 2 – ERR	4.17%
Ekonomski i Finansijski	Komponenta 2 – B/C odnos	1.132
Ekološki	Unapređenje životne sredine	Poboljšanje kvaliteta rijeka i podzemnih voda
Ekološki	Zaštita ekosistema	Smanjeno zagađenje; zaštita ribljeg fonda
Ekološki	Unaprijeđeni ključni vodotokovi	Čehotina, Breznica, Vežišnica, Zeta, Bistrica
Društveni	Unapređenje javnog zdravlja	Smanjena učestalost bolesti i hospitalizacija
Društveni	Koristi za ranjive grupe	Bezbedniji uslovi za djecu i starije osobe
Društveni	Koristi za zajednicu	Čistije rijeke; unaprijeđene mogućnosti za rekreaciju i turizam
Društveni	Društvena stabilnost	Poboljšani životni uslovi i privlačnost za investicije
Institucionalni	Operativna odgovornost	Dugoročno održavanje i upravljanje (O&M) obezbijeđeno od strane opština i komunalnih preduzeća
Institucionalni	Mehanizmi saradnje	Projekat se realizuje u saradnji sa komunalnim preduzećima i PIU jedinicama
Institucionalni	Planiranje životnog ciklusa	Okvir obezbjeđuje kontinuitet u radu

Prilog 2

Obrazac zahtjeva za isplatu

ZAHTJEV ZA ISPLATU

[NA MEMORANDUMU KORISNIKA]

[Korisnik]

Datum: [●]

Evropska investiciona banka

Na ruke: [ime kontakt osobe]

[Naziv nadležne službe]

98-100 Bulevar Konrad Adenauer
L-2950 Luksemburg

Predmet: Sporazum o grantu [WB broj] za [Naziv Aktivnosti] („Sporazum o grantu“)

Datum: [datum zahtjeva za isplatu]

Broj zahtjeva za isplatu: []

Period obuhvaćen zahtjevom za isplatu: []

Poštovani,

Pozivamo se na gore navedeni Sporazum o grantu. U skladu sa članom 5 Sporazuma, ovim podnosimo zahtjev za isplatu br. [] na osnovu gore navedenog Sporazuma, koji se odnosi na troškove Radova, [Nabavki] [i/ili Usluga] za koje se očekuje da će biti izvršeni u periodu od [datum] do [datum].

Traženi iznos je [EUR].

U prilogu dostavljamo sljedeću prateću dokumentaciju:

- Fakturu br. [] od [datum], izdatu od strane [naziv Izvođača];
- [svu drugu dokumentaciju koja se zahtijeva u skladu sa članom 6].

Molimo da se isplata izvrši na sljedeći bankovni račun: [].

Ovim potvrđujemo da su informacije sadržane u ovom zahtjevu za isplatu i pratećoj dokumentaciji potpune, pouzdane i tačne, da se nastali troškovi mogu smatrati prihvatljivim u skladu sa Ugovorom i Ugovorima, te da je ovaj zahtjev za isplatu potkrijepljen odgovarajućom pratećom dokumentacijom koja može biti predmet provjere.

Dalje potvrđujemo da su i dalje ispunjeni uslovi utvrđeni u članu 6 i članu [] Ugovora.

[Za zahtjev za isplatu posljednje tranše: Obavezujemo se da ćemo Banci, u roku od trideset (30) kalendarskih dana od isteka Perioda sprovođenja, dostaviti sve dokaze i prateću

dokumentaciju kojima se opravdavaju iznos i prihvatljivost troškova obuhvaćenih ovim zahtjevom za isplatu, radi utvrđivanja konačnog iznosa Granta.]

S poštovanjem,

Potpisi ovlašćenih potpisnika

Ime:

Funkcija:

Datum:

Prilog 3

Evidencije

U vezi sa članom 8.2, Evidencije uključuju, u zavisnosti od slučaja:

- (1) Godišnje izvještaje o sprovođenju, godišnje izvještaje o verifikaciji troškova, eksterno revidirane godišnje finansijske izvještaje, Završni izvještaj o sprovođenju i Završni izvještaj o verifikaciji troškova (kako je sve navedeno u članu 8);
- (2) Računovodstvene evidencije (u elektronskom ili ručnom obliku) iz računovodstvenog sistema Korisnika, kao što su glavna knjiga, pomoćne knjige i evidencije zarada, registri osnovnih sredstava i druge relevantne računovodstvene informacije, u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim principima (GAAP) koji su na snazi u datom trenutku;
- (3) Dokaz o sprovedenim postupcima nabavke, kao što su tenderska dokumentacija, ponude ponuđača i izvještaji o evaluaciji, uključujući svako „odobrenje bez primjedbi“ („no objection“) ili saglasnost Banke koji su zahtijevani u skladu sa članom 4);
- (4) Dokaz o pravnim obavezama, kao što su Ugovori;
- (5) Dokaz o isporuci Radova [Nabavki] [i/ili Usluga], kao što su privremeni obračuni za plaćanje, odobreni izvještaji, evidencije radnog vremena, karte za prevoz, dokazi o učešću na seminarima, konferencijama i obukama (uključujući relevantnu dokumentaciju i pribavljeni materijal, sertifikate) itd.;
- (6) Dokaz o kupovini, kao što su fakture i računi;
- (7) Dokaz o plaćanju, kao što su izvodi iz banke, obavještenja o zaduženju, dokaz o izmirenju obaveza od strane Izvođača;
- (8) Dokaz da porezi i/ili porez na dodatu vrijednost (PDV) koji su plaćeni ne mogu biti stvarno refundirani.

Sve Evidencije moraju biti dostupne u originalnom obliku, uključujući elektronski oblik, ili kao ovjerena kopija.

Prilog 4

OBRAZAC GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O SPROVOĐENJU (AIR)

Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O SPROVOĐENJU
za projekte koji imaju koristi od WBIF-EWBJF grantova

Period izvještavanja:	Godina	Tip izvještavanja:	(Prvi, Privremeni, Završni)
------------------------------	--------	---------------------------	-----------------------------

1	OPŠTE INFORMACIJE O GRANTU		
Kod Granta:	Kod granta specifičan za WBIF, iz MIS	Šifra projekta:	Kod projekta specifičan za WBIF, iz MIS
Vodeća finansijska institucija:	iz GAF/MIS	Zemlja/e korisnica/e	iz GAF/MIS
Sektor:	Iz GAF/MIS	Vrsta granta:	TA, IG, IG+TA, IF
Datum odobrenja granta (od strane AoC):	Datum iz MIS/originalnog GAF-a	Najnoviji datum revizije GAF-a:	Datum iz MIS-a najnovijeg odobrenja pisane procedure
Naziv granta:	Iz GAF/MIS		
Organ odgovoran za Korisnika	Iz GAF-a ili iz Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava između MFI i Korisnika		
Implementacioni subjekat:	Iz GAF-a ili iz Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava između MFI i Korisnika		
Status realizacije granta:	Nije pokrenuto/ Aktivno / Završeno		
Opis TA radnje (stvarne):	Slobodan tekst		
Opis IG akcije (stvarne):	Slobodan tekst		

2	PRIKAZ PO STAVKAMA GRANTA(BESPOVRATNIH SREDSTAVA)WBIF-a (EUR) (EUR, prema posljednjem odobrenom GAF-u)		
Aktivnost radnje	Troškovi	Stopa sufinansiranja	Maksimalno sufinansiranje
- Radovi i zalihe, uključujući nepredviđene situacije	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Nepredviđene situacije	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Tehnička pomoć 1	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Tehnička pomoć 2	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Komunikacija i vidljivost	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Specijalna evaluacija/revizija	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
-	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
Ukupno (bez naknada):			

3	BUDŽET PROJEKTA I PLAN FINANSIRANJA (EUR, stvarni)		
Komponente budžeta projekta	Troškovi	Prihvatljivi trošak	Napomena
- Tehnička pomoć 1			
- Tehnička pomoć 2			
- Radovi i materijal			
- Komunikacija i vidljivost			
- Specijalna evaluacija/ revizija			
-			
Međuzbir (prije nepredviđenih situacija)			
- Nepredviđene situacije			
Ukupno			
Izvori finansiranja	Iznos	% ukupno	Napomena
- Bespovratna sredstva 1			
- Bespovratna sredstva 2			
- Glavni zajam MFI			
- Sopstveni resursi			
Ukupno			

	Iznos	Ažurirani iznos	Razlozi za promjenu
Troškovi projekta iz posljednjeg odobrenog GAF-a	iz GAF-a		Ako je primjenljivo, opišite promjene u budžetu projekta u poređenju sa budžetom posljednjeg odobrenog GAF-a. Navedite i razlog za izmjene
Iznos kredita iz posljednjeg odobrenog GAF-a	iz GAF-a		Ako je primjenljivo, opišite promjene u budžetu projekta u poređenju sa budžetom posljednjeg odobrenog GAF-a. Navedite i razlog za izmjene
Iznos bespovratnih sredstava iz prvog odobrenog GAF-a	iz GAF-a		Ako je primjenljivo, opišite promjene u budžetu projekta u poređenju sa budžetom posljednjeg odobrenog GAF-a. Navedite i razlog za izmjene

Napomena: svaka izmjena i dopuna bespovratnih sredstava kako je opisano u posljednjem odobrenom obrascu prijave za bespovratna sredstva, rješava se u skladu sa procedurama i uslovima utvrđenim u Prilogu 5 Priručnika WBIF-a, „Izmjene i dopune obrasca prijave za bespovratna sredstva“.

4	Raspored sprovođenja akcije sa grantom		
Nabavka datum početka TA	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim	Nabavka datum završetka TA	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Nabavka datum početka za IG	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim	Nabavka datum završetka za IG	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Datum potpisivanja Sporazum (i) o dodjeli bespovratnih sredstava	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim U slučaju da TA i IG imaju odvojene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava, navedite	Datum potpisivanja Ugovor o zajmu	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije TA akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum početka implementacije TA akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije IG akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum početka implementacije IG akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije TA akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum završetka implementacije TA akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije IG akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum završetka implementacije IG akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Razlozi kašnjenja:	Navedite razloge za kašnjenja, ako ih ima, za sve gore navedene projektne događaje. Navedite da li kašnjenje jedne faze utiče na drugu		

5	POTPISANI UGOVORI ZA AKCIJU DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA
---	--

Ugovor i izmjene i dopune potpisani od strane Implementacionih subjekta za sprovođenje koji generišu troškove za akciju							
Ugovor referenca	Izvođač/ Konsultant	Potpis Datum	Vrsta Ugovora (npr.Radovi, nabavka, Usluge)	Izmjene I dopune/ Aneks broj	Ugovor Krajnji datum	Vrijednost Ugovora/ Amandman (EUR)	Referenca dodjele nabavke (npr. OJEU)

6	FINANSIJSKI NAPREDAK AKCIJE BESPOVRATNIH SREDSTAVA	
A Nastali rashodi		
Komponente budžeta akcije	Tokom izvještajne godine 01.01.20xx to 31.12.20xx	Kumulativno od početka perioda realizacije do 31.12.20xx
Tehnička pomoć 1		
Tehnička pomoć 2		
Radovi i materijal		
Komunikacija i vidljivost		
Specijalna evaluacija / revizija		
Međuzbir 1 (prije nepredviđenih situacija)		
Nepredviđene situacije (ako postoje)		
Međuzbir 2 (nakon nepredviđenih okolnosti, ako postoje)		
Ukupni nastali troškovi		
B Bespovratna sredstva isplaćena Korisniku		
	Tokom izvještajne godine 01.01.20xx to 31.12.20xx	Kumulativno od početka perioda realizacije do 31.12.20xx
C Kamata (obračunata)		
	Tokom izvještajne godine 01.01.20xx to 31.12.20xx	Kumulativno od početka perioda realizacije do 31.12.20xx
Kamata (negativna ili pozitivna)		
Komentari:		

Napomena 1: Prikažite nastale troškove prema istim budžetskim kategorijama kao što su definisane u GAF budžetu (npr. Investicije, TA, C&V, Naknade i sl.).

Napomena 2: Troškovi prijavljeni u ovom izvještaju ne uključuju neprihvatljive troškove.

Napomena 3: Obračunata kamata (pozitivna ili negativna) tokom izvještajne godine, kao i kumulativno od početka implementacije, mora biti prikazana, jer je potrebno da bude uključena u Prilogu 2.

Napomena 4: U polju za komentare posebno navedite pozitivnu i negativnu obračunatu kamatu za izvještajnu godinu, kao i kumulativnu obračunatu kamatu od početka implementacije do 31.12.20 Y.

7	AKTIVNOSTI DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA SPROVEDENE TOKOM IZVJEŠTAJNE GODINE
---	---

Aktivnost radnje	Opis
Radovi i materijal (IG)	Slobodan tekst sa sljedećim tačkama: - Opis aktivnosti: - Poteškoće/rizici: - Mjere ublažavanja:
Tehnička pomoć (TA)	Isto kao gore
Monitoring sufinansijera (TA)	Isto kao gore
Ostale usluge	Isto kao gore

8	AKTIVNOSTI PRAĆENJA
Datum/ period	Opis

9	OČEKIVANI REZULTATI			
	Opis (prema GAF-u)	Očekivana vrijednost (prema GAF-u)	Status vrijednosti identifikovanih u GAF-u po završetku projekta	Komentar
Standardni izlaz 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Kao što je planirano/ odstupanje od planiranog	Opišite razloge za bilo kakvo odstupanje od GAF-a
Standardni izlaz 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Standardni ishodi 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Standardni ishodi 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Specifični pokazatelji projekta 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Specifični pokazatelji projekta 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Pokazatelji među sektorima 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Pokazatelji među sektorima 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore

10	AKTIVNOSTI KOMUNIKACIJE I VIDLJIVOSTI
Datum/ period	Opis

11	U NAREDNOM IZVJEŠTAJNOM PERIODU OČEKUJU SE BUDUĆI ZNAČAJNI DOGAĐAJI
	- Specijalni događaj 1 - Specijalni događaj 2 - Glavni značajni događaj/ prekretnica 1 - Glavni značajni događaj/ prekretnica 2 - Itd.

Prilog 1: Nerevidovani finansijski rezime računa bespovratnih sredstava

Prilog 2: Izvještaji o reviziji /provjeri troškova koji se odnose na korišćenje bespovratnih sredstava

Prilog 3: Dopunske informacije/dokument (ako postoji)

Prilog 4: Primjenjivo na izvještavanje rezultata IPA III

Molimo obrišite ovaj okvir nakon popunjavanja odjeljka ispod

Indikativni logički okvir treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata (Uticaj/Rezultat/Proizvod).

On predstavlja osnovu za praćenje, izvještavanje i evaluaciju intervencije.

Mogu se dodavati nove kolone kako bi se postavili međuciljevi (prekretnice) za pokazatelje Proizvoda i Rezultata kad god je to relevantno.

- Na početku, prvi izvještaj o napretku treba da uključi kompletan logički okvir (npr. uključujući osnovne vrijednosti/ciljeve).
 - Izvještaji o napretku treba da pruže ažurirani logički okvir sa trenutnim vrijednostima rezultata za svaki pokazatelj, gdje su dostupni.
 - Završni izvještaj treba da sadrži logički okvir sa osnovnim vrijednostima, krajnjim vrednostima rezultata na kraju Akcije i ciljevima za svaki pokazatelj.
- Matrica logičkog okvira (LFM) treba da odražava Opšti cilj(e), Specifične ciljeve i Rezultate iz odjeljka 3.1. Molimo vas da pratite LFM šablon ispod.
- U skladu sa terminologijom OECD/DAC-a, pojam 'rezultati' obuhvata Izlaze, Ishode (Specifične ciljeve) i Uticaje (Opšte ciljeve).
- Kako razviti kolonu lanca rezultata:

Ukupno, indikativni logframe treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata, uključujući uticaje, ishode i proizvode

Uticaj (i)	Definicija: Uticaj obično označava dugoročne promjene na koje akcija utiče (na nivou zemlje, regiona ili sektora u smislu koristi za stanovništvo)
	Formulisane izjave o uticaju: izbjegavaj 'doprinoseći'
	Koliko? Ponekad jedan može biti dovoljan, ali su i srednjoročni i dugoročni uticaji dozvoljeni i toplo preporučeni. Uticaj bi poželjno trebalo da bude vezan za bar jedan cilj definisan u IPA III programskom okviru.
Ishod(i)	Definicija: Ishod je kratkoročna do srednjoročna promena u ponašanju ciljanih grupa i/ili efekti na političke, društvene, ekonomske i/ili ekološke oblasti koje EU akcija cilja – akcija će doprinijeti promjeni na ovom nivou (nalazi se pod njenim uticajem, ali nije pod direktnom kontrolom).
	Koliko? Mogu postojati i kratkoročni i srednjoročni rezultati. Pokušaj da ograničiš broj rezultata na najviše 2-3. ¹
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (poboljšan, povećan, unaprijeđen, usvojen...) Izbjegavaj korišćenje uzročnih veza ('od', 'kako bi'...)
Rezultati	Definicija: Rezultati su direktni proizvodi ili koristi aktivnosti – pod direktnom kontrolom akcije
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (ojačano, povećano, poboljšano...)
	Rezultati NIJESU aktivnosti

[@IPA III Regulation](#)

[@IPA III Programming Framework](#)

- Kako napraviti indikatore:

¹ Za intervencije koje obuhvataju više oblasti podrške, broj ishoda može da se poveća (uz očuvanje ukupnog broja u razumnim granicama).

- **Molimo koristi indikatore koji su relevantni za akciju iz IPA III Okvira Rezultata**[IPA III Results Framework](#)².
 - Molim te da uključiš bar jedan indikator za svaki rezultat. Indikatori treba da budu formulisani tako da mjere napredak ka odgovarajućem rezultatu.
 - Indikatori bi trebalo da budu numerisani tako da se mogu povezati sa rezultatima koje mjere (pogledaj primer u LFM ispod).
 - Indikatori moraju početi jedinicom mjere, bilo kvantitativnom ('broj ljudi', 'km', 'procenat', 'indeks') ili kvalitativnom ('nivo', 'status', 'stepen do kojeg'). Formulisanje indikatora mora biti neutralno, tj. ne smije uključivati elemente cilja poput 'povećanje', 'poboljšanje', 'bolje'.
 - Molimo vas da razdvojite po polu, starosti i statusu invaliditeta kada se upućujete na pojedince i brojite ih, po urbanim/gradskim lokacijama ili bilo kojoj drugoj relevantnoj kategorizaciji koja odražava pitanja integracije kad je to moguće i prikladno.
 - Svaki indikator mora da ima jedan pouzdan i lako dostupan izvor podataka. (U nekim slučajevima može biti potrebno više od jednog izvora po indikatoru).
 - Osnovne linije i ciljevi su obavezni i uvijek moraju biti prisutni.
 - Izbegavaj ponavljanje indikatora za različite rezultate.
 - Molimo provjerite da li se koriste indikatori relevantni za tu radnju, npr.:[Global Europe Results Framework and SDG indicators](#) [to access the link an EU Login is needed]. Please mark these indicators with **
 - [Gender Action Plan \(GAP\) III - Staff Working Document indicators](#)
- Spoljne pretpostavke
- Pretpostavke su spoljašnji, neophodni i pozitivni uslovi – koji nisu pod upravljanjem intervencija ili kontrolom EU – a moraju biti ispunjeni da bi lanac rezultata bio validan. Trebalo bi ih formulisati na osnovu analize konteksta i analize rizika.
 - Spoljašnje pretpostavke moraju biti prikazane u Logici intervencije u odeljku 3.1 – i uključene u posljednju kolonu Matrice logičkog okvira u odjeljku 3.5. Imajte na umu da pretpostavke na nivou Rezultata omogućavaju da se postignu Specifični ciljevi/Ishodi, dok pretpostavke na nivou Specifičnih ciljeva/Ishoda moraju važiti da bi akcija uspješno doprla do ukupnih ciljeva/uticaja koji su identifikovani.

² SWD(2022) 445 final od 20. decembra 2022.

A.3 Šablon okvira rezultata

WB-IG10-MNE-ENV-01 Unapređenje sistema prikupljanja otpadnih voda u opštinama Nikšić i Pljevlja, Crna Gora

Rezultati	Glavni očekivani rezultati	Indikatori	Jedinica mjere	Osnovne linije	Trenutne vrijednosti	Ciljevi	Izvori podataka	Pretpostavke
Uticaj Komponenta 1	Pametna (digitalna), održiva i inkluzivna ekonomska i društvena razvoja i rasta	Udio stanovništva koje koristi bezbjedne sanitarne usluge	Procenat	70 (2024)		95 (2055)		
Uticaj Komponenta 2	Pametna (digitalna), održiva i inkluzivna ekonomska i društvena razvoja i rasta	Udio stanovništva koje koristi bezbjedne sanitarne usluge	Procenat	82 (2024)		91 (2029)		
Ishod 1 Komponenta 1	1. Veći pristup vodi i sanitarnim uslugama	1.1. Broj ljudi sa pristupom poboljšanim izvoru pijaće vode i/ili sanitarnim objektima uz podršku EU, razvrstano po polu i starosti gdje je relevantno	Broj	34,000 (2024)		44,600 (2029)	WWC Niksic	Net razlika između ukupnog broja ljudi koji imaju pristup poboljšanim izvorima pijaće vode i/ili poboljšanim sanitarnima pre i posle EU projekta.
Ishod 1 Komponenta 2	1. Veći pristup vodi i sanitarnim uslugama	1.1. Broj ljudi sa pristupom poboljšanim izvoru pijaće vode i/ili sanitarnim objektima uz podršku EU, razvrstano po polu i starosti gdje je relevantno	Broj	6967 (2024)		8571 (2029)	WWC Pljevlja	Neto razlika između ukupnog broja pojedinaca sa pristupom poboljšanim izvorima pijaće vode i/ili poboljšanim

		je relevantno						sanitarija ma pre i posle EU projekta.
Ishod 2 Komponenta 1	1. Zaposlenje koje se indirektno podržava	1.1 Broj indirektnih FTE poslova koji se podržavaju, razdvojen po polu, starosti, invaliditetu i zemlji/regiji kad god je to moguće i relevantno	Broj	0 (2024)		15 (2029)	WWC Niksic Opština Nikšić	Primjeni ILO standarde
Ishod 2 Komponenta 2	1. Zaposlenje indirektno podržano	1.1 Broj indirektnih FTE poslova koji se podržavaju, razdvojen po polu, starosti, invaliditetu i zemlji/regiji kad god je to moguće i relevantno	Broj	0 (2024)		10 (2029)	WWC Pljevlja Opština Pljevlja	Primjeni ILO standarde
Rezultat 1 vezan za Ishod 1 Komponenta 1	1.1 Poboljšani vodovod i sanitarni objekti u skladu sa zaštitom od klimatskih promjena	1.1.2 Dužina novih kanalizacionih cijevi	Km	73,4 (2024)		41.2 (2029)	WWC Niksic Opština Nikšić	Cilj je neto povećanje kilometara novih kanalizacionih cijevi
Rezultat 1 vezan za Ishod 1 Komponenta 2	1.1 Poboljšani vodovod i sanitarni objekti u skladu sa zaštitom od	1.1.2 Dužina novih kanalizacionih cijevi	Km	30,6 (2024)		42 (2029)	WWC Pljevlja Opština Pljevlja	Cilj je neto povećanje kilometara novih kanalizacionih cijevi

	klimatskih promena							
Rezultat 2 vezan za Ishod 1 Komponenta 1	1.2 Direktno podržana zapošljavanja	1.2.1 Broj direktnih FTE poslova koji su podržani i/ili održani, razvrstan po polu, godištu, invaliditetu, tipu posla (zeleni, građevinski, operacije i održavanje, unutar MSP-ova ili organizacija) i po zemlji/regiji gde je moguće i relevantno.	Broj	0 (2024)		70 (2029)	WWC Niksic Opština Nikšić	
Rezultat 2 vezan za Ishod 1 Komponenta 2	1.2 Direktno podržana zapošljavanja	1.2.1 Broj direktnih FTE poslova koji su podržani i/ili održani, razvrstan po polu, godištu, invaliditetu, tipu posla (zeleni, građevinski, operacije i održavanje, unutar MSP-ova ili organizacija) i po zemlji/regiji gde je moguće i relevantno.	Broj	0 (2024)		65 (2029)	WWC Pljevlja Opština Pljevlja	

Rezultat 3 vezan za Ishod 1 (Komponente 1 i 2)	Efekat poluge	Odnosi između iznosa finansija koji se mogu povratiti (od strane IFI ili drugih finansijera) u odnosu na EU doprinos (npr. doprinos ili pokriće budžetske garancije)	Broj	032		0.32	GAF	Iznos koji se može refundirati = 6.055.334 EU grant koji se traži uključujući i takse u ovom GAF + prethodna TA = 18.778.835 Poluga = $6.055.334 / 18.778.835 = 0,32$
Rezultat 4 vezan za Ishod 1 (Komponente 1 i 2)	Efekat multiplikatora	Odnos između ukupne investicije (od IFI, javnih i privatnih investitora) naspram doprinosa EU (npr. doprinos po modelu miješanja ili pokriće budžetske garancije)	Broj	1,68		1.68	GAF	Ukupna ulaganja (ne uključujući i naknade iz ove prijave za grant) = 31.531.650 EU grant koji se traži uključujući i naknade + prethodna TA = 18.778.835 Multiplikator = $31.531.650 / 18.778.835 = 1,68$

Prilog 5

Obrazac završnog izvještaja o implementaciji

Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ
za projekte koji koriste bespovratna sredstva iz WBIF-EWBJF fonda

Izvještajni period³:		Vrsta izvještaja:	KONAČNI
Datum prve predaje:			
Ispravke (ako ih ima)	Molimo navedite da li je ovo revidirana verzija prvobitno podnesenog izvještaja. Ako jeste, navedite broj ove verzije i datum podnošenja u formatu dd/mm/yyyy.		

1 OPŠTE INFORMACIJE O BESPOVRATNIM SREDSTVIMA			
Kod bespovratnih sredstava:		Šifra projekta:	
Vodeća finansijska institucija:		Zemlja/e Korisnica/e:	
Sektor:		Vrsta granta:	TA, IG, IG+TA, IF
Datum odobrenja granta:		Datum posljednje revizije GAF-a:	
Naziv granta:			
Organ odgovoran za Korisnika(e) :	Iz sporazuma o grantu između međunarodne finansijske institucije (MFI) i korisnika		
Implementacioni subjekat (i):	Iz sporazuma o grantu između međunarodne finansijske institucije (MFI) i korisnika		
Opis projekta i aktivnosti finansirane grantom:			
1) 1) Sažeti opis projekta i aktivnosti u okviru granta. 2) 2) Kratak pregled svih manjih izmjena u aktivnostima granta tokom implementacije, odnosno ako je došlo do preraspodjele sredstava između budžetskih linija unutar IG ili TA. Manje izmjene su one koje ne utiču na glavnu svrhu aktivnosti granta i koje su ograničene na 25% početnog iznosa unesenog u svaku budžetsku liniju.			

³ Za akcije finansirane od strane EU, početni datum je u principu dan koji je predložen u GAF-u. Akcije mogu imati različite početne datume i trajanje, kako je navedeno u GAF-u ili kako je izmijenjeno u odgovarajućem AIR-u, međutim period implementacije pojedinačne akcije mora biti u okviru perioda implementacije odgovarajućeg CA.

2			
Raspodjela WBIF granta (EUR) ⁴			
Aktivnost radnje	Troškovi	Stopa sufinansiranja	Maksimalno sufinansiranje
- Radovi I zalihe			
- Nepredviđene situacije			
- Tehnička pomoć 1			
- Tehnička pomoć 2			
- Komunikacija i vidljivost			
- Specijalna evaluacija/ revizija			
-			
Ukupan iznos granta (bez naknada):			
naknada za implementaciju tehničke pomoći TA:			
naknada za implementaciju vezanu za IG:			
Ukupno odobrena sredstva granta:			

2a Konačni finansijski pregled realizacije granta ⁵		
Komponente budžeta akcije	Ukupan konačni iznos nastalih prihvatljivih troškova	Isplaćena sredstva
Tehnička pomoć 1		
Tehnička pomoć 2		
Investicioni grant		
Komunikacija i vidljivost		
Specijalna evaluacija/revizija		
Međuzbir:		
Naknada za implementaciju tehničke pomoći TA:		
naknada za implementaciju vezanu za IG:		
Bankarske naknade		
Neto kamate nastale/zarađene ⁶		
<i>Negativne kamate</i>		

⁴ Dodati dodatne kolone, ako je potrebno i ako se primenjuje, imajući u vidu različite verzije GAF-a.

⁵ Gde je primijenljivo, predstavite pregled svih sredstava koja su neopravdano plaćena ili pogrešno korišćena, a koja Organizacija može ili ne može sama da povрати.

⁶ Kamata se obračunava do datuma podnošenja završnog izveštaja. Kamata će se nastaviti obračunavati dok se ne zatvori bankovni račun.

<i>Pozitivni interesi</i>		
Ostali podobni troškovi ⁷		
Ukupno		

2c SAŽETAK TOKA SREDSTAVA	
Ukupno primljeni doprinosi (od EWBJF menadžera do LFI)	
Ukupan konačan iznos prihvatljivih nastalih troškova	
Ukupna ušteda (koja će biti vraćena JF-u) (Napomena: Ukupna ušteda se računa kao 'Ukupno primljeni doprinosi' minus 'Ukupni konačni iznos prihvatljivih nastalih troškova')	
Komentari, ako ih ima:	

3⁸	BUDŽET PROJEKTA I PLAN FINANSIRANJA (EUR,⁹)		
Komponente budžeta projekta	Početna suma	Prihvatljiv trošak	Napomene
-			
Međuzbir			
:			
Ukupno			
Izvori finansiranja	Početna suma	% od ukupnog	Napomene
- Bespovratna sredstva 1			
- Bespovratna sredstva 2			
- Vođa IFI zajma			
- ...			
- Sopstveni resursi			
Ukupno			

3a¹⁰	BUDŽET PROJEKTA I PLAN FINANSIRANJA (EUR, actual¹¹)			
Komponente budžeta projekta	Poslednja izmjena odobrena (ako je primjenljivo)	Konačan iznos	Prihvatljiv trošak	Napomena
-				
-				
-				
-				
-				
-				
Međuzbir				
:				

⁷ Ako je relevantno, navesti kategoriju troškova u skladu sa Opštim uslovima.

⁸

⁹ Kao što je prikazano u poslednjem odobrenom GAF-u

¹⁰

¹¹ Kao što je prikazano u poslednjem odobrenom GAF-u

Ukupno					
Izvori finansiranja		Poslednja izmjena odobrena (ako je primjenljivo)	Konačan iznos	% od ukupno	Napomena
- Bepovratna sredstva 1					
- Bepovratna sredstva 2					
- Vođa IFI zajma					
- ...					
- Sopstveni resursi					
Ukupno					
	Iznos prema poslednjem odobrenom GAF-u				Konačan iznos
Trošak projekta					
Iznos zajma					
Iznos granta					
		Razlozi za promjene u iznosima projekta/kredita/donacije (ako je primenljivo)			

4	Raspored sprovođenja akcije sa grantom			
Datum potpisivanja ugovora o dodeli		Datum potpisivanja Ugovora o zajmu		
Datum početka TA akcije:	Datum potpisivanja konsultantskog ugovora	Krajnji datum TA akcije	Datum kada su aktivnosti završene i nastali troškovi.	
Datum početka IG akcije:	Datum potpisivanja (prvog) radnog ugovora	Krajnji datum IG akcije	Datum kada su aktivnosti završene i nastali troškovi.	

**Opis rada i održavanja infrastrukture od strane krajnjeg korisnika
(Ako je relevantno i da se informiše da li su resursi i kapacitet za održavanje koji su planirani na početku realizovani do završetka):**

5		UGOVORI POTPISANI ZA AKCIJU DODJELE GRANTOVA						
	Ugovor i izmjene potpisane od strane izvršilaca koje stvaraju troškove ¹² za akciju							
Referenca ugovora	Komponente budžeta	Izvođač/ Konsultant	Datum potpisivanja	Tip ugovora (vjerovatno samo usluge)	Početna vrijednost ugovora	Datum završetka	Krajnja vrijednost ugovora nakon izmjena (EUR)	Referenca za dodjelu nabavke (npr. OJEU)
	Komentari, ako ih ima:							
	Ugovor i izmjene potpisani direktno od strane glavne IFI, što stvara troškove ¹³ za akciju							

¹² Svi troškovi ne uključuju PDV

¹³ Svi troškovi ne uključuju PDV

Referenca ugovora	Komponente budžeta	Izvođač/ Konsultant	Datum potpisivanja	Tip ugovora (vjerovatno samo usluge)	Početna vrijednost ugovora	Datum završetka	Krajnja vrijednost ugovora nakon izmjena (EUR)	Referenca za dodjelu nabavke (npr. OJEU)
Komentari, ako ih ima:								
Ugovor(i) o grantovima potpisan(i) od strane vodeće IFI								
	Referenca ugovora	Potpisnik/ci		Datum potpisivanja	Potpisani iznos		Napomene	
Komentari, ako ih ima:								

6	AKTIVNOSTI GRANTA SPROVEDENE TOKOM REALIZACIJE (od početnog do krajnjeg datuma)	
Akciona aktivnost	Opis	
Radovi i zalihe (IG)	Slobodan tekst koji uključuje sledeće tačke: • opis aktivnosti realizovanih od datuma početka IG Akcije do datuma završetka realizacije IG Akcije. • poteškoće/rizici na koje se naišlo tokom implementacije i uvedene mjere za ublažavanje. Uključiti razloge za kašnjenja u realizaciji, ako ih je bilo, npr. povećanje troškova projekta, Covid-19 itd.	
Tehnička pomoć (TA)	• opis aktivnosti koje su sprovedene od datuma početka TA akcije do datuma završetka implementacije TA akcije. Uključuje: • pripremu projekta, implementaciju i nadzor nad aktivnostima; • TA pruženu od strane ko-finansijera (ako ih ima); • druge usluge (ako ih ima); • poteškoće/rizike koji su se pojavili tokom implementacije i mjere ublažavanja koje su uvedene. Uključite razloge za kašnjenja, ako ih ima, npr. povećanje troškova projekta, Covid-19 itd.	

Praćenje aktivnosti i kontrola	Spisak nadzornih misija, sprovedenih revizija, ako ih je bilo, uključujući bilo kakvu EU verifikaciju troškova/Rezultatski orijentisane misije, vanredne provjere (npr. Evropski računovodstveni sud) i da li su bile potrebne bilo kakve dodatne mjere (npr. povraćaj neodobrenih troškova); Detalji o gubicima zbog negativnih kamata ako je došlo do negativnog uticaja na svrhu Akcije u bilo kom značajnom pogledu i koji je prijavljen Skupštini učesnika
--------------------------------	---

7 ¹⁴	POSTIGNUTI REZULTATI ¹⁵					
	Opis	Osnovna vrijednost	Očekivana vrijednost	Stvarna postignuta vrijednost ¹⁶	Komentar	Izvor i način provjere
Standardni izlaz 1						
Standardni izlaz 2						
...						
Standardni ishodi 1						
Standardni ishodi 2						
...						
Specifični pokazatelji projekta 1						
Specifični pokazatelji projekta 2						
...						
Pokazatelji među sektorima 1						
Pokazatelji među sektorima 2						
...						
Broj korisnika						
Opšti uticaj akcije, uključujući sve izmene dogovorene tokom realizacije akcije. Kratak pregled sprovođenja projekta sa opisom da li je projekat ostvario svoje ciljeve. Lista faktora koji su uticali na rezultate projekta.						

8	ZAVRŠNE NAPOMENE (ako ih ima)	
---	-------------------------------	--

¹⁴ Ova tabela ne mora biti popunjena za grantove po IPA III. Za IPA III grantove je potreban samo dodatak 5.

¹⁵ Ova šablonska tabela treba da se prilagodi matriksu rezultata kako je odobreno u GAF-u za akciju izvještavanu u ovom Završnom izvještaju.

¹⁶ Najnovije vrijednosti dostupne u trenutku podnošenja konačnog izvještaja

	npr. naučene lekcije i preporuke za slične nove projekte - informacije relevantne za nastavak projekta	
--	---	--

9	KOMUNIKACIJA ¹⁷ I VIDLJIVOST
	• Pregled komunikacionih i vidljivih aktivnosti sprovedenih tokom realizacije Grant Akcije, uključujući: • Kalendar događaja za predstavljanje/pokretanje/završetak, ceremonije potpisivanja. • Pregled objava/saopštenja za medije/ostalih društvenih mreža, gde je primjenljivo. • Ostale aktivnosti, po potrebi, finansirane WBIF grantom.

10	Revizija i provjera troškova
	Konačna revizija naloga za grant Sažetak sprovedenih kontrola i dostupnih konačnih izvještaja revizije u skladu sa politikom Organizacije o objavljivanju takvih kontrola i revizorskih izvještaja. Gdje su uočene greške i slabosti u sistemima, analiza njihove prirode i obima, kao i informacije o preduzetim korektivnim mjerama.

Prilog 1: Nerevidovani finansijski pregled grant računa

Prilog 2: Revidovani finansijski izvještaj / izvještaj o provjeri troškova za grant (ako je primjenljivo)

Prilog 3: Primjeri komunikacionih dokumenata (ako ih ima)

Prilog 4: Dodatne informacije/dokument (ako ih ima)

Prilog 5: Primjenjuje se na izvještavanje o rezultatima IPA III

¹⁷ Ovo važi samo za GAF-ove gdje su budžet i aktivnosti komunikacije unaprijed odobreni

Prilog 1: Nerevidovani finansijski rezime računa grantova za cio period implementacije GAF-a

**Kratak pregled priliva i odliva na računu br. xxxx na ime (ime računa)
Poseban račun uz učešće (ime vodeće IFI)
za period od datuma početka do datuma završetka implementacije (u EUR)**

Prilog 2: Revidovani finansijski izvještaj za cio period realizacije GAF-a / izvještaj o provjeri troškova za grant (ako je primenljivo)

Prilog 3: Dokumenti za komunikaciju (ako ih ima)

Prilog 4: Pomoćne informacije/dokument (ako postoji)

Prilog 5: Primjenjivo na izvještavanje rezultata IPA III

Molimo obrišite ovaj okvir nakon popunjavanja odjeljka ispod

Indikativni logički okvir treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata (Uticaj/Rezultat/Proizvod).

On predstavlja osnovu za praćenje, izvještavanje i evaluaciju intervencije.

Mogu se dodavati nove kolone kako bi se postavili međuciljevi (prekretnice) za pokazatelje Proizvoda i Rezultata kad god je to relevantno.

- Na početku, prvi izvještaj o napretku treba da uključi kompletan logički okvir (npr. uključujući osnovne vrijednosti/ciljeve).
 - Izvještaji o napretku treba da pruže ažurirani logički okvir sa trenutnim vrijednostima rezultata za svaki pokazatelj, gdje su dostupni.
 - Završni izvještaj treba da sadrži logički okvir sa osnovnim vrijednostima, krajnjim vrednostima rezultata na kraju Akcije i ciljevima za svaki pokazatelj.
- Matrica logičkog okvira (LFM) treba da odražava Opšti cilj(e), Specifične ciljeve i Rezultate iz odjeljka 3.1. Molimo vas da pratite LFM šablon ispod.
- U skladu sa terminologijom OECD/DAC-a, pojam 'rezultati' obuhvata Izlaze, Ishode (Specifične ciljeve) i Uticaje (Opšte ciljeve).
- Kako razviti kolonu lanca rezultata:

Ukupno, indikativni logframe treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata, uključujući uticaje, ishode i proizvode

Uticaj (i)	Definicija: Uticaj obično označava dugoročne promjene na koje akcija utiče (na nivou zemlje, regiona ili sektora u smislu koristi za stanovništvo)
	Formulisane izjave o uticaju: izbjegavaj 'doprinoseći'
	Koliko? Ponekad jedan može biti dovoljan, ali su i srednjoročni i dugoročni uticaji dozvoljeni i toplo preporučeni. Uticaj bi poželjno trebalo da bude vezan za bar jedan cilj definisan u IPA III programskom okviru.
Ishod(i)	Definicija: Ishod je kratkoročna do srednjoročna promena u ponašanju ciljanih grupa i/ili efekti na političke, društvene, ekonomske i/ili ekološke oblasti koje EU akcija cilja – akcija će doprinijeti promjeni na ovom nivou (nalazi se pod njenim uticajem, ali nije pod direktnom kontrolom).
	Koliko? Mogu postojati i kratkoročni i srednjoročni rezultati. Pokušaj da ograničiš broj rezultata na najviše 2-3. ¹
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (poboljšan, povećan, unaprijeđen, usvojen...) Izbjegavaj korišćenje uzročnih veza ('od', 'kako bi'...)
Rezultati	Definicija: Rezultati su direktni proizvodi ili koristi aktivnosti – pod direktnom kontrolom akcije
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (ojačano, povećano, poboljšano...)
	Rezultati NIJESU aktivnosti

[@IPA III Regulation](#)

[@IPA III Programming Framework](#)

- Kako napraviti indikatore:

¹ Za intervencije koje obuhvataju više oblasti podrške, broj ishoda može da se poveća (uz očuvanje ukupnog broja u razumnim granicama).

- **Molimo koristi indikatore koji su relevantni za akciju iz IPA III Okvira Rezultata**[IPA III Results Framework](#)².
 - Molim te da uključiš bar jedan indikator za svaki rezultat. Indikatori treba da budu formulisani tako da mjere napredak ka odgovarajućem rezultatu.
 - Indikatori bi trebalo da budu numerisani tako da se mogu povezati sa rezultatima koje mjere (pogledaj primer u LFM ispod).
 - Indikatori moraju početi jedinicom mjere, bilo kvantitativnom ('broj ljudi', 'km', 'procenat', 'indeks') ili kvalitativnom ('nivo', 'status', 'stepen do kojeg'). Formulisanje indikatora mora biti neutralno, tj. ne smije uključivati elemente cilja poput 'povećanje', 'poboljšanje', 'bolje'.
 - Molimo vas da razdvojite po polu, starosti i statusu invaliditeta kada se upućujete na pojedince i brojite ih, po urbanim/gradskim lokacijama ili bilo kojoj drugoj relevantnoj kategorizaciji koja odražava pitanja integracije kad je to moguće i prikladno.
 - Svaki indikator mora da ima jedan pouzdan i lako dostupan izvor podataka. (U nekim slučajevima može biti potrebno više od jednog izvora po indikatoru).
 - Osnovne linije i ciljevi su obavezni i uvijek moraju biti prisutni.
 - Izbegavaj ponavljanje indikatora za različite rezultate.
 - Molimo provjerite da li se koriste indikatori relevantni za tu radnju, npr.:[Global Europe Results Framework and SDG indicators](#) [to access the link an EU Login is needed]. Please mark these indicators with **
 - [Gender Action Plan \(GAP\) III - Staff Working Document indicators](#)
- Spoljne pretpostavke
- Pretpostavke su spoljašnji, neophodni i pozitivni uslovi – koji nisu pod upravljanjem intervencija ili kontrolom EU – a moraju biti ispunjeni da bi lanac rezultata bio validan. Trebalo bi ih formulisati na osnovu analize konteksta i analize rizika.
 - Spoljašnje pretpostavke moraju biti prikazane u Logici intervencije u odeljku 3.1 – i uključene u posljednju kolonu Matrice logičkog okvira u odjeljku 3.5. Imajte na umu da pretpostavke na nivou Rezultata omogućavaju da se postignu Specifični ciljevi/Ishodi, dok pretpostavke na nivou Specifičnih ciljeva/Ishoda moraju važiti da bi akcija uspješno doprla do ukupnih ciljeva/uticaja koji su identifikovani.

² SWD(2022) 445 final od 20. decembra 2022.

A.3 Šablon okvira rezultata

WB-IG10-MNE-ENV-01 Unapređenje sistema prikupljanja otpadnih voda u opštinama Nikšić i Pljevlja, Crna Gora

Rezultati	Glavni očekivani rezultati	Indikatori	Jedinica mjere	Osnovne linije	Trenutne vrijednosti	Ciljevi	Izvori podataka	Pretpostavke
Uticaj Komponenta 1	Pametna (digitalna), održiva i inkluzivna ekonomska i društvena razvoja i rasta	Udio stanovništva koje koristi bezbjedne sanitarne usluge	Procenat	70 (2024)		95 (2055)		
Uticaj Komponenta 2	Pametna (digitalna), održiva i inkluzivna ekonomska i društvena razvoja i rasta	Udio stanovništva koje koristi bezbjedne sanitarne usluge	Procenat	82 (2024)		91 (2029)		
Ishod 1 Komponenta 1	1. Veći pristup vodi i sanitarnim uslugama	1.1. Broj ljudi sa pristupom poboljšanim izvoru pijaće vode i/ili sanitarnim objektima uz podršku EU, razvrstano po polu i starosti gdje je relevantno	Broj	34,000 (2024)		44,600 (2029)	WWC Niksic	Net razlika između ukupnog broja ljudi koji imaju pristup poboljšanim izvorima pijaće vode i/ili poboljšanim sanitarijama pre i posle EU projekta.
Ishod 1 Komponenta 2	1. Veći pristup vodi i sanitarnim uslugama	1.1. Broj ljudi sa pristupom poboljšanim izvoru pijaće vode i/ili sanitarnim objektima uz podršku EU, razvrstano po polu i starosti gdje je relevantno	Broj	6967 (2024)		8571 (2029)	WWC Pljevlja	Neto razlika između ukupnog broja pojedinaca sa pristupom poboljšanim izvorima pijaće vode i/ili poboljšanim

		je relevantno						sanitarija ma pre i posle EU projekta.
Ishod 2 Komponenta 1	1. Zaposlenje koje se indirektno podržava	1.1 Broj indirektnih FTE poslova koji se podržavaju, razdvojen po polu, starosti, invaliditetu i zemlji/regiji kad god je to moguće i relevantno	Broj	0 (2024)		15 (2029)	WWC Niksic Opština Nikšić	Primjeni ILO standarde
Ishod 2 Komponenta 2	1. Zaposlenje indirektno podržano	1.1 Broj indirektnih FTE poslova koji se podržavaju, razdvojen po polu, starosti, invaliditetu i zemlji/regiji kad god je to moguće i relevantno	Broj	0 (2024)		10 (2029)	WWC Pljevlja Opština Pljevlja	Primjeni ILO standarde
Rezultat 1 vezan za Ishod 1 Komponenta 1	1.1 Poboljšani vodovod i sanitarni objekti u skladu sa zaštitom od klimatskih promjena	1.1.2 Dužina novih kanalizacijskih cijevi	Km	73,4 (2024)		41.2 (2029)	WWC Niksic Opština Nikšić	Cilj je neto povećanje kilometara novih kanalizacijskih cijevi
Rezultat 1 vezan za Ishod 1 Komponenta 2	1.1 Poboljšani vodovod i sanitarni objekti u skladu sa zaštitom od	1.1.2 Dužina novih kanalizacijskih cijevi	Km	30,6 (2024)		42 (2029)	WWC Pljevlja Opština Pljevlja	Cilj je neto povećanje kilometara novih kanalizacijskih cijevi

	klimatskih promena							
Rezultat 2 vezan za Ishod 1 Komponenta 1	1.2 Direktno podržana zapošljavanja	1.2.1 Broj direktnih FTE poslova koji su podržani i/ili održani, razvrstan po polu, godištu, invaliditetu, tipu posla (zeleni, građevinski, operacije i održavanje, unutar MSP-ova ili organizacija) i po zemlji/regiji gde je moguće i relevantno.	Broj	0 (2024)		70 (2029)	WWC Niksic Opština Nikšić	
Rezultat 2 vezan za Ishod 1 Komponenta 2	1.2 Direktno podržana zapošljavanja	1.2.1 Broj direktnih FTE poslova koji su podržani i/ili održani, razvrstan po polu, godištu, invaliditetu, tipu posla (zeleni, građevinski, operacije i održavanje, unutar MSP-ova ili organizacija) i po zemlji/regiji gde je moguće i relevantno.	Broj	0 (2024)		65 (2029)	WWC Pljevlja Opština Pljevlja	

Rezultat 3 vezan za Ishod 1 (Komponente 1 i 2)	Efekat poluge	Odnosi između iznosa finansija koji se mogu povratiti (od strane IFI ili drugih finansijera) u odnosu na EU doprinos (npr. doprinos ili pokriće budžetske garancije)	Broj	032		0.32	GAF	Iznos koji se može refundirati = 6.055.334 EU grant koji se traži uključujući i takse u ovom GAF + prethodna TA = 18.778.835 Poluga = $6.055.334 / 18.778.835 = 0,32$
Rezultat 4 vezan za Ishod 1 (Komponente 1 i 2)	Efekat multiplikatora	Odnos između ukupne investicije (od IFI, javnih i privatnih investitora) naspram doprinosa EU (npr. doprinos po modelu miješanja ili pokriće budžetske garancije)	Broj	1,68		1.68	GAF	Ukupna ulaganja (ne uključujući i naknade iz ove prijave za grant) = 31.531.650 EU grant koji se traži uključujući i naknade + prethodna TA = 18.778.835 Multiplikator = $31.531.650 / 18.778.835 = 1,68$

Prilog 6

PREGLED TROŠKOVA PROJEKTA

SUMMARY STATEMENT OF PROJECT EXPENDITURES

GRANT AGREEMENT FI NO

PROJECT NAME

REQUEST FOR PAYMENT NO

SUPPLY CONTRACTS								I N V O I C E S					FX RATE	TOTAL IN EUR equivalent (3)
SUPPLIER NAME	CONTRACT AND AMENDMENT NUMBER (1)	DATE	DESCRIPTION	REFERENCE TO DESCRIPTION OF THE ACTION/ GAF ITEM	C U R R E N C Y	CONTRACT AMOUNT NET (including amendments)	CONTRACT BALANCE NET	C U R R E N C Y	NET AMOUNT	INVOICE NUMBER	DATE OF PAYMENT MADE (OR TO BE MADE) (*)	PAYMENT REFERENCE		
TOTAL INVOICES (2)														
														</

Broj ugovora (FI br.) 50.664

Operativni broj (Serapis br.) 2005-0221

**SPORAZUM O INVESTICIONOM BESPOVRATNOM GRANTU ZA
PROJEKAT VODOSNABDIJEVANJA I SANITACIJE U CRNOJ GORI K**

WBIF Grant br. WB-IG10-MNE-ENV-05

između

CRNE GORE

i

PRIJESTONICE CETINJE

i

EVROPSKE INVESTICIONE BANKE

Podgorica, _____

_____, _____

Luksemburg, _____

ČLAN 1 DEFINICIJE I TUMAČENJE.....	6
ČLAN 2 PREDMET	13
ČLAN 3 FINANSIRANJE RADOVA, OPREME I/ILI USLUGA.....	14
ČLAN 4 PROJEKTOVANJE I NABAVKE	15
ČLAN 5 ISPLATA GRANTA.....	16
ČLAN 6 USLOVI ZA ISPLATU.....	16
ČLAN 7 PRIHVATLJIVI TROŠKOVI	18
ČLAN 8 INFORMISANJE I IZVJEŠTAVANJE.....	20
ČLAN 9 OBAVEZA INFORMISANJA	21
ČLAN 10 VLASNIŠTVO NAD REZULTATIMA I PRAVIMA INTELEKTUALNE SVOJINE.....	22
ČLAN 11 VIDLJIVOST I TRANSPARENTNOST	23
ČLAN 12 SUKOB INTERESA	24
ČLAN 13 PRAĆENJE I EVALUACIJA.....	24
ČLAN 14 PROVJERE, KONTROLE I REVIZIJE.....	24
ČLAN 15 ZAŠTITA LIČNIH PODATAKA.....	25
ČLAN 16 OBAVEZA INTEGRITETA.....	26
ČLAN 17 OBUSTAVA SPORAZUMA	27
ČLAN 18 POVRAĆAJ SREDSTAVA	28
ČLAN 19 IZMJENE I DOPUNE	29
ČLAN 20 PRENOS PRAVA I OBAVEZA	29
ČLAN 21 RASKID	29
ČLAN 22 NAKNADE I TROŠKOVI.....	30
ČLAN 23 ODGOVORNOST I OBEŠTEĆENJE	31
ČLAN 24 OBAVJEŠTENJA I DRUGA KOMUNIKACIJA	31
ČLAN 25 MJERODAVNO PRAVO I RJEŠAVANJE SPOROVA	32
ČLAN 26 ODRICANJE OD PRAVA.....	32
ČLAN 27 CJELOKUPAN SPORAZUM.....	33
ČLAN 28 NIŠTAVOST	33
ČLAN 29 ENGLJSKI JEZIK	33
OBRAZAC 1.....	35
PRILOG 1	36
PRILOG 2	38
PRILOG 3	40
PRILOG 4	41

PRILOG 5	54
PRILOG 6	72

OVAJ SPORAZUM O INVESTICIONOM
BESPOVRATNOM GRANTU ZAKLJUČUJU:

CRNA GORA, koju predstavlja Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera, sa sjedištem u Eko-efikasnoj zgradi, Cetinjski put b.b., 81000 Podgorica, koju zastupa ministar, gospodin Damjan Čulafić ("**Korisnik**")

sa jedne strane,

PRIJESTONICA CETINJE,

sa sjedištem na adresi Bajova 2, 81250 Cetinje, koju zastupa gradonačelnik, gospodin Nikola Đurašković ("**Subjekat za implementaciju**")

sa druge strane,

EVROPSKA INVESTICIONA BANKA, finansijska institucija osnovana Ugovorom o funkcionisanju Evropske unije, sa sjedištem na adresi 100, bulevar Konrad Adenauer, L-2950 Luksemburg, ("**Banka**"),

sa treće strane,

svaka strana pojedinačno navedena kao „Strana“, a zajedno kao „Strane“.

BUDUĆI DA:

- A. Korisnik je preuzeo obavezu da realizuje projekat koji se sastoji od prioriternih investicionih šema u Prijestonici Cetinje radi unapređenja sistema vodosnabdijevanja ("Projekat"). Djelovi/komponente Projekta koji će biti finansirani u okviru ovog ugovora ("Aktivnost"), pod uslovom da se troškovi vezani za njih smatraju prihvatljivim u skladu sa Člankom 7, opisani su u opisu aktivnosti ("Opis aktivnosti") koji je dat u Aneksu 1 i GAF-u (kako je definisano u nastavku). Radi završetka Projekta i pokrivanja dijela troškova Projekta, Korisnik sredstava je zatražio podršku Banke u cilju obezbjeđivanja finansiranja iz Evropskog zajedničkog fonda za Zapadni Balkan (u daljem tekstu: „Fond“).
- B. U skladu sa Opštim uslovima, Skupština ulagača Fonda je 8. decembra 2023. godine odobrila Aktivnost kao prihvatljivu za korišćenje bespovratne podrške iz sredstava Fonda, koja će biti obezbjeđena u skladu sa GAF-om, Opštim uslovima, Pratećim pismom i Sporazumom o doprinosu. U skladu sa uslovima ovog Sporazuma, i uzimajući u obzir izjave i činjenice navedene u ovim uvodnim odredbama, Banka će staviti na raspolaganje Korisniku sredstava bespovratna sredstva (u daljem tekstu: „Grant“) u maksimalnom iznosu od **12.612.681,00** (dvanaest miliona šeststo dvanaest hiljada šest stotina osamdeset jedan euro) radi finansiranja prihvatljivih troškova Aktivnosti, kako je definisano članom 7, od čega:

(a) maksimalni iznos od **12.162.785,00** (dvanaest miliona sto šezdeset dvije hiljade sedam stotina osamdeset pet eura) stavlja se na raspolaganje za radove i nabavke koje predstavljaju dio Aktivnosti; i

(b) maksimalni iznos od EUR **449.896,00** (četiri stotine četrdeset devet hiljada osamsto devedeset šest eura) stavlja se na raspolaganje za usluge koje predstavljaju dio Aktivnosti.

Svrha ovog Sporazuma je da utvrdi prava i obaveze Strana u vezi sa korišćenjem Granta za sprovođenje radova, nabavki i usluga koji predstavljaju dio Aktivnosti.

- C. Dana 22. maja 2007. godine, Crna Gora i Banka su potpisale okvirni sporazum kojim se uređuju aktivnosti Banke na teritoriji Crne Gore, koji je u punoj snazi i važenju i ostaće na snazi tokom trajanja ovog Sporazuma (u daljem tekstu: „Okvirni sporazum“). Finansiranje Projekta (uključujući i Grant) spada u obuhvat Okvirnog sporazuma.
- D. Korisnik sredstava je propisno ovlašćen da primi Grant pod uslovima i odredbama utvrđenim ovim Sporazumom.
- E. Banka smatra da pristup informacijama ima ključnu ulogu u smanjenju ekoloških i socijalnih rizika, uključujući povrede ljudskih prava, povezanih sa projektima koje finansira, te je stoga uspostavila svoju politiku transparentnosti, čija je svrha unapređenje odgovornosti Banke (i njenih zavisnih društava) prema zainteresovanim stranama i građanima Unije uopšte.
- F. Banka podržava primjenu međunarodnih i standarda Evropske unije u oblasti sprečavanja pranja novca i borbe protiv finansiranja terorizma, kao i promoviše standarde dobrog poreskog upravljanja. Uspostavila je politike i procedure radi izbjegavanja rizika zloupotrebe svojih sredstava u svrhe koje su nezakonite ili predstavljaju zloupotrebu u odnosu na važeće propise. Izjava Grupe Banke o poreskoj prevari, izbjegavanju plaćanja poreza, agresivnom poreskom planiranju, pranju novca i finansiranju terorizma dostupna je na internet stranici Banke i pruža dodatne smjernice ugovornim partnerima Banke.
- G. Banka je uspostavila sveobuhvatan okvir politike koji omogućava Grupi Banke da se usredsredi na održivi i inkluzivni razvoj, uz obavezu sprovođenja pravedne i pravične tranzicije i podršku prelasku ka ekonomijama i zajednicama koje su otporne na klimatske promjene i prirodne katastrofe, sa niskim emisijama ugljenika, ekološki prihvatljive i efikasnije u korišćenju resursa. Ovaj okvir politike uključuje Politiku zaštite životne sredine i socijalnu politiku Grupe EIB i Standarde EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja. Politika zaštite životne sredine i socijalna politika Grupe EIB i Standardi EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja dostupni su na internet stranici Banke i pružaju dodatne smjernice ugovornim partnerima Banke

STOGA SE OVIM PUTEM USAGLAŠAVA SLJEDEĆE:

Član 1

Definicije i tumačenje

1.1. Gdje god da se koriste u ovom Sporazumu, sljedeći izrazi će imati sljedeća značenja:

„Aktivnost“: ima značenje koje joj je dato u uvodnoj odredbi A.

„Godišnji izvještaj o sprovođenju (AIR)“: označava izvještaj u formi i sadržaju prihvatljivom za Banku, koji je trenutno utvrđen u Prilogu 4 ovog Sporazuma, kako može biti izmijenjen s vremena na vrijeme po diskrecionoj odluci Banke i o čemu će Korisnik sredstava biti obaviješten, a koji obuhvata godišnje sprovođenje Aktivnosti za kalendarsku godinu koja prethodi godini podnošenja izvještaja, s tim da će prvi izvještaj obuhvatiti period od početka Perioda implementacije do kraja te kalendarske godine.

„Sporazum“: označava ovaj sporazum o grantu, uključujući njegove uvodne odredbe, Prilog i Aneks(e), kako isti mogu biti dopunjeni, izmijenjeni ili ponovo sačinjeni s vremena na vrijeme.

„Skupština ulagača“: označava upravljačko tijelo Fonda koje se sastoji od predstavnika Ulagaca.

„Odobrenje“: označava ovlaštenje, dozvolu, saglasnost, odobrenje, odluku, licencu, izuzeće, podnesak, ovjeru kod notara ili registraciju.

„Račun Banke za Grant“: označava račun u eurima koji je Banka otvorila i koji održava u skladu sa Opštim uslovima, preko kojeg će iznosi koji odgovaraju Grantu biti prenijeti Korisniku sredstava i korišćeni isključivo za plaćanje prihvatljivih troškova.

„Radni dan“: označava dan (osim subote ili nedjelje) kada su Banka i komercijalne banke otvorene za obavljanje redovnih poslovnih aktivnosti u Luksemburgu.

„Stopa sufinansiranja“: označava primjenljivu procentualnu stopu utvrđenu u Opisu aktivnosti.

„Povjerljive informacije“: označavaju svaki dokument, informaciju ili drugi materijal dostavljen u vezi sa ovim Sporazumom ili na osnovu njega, koji je kumulativno u pisanom ili drugom trajnom obliku (uključujući elektronski oblik) i koji je jasno i vidljivo označen kao „Povjerljiva informacija“.

„Ugovor“: označava sporazum zaključen između Subjekata za implementaciju i Izvođača, u skladu sa postupkom javne nabavke, kako je propisano članom 4, radi isporuke Radova, Nabavki i/ili pružanja Usluga.

„Izvođač“: označava svako fizičko ili pravno lice, ili javni subjekt, odnosno grupu takvih lica/subjekata, uključujući bilo koju privremenu zajednicu privrednih subjekata – bilo formalnu ili neformalnu – sa kojom Subjektat za implementaciju zaključuju Ugovor radi isporuke Radova, Nabavki i/ili pružanja Usluga.

„Sporazum o ulaganju“: označava sporazum zaključen između Ulagaca i Banke u vezi sa sredstvima koja su uplaćena Fondu.

„Ulagac“: označava Uniju.

„Opis aktivnosti“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi A.

„Račun za isplatu“: označava račun u eurima koji je otvorio i koji održava Korisnik sredstava na svoje ime kod finansijske institucije prihvatljive za Banku, isključivo radi prijema sredstava Granta namijenjenih za Aktivnost, i preko kojeg će sredstva Granta za Aktivnost biti prenesena na Račun Projekta radi plaćanja od strane Subjekata za implementaciju odgovarajućih prihvatljivih troškova Izvođačima.

„Datum stupanja na snagu“: označava datum potpisivanja ovog Sporazuma od strane posljednje Strane.

„Standardi EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja“: označavaju Standarde EIB za zaštitu životne sredine i socijalna pitanja iz 2022. godine, koji su objavljeni na internet stranici Banke i koji opisuju zahtjeve u oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja koje svi projekti finansirani od strane EIB-a moraju ispuniti, kao i odgovornosti različitih strana, uključujući Korisnika sredstava i Subjekte za implementaciju.

„Životna sredina“: označava sljedeće:

- (a) faunu i floru, žive organizme uključujući ekološke sisteme;
- (b) zemljište, tlo, vodu (uključujući morske i obalne vode), vazduh, klimu i pejzaž (prirodne ili vještačke strukture, bilo iznad ili ispod površine zemlje);
- (c) kulturno nasljeđe (prirodno, materijalno i nematerijalno);
- (d) izgrađenu životnu sredinu; i zdravlje i dobrobit ljudi.

„Studija procjene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja“ ili „ESIA“: označava studiju ili izvještaj koji predstavlja rezultat procjene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja, kojim se identifikuju i procjenjuju vjerovatni značajni uticaji i/ili rizici na životnu sredinu i socijalna pitanja povezani sa predloženim projektom, kao i preporučuju mjere za izbjegavanje, minimiziranje i/ili otklanjanje takvih uticaja i/ili rizika.

Ova studija podliježe javnim konsultacijama sa direktnim i indirektnim zainteresovanim stranama projekta.

„Dokumenta o zaštiti životne sredine i socijalnim pitanjima“: označavaju (a) Studiju procjene uticaja na životnu sredinu i socijalna pitanja i (b) bilo koja ili sva Odobrenja iz oblasti zaštite životne sredine i socijalnih pitanja.

„Standardi zaštite životne sredine i socijalna pitanja“: označavaju:

- (a) zakone iz oblasti zaštite životne sredine i socijalne zakone koji se primjenjuju na Projekat, Korisnika sredstava ili Subjekte za implementaciju;
- (b) Izjavu EIB-a o principima i standardima zaštite životne sredine i socijalnim pitanjima;
- (c) Dokumenta o zaštiti životne sredine i socijalnim pitanjima; i
- (d) Direktivu EU 2014/52/EU kojom se mijenja i dopunjuje Direktiva 2011/92/EU.

„Zakon o zaštiti životne sredine“: označava:

- (a) pravo Evropske unije, uključujući principe i standarde, osim u slučaju odstupanja koje je Banka prihvatila za potrebe ovog Sporazuma na osnovu bilo kojeg sporazuma između Crne Gore i EU;
- (b) nacionalne zakone i propise; i
- (c) međunarodne ugovore i konvencije koje je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji su na drugi način primjenjivi i obavezujući za Crnu Goru,

u svakom slučaju u kojima je osnovni cilj očuvanje, zaštita ili unapređenje životne sredine.

„Odobrenje iz oblasti zaštite životne sredine ili socijalnih pitanja“: označava svako odobrenje koje je zahtijevano Zakonom o zaštiti životne sredine ili Socijalnim zakonom.

„Zahtjev iz oblasti zaštite životne sredine ili socijalnih pitanja“: označava svaki zahtjev, postupak, zvanično obavještenje ili istragu od strane bilo kog lica u vezi sa bilo kojim kršenjem ili navodnim kršenjem Standarda zaštite životne sredine i socijalnih pitanja.

„Tijelo EU“ ili „Tijela EU“: označava Banku, agente Banke, Evropski revizorski sud, Evropsku komisiju (uključujući OLAF i eksterne angažovane agente Evropske komisije), Evropsko javno tužilaštvo ili bilo koju drugu instituciju Evropske unije ili tijelo Evropske unije koje ima pravo da provjerava korišćenje Granta, kao i bilo koje drugo propisno ovlašćeno tijelo, u skladu sa važećim propisima, za obavljanje aktivnosti revizije ili kontrole kada je to zahtijevano važećim propisima.

„Pravo EU“: označava pravnu tekovinu Evropske unije (acquis communautaire) izraženu kroz Ugovore Evropske unije, uredbe, direktive, delegirane akte, akte za sprovođenje i sudsku praksu Suda pravde Evropske unije.

„Euro“, „euro“, „EUR“: svaki označava zakonsku valutu država članica Evropske unije koje je usvajaju ili su je usvojile kao svoju valutu, u skladu sa relevantnim odredbama Ugovora o Evropskoj uniji i Ugovora o funkcionisanju Evropske unije.

„Završni izvještaj o verifikaciji troškova“: označava izvještaj o verifikaciji troškova koji se odnosi na sve iznose isplaćene na osnovu ovog Sporazuma, kojim eksterni revizor provjerava da li su svi troškovi prijavljeni i potraživani za plaćanje u okviru ovog Sporazuma stvarni, tačno evidentirani i prihvatljivi u skladu sa ovim Sporazumom.

Ovaj izvještaj će biti sačinjen na engleskom jeziku, a finansijske informacije će biti konsolidovane u EUR. Ovaj izvještaj će biti revidovan od strane nezavisnog eksternog revizora međunarodnog ugleda, u skladu sa članom 8.7.

„Završni izvještaj o sprovođenju“: označava izvještaj u formi i sadržaju prihvatljivom za Banku, koji je trenutno utvrđen u Prilogu 5 ovog Sporazuma, kako može biti izmijenjen s vremena na vrijeme po diskrecionoj odluci Banke i o čemu će Banka obavijestiti Korisnika sredstava, a koji, između ostalog, sadrži detaljan opis aktivnosti finansiranih Grantom koje su sprovedene tokom cjelokupnog Perioda implementacije; rezultate Aktivnosti i/ili Projekta za cijeli Period implementacije; kao i prikaz konačnog iznosa Granta koji je stvarno iskorišćen za pokrivanje prihvatljivih troškova Aktivnosti.

Ovaj izvještaj će biti sačinjen na engleskom jeziku, a finansijske informacije će biti konsolidovane u EUR.

„Obrazac za finansijsku identifikaciju“: označava dokument kojim se identifikuju Račun za isplatu i, shodno tome, Račun Projekta na koji se vrše isplate Granta u skladu sa ovim Sporazumom.

„Finansiranje terorizma“: označava obezbjeđivanje ili prikupljanje sredstava, na bilo koji način, direktno ili indirektno, sa namjerom da se ona koriste ili uz saznanje da će biti korišćena, u cjelosti ili djelimično, radi izvršenja bilo kojeg krivičnog djela navedenog u Direktivi (EU) 2017/541 Evropskog parlamenta i Savjeta od 15. marta 2017. godine o borbi protiv terorizma i zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2002/475/JHA i izmjeni Odluke Savjeta 2005/671/JHA (sa svim izmjenama, zamjenama ili ponovnim donošenjima koja se povremeno mogu izvršiti).

„Okvirni sporazum“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi D.

„Fond“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi B.

„GAAP“: označava opšteprihvaćene računovodstvene principe u Crnoj Gori, uključujući MSFI (Međunarodne standarde finansijskog izvještavanja).

„GAF“: označava Obrazac prijave za Grant koji je priložen ovom Sporazumu, a koji je Korisnik sredstava podnio u okviru poziva za dostavljanje prijedloga WBIF-a i na osnovu kojeg je Grant odobrila Skupština ulagača, kao i koji se može izmijeniti ili ažurirati s vremena na vrijeme, kako je opisano u članu 19.2.

„Opšti uslovi“: označavaju Opšte uslove Fonda koje su usvojili Skupština ulagača i Upravljači Fonda 7. novembra 2006. godine, a koji su naknadno izmijenjeni 2. oktobra 2009. godine, 16. juna 2016. godine i 6. septembra 2023. godine.

„Grant“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi C.

„Vodič za nabavke“: označava Vodič za nabavke objavljen na internet stranici Banke, kojim se nosioci projekata finansiranih u cjelosti ili djelimično od strane Banke informišu o postupcima koje je potrebno primijeniti prilikom nabavke Radova, Nabavki i Usluga potrebnih za Aktivnost.

„MSFI“ označava međunarodne računovodstvene standarde u smislu Uredbe IAS 1606/2002, u mjeri u kojoj su primjenljivi na odgovarajuće finansijske izvještaje.

„MOR“ označava Međunarodnu organizaciju rada.

„Standardi MOR-a“: označavaju svaki ugovor, konvenciju ili pakt Međunarodne organizacije rada (MOR) koji je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji je na drugi način primjenjiv i obavezujući za Crnu Goru, kao i Osnovne standarde rada (kako su definisani u Deklaraciji MOR-a o osnovnim principima i pravima na radu).

„Period implementacije“: označava period od Datuma stupanja na snagu do ranijeg od sljedećih datuma: (i) 31. decembra 2031. godine, i (ii) datuma kada su Radovi, Nabavke i/ili Usluge financirani u cjelosti ili djelimično iz Granta u potpunosti isporučeni i prihvaćeni od strane Korisnika sredstava, na način prihvatljiv za Banku (kako se može povremeno izmijeniti putem izmjena ovog Sporazuma i/ili GAF-a u skladu sa članom 19.1).

„Prava intelektualne svojine“: označavaju sva autorska i srodna prava, prava na dizajn, prava na baze podataka, prava na računarski softver, nazive domena, žigove, uslužne oznake, patente, trgovačka imena ili bilo koje prijave za navedena prava, prava na povjerljive informacije ili slična prava ili obaveze, moralna prava, u svakom slučaju bez obzira na to da li su registrovana ili neregistrovana, uključujući sve prijave (ili prava na podnošenje prijave) za takva prava, kao i obnove ili produženja tih prava, i sva slična ili ekvivalentna prava ili oblike zaštite koji mogu postojati sada ili u budućnosti u bilo kojem dijelu svijeta.

„Subjekt(i) za implementaciju“: označava Prijestonicu Cetinje, koja je odgovorna za sprovođenje Aktivnosti.

„Pranje novca“: označava:

- (a) konverziju ili prenos imovine, uz znanje da ta imovina potiče iz kriminalne aktivnosti ili iz radnje učestvovanja u takvoj aktivnosti, sa ciljem prikrivanja ili skrivanja nezakonitog porijekla imovine ili pomaganja bilo kojem licu koje je uključeno u izvršenje takve aktivnosti da izbjegne pravne posljedice svojih radnji;
- (b) prikrivanje ili skrivanje stvarne prirode, izvora, lokacije, raspolaganja, kretanja, prava u vezi sa imovinom ili vlasništva nad imovinom, uz znanje da ta imovina potiče iz kriminalne aktivnosti ili iz radnje učestvovanja u takvoj aktivnosti;
- (c) sticanje, posjedovanje ili korišćenje imovine, uz znanje u trenutku prijema da je ta imovina proistekla iz kriminalne aktivnosti ili iz radnje učestvovanja u takvoj aktivnosti; ili
- (d) učestvovanje u, udruživanje radi izvršenja, pokušaj izvršenja, kao i pomaganje, podsticanje, omogućavanje i savjetovanje u vezi sa izvršenjem bilo koje od radnji navedenih u prethodnim tačkama.

„Lični podaci“: imaju značenje dato u članu 3. Uredbe (EU) 2018/1725 Evropskog parlamenta i Savjeta od 23. oktobra 2018. godine o zaštiti fizičkih lica u vezi sa obradom ličnih podataka od strane institucija, organa, kancelarija i agencija Unije i o slobodnom kretanju takvih podataka, kojom se stavlja van snage Uredba (EZ) br. 45/2001 i Odluka br. 1247/2002/EZ (OJ L 295, 21.11.2018, str. 39–98), sa svim izmjenama, dopunama i konsolidacijama koje se povremeno mogu izvršiti.

„Projekat“: ima značenje koje mu je dato u uvodnoj odredbi A.

„Račun(i) Projekta“: označava račun(e) u eurima koje je svaki Subjekt za implementaciju otvorio i održava na svoje ime kod finansijske institucije prihvatljive za Banku, isključivo radi prijema sredstava Granta namijenjenih za Aktivnost, koja Korisnik sredstava usmjerava sa Računa za isplatu, kako bi se ista koristila isključivo za plaćanje odgovarajućih prihvatljivih troškova Izvođačima.

„Jedinica za sprovođenje projekta“ ili „JSP“: označava PROCON, kao nacionalnu jedinicu za implementaciju projekata u oblasti komunalnih usluga i zaštite životne sredine, uspostavljenu radi pružanja podrške Subjektu za implementaciju.

„Zabranjeno postupanje“: označava svako Finansiranje terorizma, Pranje novca ili Zabranjenu praksu.

„Zabranjena praksa“: označava bilo koju od sljedećih radnji:

- (a) Prinudna praksa, koja označava nanošenje štete ili ugrožavanje, odnosno prijetnju nanošenjem štete ili ugrožavanjem, direktno ili indirektno, bilo kojoj strani ili imovini strane, radi nepropisnog uticaja na postupanje određene strane;
- (b) Dogovorna praksa, koja označava sporazum između dvije ili više strana sa ciljem ostvarivanja neprikladne svrhe, uključujući nepropisan uticaj na postupanje druge strane;

(c) Koruptivna praksa, koja označava nuđenje, davanje, primanje ili traženje, direktno ili indirektno, bilo čega od vrijednosti od strane jednog lica radi nepropisnog uticaja na postupanje drugog lica;

(d) Prevarna praksa, koja označava svaku radnju ili propust, uključujući davanje netačnih prikaza ili izjava, kojom se svjesno ili iz nepažnje dovodi u zabludu ili pokušava dovesti u zabludu određena strana radi pribavljanja finansijske (uključujući, radi izbjegavanja sumnje, poreske) ili druge koristi ili radi izbjegavanja obaveze;

(e) Opstruktivna praksa, koja u vezi sa istragom o Prinudnoj, Dogovornoj, Koruptivnoj ili Prevarnoj praksi povezanoj sa ovom Aktivnošću ili Projektom označava:

(i) namjerno uništavanje, falsifikovanje, mijenjanje ili prikrivanje dokaza od značaja za istragu; i/ili prijetnju, uznemiravanje ili zastrašivanje bilo koje strane kako bi se spriječilo otkrivanje informacija relevantnih za istragu ili nastavak istrage; ili

(ii) radnje koje imaju za cilj bitno ometanje ostvarivanja ugovornih prava revizije ili pristupa informacijama;

(f) Krađu, koja označava prisvajanje imovine koja pripada drugoj strani;

(g) Poresko krivično djelo, koje označava sva krivična djela, uključujući poreska krivična djela koja se odnose na direktne i indirektno poreze i koja su definisana nacionalnim zakonodavstvom Crne Gore, a za koja je propisana kazna zatvora ili mjera pritvora u maksimalnom trajanju dužem od jedne godine;

(h) Zloupotrebu resursa i sredstava Grupe EIB, koja označava bilo koju nezakonitu aktivnost izvršenu prilikom korišćenja resursa ili sredstava Grupe EIB (uključujući sredstva pozajmljena na osnovu ovog Sporazuma), svjesno ili iz nepažnje; ili

(i) bilo koju drugu nezakonitu aktivnost koja može uticati na finansijske interese Evropske unije, u skladu sa važećim propisima.

„**Evidencija**“: ima značenje koje joj je dato u Prilogu 3.

" **Relevantno lice**“: označava, u odnosu na Korisnika sredstava i Subjekte za implementaciju, sljedeće:

(a) u odnosu na Korisnika sredstava, bilo koje ministarstvo, druge organe centralne izvršne vlasti ili druge državne podjedinice, odnosno bilo kojeg njihovog službenika ili predstavnika, ili bilo koje drugo lice koje djeluje za bilo kojeg od njih, u njihovo ime ili pod njihovom kontrolom, a koje ima ovlaštenje da upravlja i/ili nadzire Projekt; i

(b) u odnosu na Promotera, bilo kojeg člana njegovih organa upravljanja, ili bilo kojeg njegovog zaposlenog, odnosno bilo koje drugo lice koje djeluje za njega, u njegovo ime ili pod njegovom kontrolom, a koje ima ovlaštenje da daje naloge i vrši kontrolu u vezi sa Projektom.

„**Sankcionisano lice**“: označava bilo koje fizičko ili pravno lice (radi izbjegavanja sumnje, pojam „lice“ obuhvata, između ostalog, bilo koju vladu, grupu ili terorističku organizaciju) koje je označeno kao predmet sankcija ili koje je na drugi način obuhvaćeno sankcijama (uključujući, bez ograničenja, kao rezultat toga što je u vlasništvu ili pod direktnom ili indirektnom kontrolom bilo kojeg fizičkog ili pravnog lica koje je označeno kao predmet sankcija ili koje je na drugi način obuhvaćeno sankcijama).

„**Sankcije**“: označavaju zakone i propise o ekonomskim ili finansijskim sankcijama, trgovinske embargoe ili druge restriktivne mjere (uključujući, naročito, ali ne ograničavajući se na, mjere u vezi sa finansiranjem terorizma) koje povremeno donosi, kojima upravlja, koje sprovodi ili primjenjuje bilo koji od sljedećih subjekata:

(a) Ujedinjene nacije, uključujući, između ostalog, Savjet bezbjednosti Ujedinjenih nacija;

(b) Evropska unija, uključujući, između ostalog, Savjet Evropske unije i Evropsku komisiju, kao i bilo koja druga nadležna tijela/institucije ili agencije Evropske unije;

(c) Vlada Sjedinjenih Američkih Država i bilo koje njeno ministarstvo, odjeljenje, agencija ili kancelarija, uključujući, između ostalog, Kancelariju za kontrolu strane imovine (OFAC) Ministarstva finansija Sjedinjenih Američkih Država, Ministarstvo spoljnih poslova Sjedinjenih Američkih Država i/ili Ministarstvo trgovine Sjedinjenih Američkih Država; i

(d) Vlada Ujedinjenog Kraljevstva i bilo koje njeno ministarstvo, odjeljenje, agencija, kancelarija ili nadležni organ, uključujući, između ostalog, Kancelariju za sprovođenje finansijskih sankcija pri Ministarstvu finansija Njegovog Veličanstva i Ministarstvo za međunarodnu trgovinu Ujedinjenog Kraljevstva.

„Usluge“: označavaju usluge finansirane iz Granta, uključujući usluge tehničke pomoći, radi podrške Aktivnosti, kako je detaljnije navedeno u Odjeljku A.2 Priloga 1 – Opis aktivnosti.

„Dopis“: označava Dopis uz Opšte uslove zaključen 30. oktobra 2024. godine između Evropske unije i Banke.

„Socijalno pravo“: označava:

(a) pravo Evropske unije, uključujući principe i standarde, osim u slučaju odstupanja koje je Banka prihvatila za potrebe ovog Sporazuma na osnovu bilo kojeg sporazuma između Crne Gore i EU;

(b) zakone i propise Crne Gore;

(c) međunarodne ugovore i konvencije koje je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji su na drugi način primjenjivi i obavezujući za Crnu Goru;

(d) bilo koje Standarde MOR-a;

u svakom slučaju u kojem je osnovni cilj zaštita ili unapređenje socijalnih pitanja; i

(e) bilo koji ugovor, konvenciju ili pakt Ujedinjenih nacija o ljudskim pravima koji je Crna Gora potpisala i ratifikovala ili koji je na drugi način primjenjiv i obavezujući za Crnu Goru.

„Socijalna pitanja“: označavaju sva ili bilo koja od sljedećih pitanja:

(a) rad i uslovi rada;

(b) zaštita zdravlja i bezbjednost na radu;

(c) prava i interesi ranjivih grupa;

(d) prava i interesi autohtonih naroda;

(e) rodna ravnopravnost;

(f) javno zdravlje, bezbjednost i zaštita;

(g) izbjegavanje prinudnih iseljenja i ublažavanje teškoća nastalih usljed prinudnog raseljavanja;

i

(h) uključivanje zainteresovanih strana.

„Nabavke“: označavaju nabavke koje čine dio Aktivnosti, a koje su djelimično ili u potpunosti finansirane iz Granta, kako je detaljnije opisano u Odjeljku A.1(A) Priloga 1 – Opis aktivnosti.

„Tranša“: označava svaku isplatu izvršenu ili koja će biti izvršena na osnovu ovog Sporazuma.

„Datum prestanka“: označava datum koji nastupa 8 (osam) godina nakon kasnijeg od sljedećih datuma:

(a) datuma kada:

(i) je Grant u potpunosti iskorišćen i isplaćen za potrebe Aktivnosti u skladu sa odredbama ovog Sporazuma, i

(ii) Korisnik sredstava nema nijednu nepodmirenu obavezu po ovom Sporazumu i sve njegove obaveze prema ovom Sporazumu su u potpunosti izvršene, na način prihvatljiv za Banku, i

(iii) Period implementacije je završen; i

(b) datuma kada je ovaj Sporazum raskinut u skladu sa članom 21.

„**Amblem Unije**“: označava logo Evropske unije sa dvanaest žutih zvijezda na plavoj pozadini, koji koriste sve institucije, tijela, kancelarije i agencije Evropske unije u skladu sa Međuinstitucionalnim stilskim vodičem Kancelarije za publikacije Evropske unije i dokumentom „Upotreba amblema EU u okviru programa EU i u zemljama koje nisu članice EU – Smjernice za korisnike i druga treća lica“, koje je izradila Evropska komisija i koje se povremeno ažuriraju.

Ove smjernice su dostupne na:

http://ec.europa.eu/dgs/communication/services/visual_identity/pdf/use-emblem_en.pdf

„**WBIF**“: označava Investicioni okvir za Zapadni Balkan.

„**Radovi**“: označavaju radove koji predstavljaju dio Aktivnosti, a koji su djelimično ili u potpunosti finansirani iz Granta, kako je detaljnije opisano u Odjeljku A.1(A) Priloga 1 – Opis aktivnosti.

1.2 U slučaju da je nekom pojmu napisanom velikim početnim slovom u određenom Prilogu dato drugačije značenje, takva definicija će imati značenje koje joj je dato u tom Prilogu isključivo za potrebe tog Priloga.

1.3. Naslovi korišćeni u ovom Sporazumu, kao i svako pozivanje na navedene naslove, služe isključivo radi lakšeg upućivanja i neće se uzimati u obzir prilikom tumačenja ovog Sporazuma.

1.4. Osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, pozivanja na konkretne „Uvodne odredbe“, „Članove“, „Priloge“ i „Anekse“, kao i na druge djelove ovog Sporazuma, osim ako je izričito drugačije navedeno, predstavljaju pozivanja na takve Uvodne odredbe, Članove, Priloge i Anekse ovog Sporazuma, odnosno na njegove odgovarajuće djelove.

1.5. Pozivanja na bilo koji „zakon“ ili „zakone“ označavaju:

(a) bilo koji primjenjivi zakon i bilo koji primjenjivi ugovor, ustav, statut, zakonodavni akt, uredbu, normativni akt, pravilo, propis, presudu, nalog, rješenje, zabranu, odluku, odluku arbitraže ili drugu zakonodavnu ili administrativnu mjeru, odnosno sudsku ili arbitražnu odluku u bilo kojoj jurisdikciji koja je obavezujuća ili primjenjivu sudsku praksu; i

(b) Pravo EU.

1.6. Pozivanja na „važeći zakon“, „važeće zakone“ ili „važeću jurisdikciju“ označavaju:

(a) zakon ili jurisdikciju koji se primjenjuju na Korisnika sredstava, njegova prava i/ili obaveze (u svakom slučaju koji proizlaze iz ili su u vezi sa ovim Sporazumom), njegovu sposobnost i/ili imovinu i/ili Projekat ili Aktivnost; i/ili, prema potrebi,

(b) zakon ili jurisdikciju (uključujući u svakom slučaju Statut Banke) koji se primjenjuju na Banku, njena prava, obaveze, sposobnost i/ili imovinu.

- 1.7 Pozivanja na odredbu zakona ili ugovora predstavljaju pozivanja na tu odredbu sa svim njenim izmjenama ili ponovnim donošenjima.
- 1.8 Pozivanja na bilo koji drugi ugovor ili instrument predstavljaju pozivanja na taj drugi ugovor ili instrument sa svim njegovim izmjenama, novacijama, dopunama, produženjima ili ponovnim utvrđivanjima.
- 1.9 Pozivanja na javnu organizaciju uključuju i njene pravne sljedbenike, a ukoliko javna organizacija prestane da postoji ili prestane da obavlja svoje funkcije bez pravnog sljedbenika, smatraće se da pozivanje na takvu javnu organizaciju uključuje pozivanje na bilo koju javnu organizaciju ili bilo koju organizaciju ili subjekt koji je preuzeo jednu ili obje funkcije i odgovornosti takve javne organizacije.
- 1.10 Pozivanja koja sadrže izraze kao što su „obuhvata“ i „uključujući“, bez obzira na to da li se koriste uz riječi „bez ograničenja“ ili „ali ne ograničavajući se na“, neće se smatrati ograničenim konkretnim navođenjem stavki, već će se u svim slučajevima smatrati da nijesu ograničavajuća i tumačiće se kao „obuhvata bez ograničenja“ i „uključujući bez ograničenja“.

- 1.11 Opšti izrazi uvedeni ili praćeni riječima „drugi“, „uključujući“, „kao što su“ ili „posebno“ neće se tumačiti u ograničavajućem smislu samo zato što su praćeni ili im prethode (zavisno od slučaja) konkretni primjeri koji su namijenjeni da budu obuhvaćeni značenjem opštih izraza.
- 1.12 Osim ako kontekst ne zahtijeva drugačije, gdje god se u ovom Sporazumu koristi, množina uključuje jedninu, jednina uključuje množinu, a svaki rod uključuje sve druge rodove.
- 1.13 Kada god se zahtijeva da neki dokument bude „ovjeren“, takav zahtjev će značiti da je predmetni dokument ovjeren kao vjerna i potpuna kopija dokumenta koji je u punoj snazi i dejstvu, i koji nije izmijenjen na dan predmetne kopije.

Član 2

Predmet

- 2.1. Korisnik će sprovoditi Aktivnost putem Implementacionih subjekata. Korisnik i Implementacioni subjekt će vršiti opšti nadzor nad sprovođenjem Projekta i snositi odgovornost za njegovu realizaciju.
- 2.2. Korisnik i Implementacioni subjekat će:
 - (a) koristiti Grant isključivo za finansiranje prihvatljivih troškova nastalih za Radove, Robu i/ili Usluge, na sopstvenu odgovornost, u skladu sa Sporazumom o dodjeli bespovratnih sredstava, odredbama i uslovima ovog Sporazuma, kao i svim važećim pravilima i propisima. Pri tome, Korisnik i Implementacioni subjekat dužni su da svoje obaveze izvršavaju sa potrebnom pažnjom, efikasnošću, transparentnošću i marljivošću, u skladu sa načelom dobrog finansijskog upravljanja i najboljom praksom u ovoj oblasti;
 - (b) sprovoditi Aktivnost vodeći računa o ključnim pokazateljima ostvarenja utvrđenim u Opisu aktivnosti i nastojati da ih dostigne;
 - (c) pribaviti prethodnu pisanu saglasnost Banke za sve izmjene Aktivnosti, odnosno za sve značajne izmjene opisa, projektovanja, plana realizacije, troškova, planova i programa rashoda Projekta;
 - (d) sprovoditi i upravljati Projektom u skladu sa Ekološkim i socijalnim standardima.
 - (e) pribaviti i održavati na snazi sve potrebne ekološke i socijalne dozvole, odobrenja i saglasnosti za Projekat;
 - (f) poštovati sve takve ekološke i socijalne dozvole, odobrenja i saglasnosti;
 - (g) ne koristiti Grant na način kojim se namjerava ili čijim bi se efektom ostvarila dobit za Korisnika i/ili Implementacione subjekte;
 - (h) u potpunosti poštovati sve zakone kojima podliježu Korisnik, Implementacioni subjekat ili Projekat, ukoliko bi nepoštovanje takvih zakona moglo bitno ugroziti sposobnost Korisnika ili Implementacionih subjekata da izvršavaju svoje obaveze prema ovom Sporazumu;
 - (i) otvoriti i održavati Račun za isplatu sredstava i Račun Projekta, koji su isključivo namijenjeni za Aktivnost i odvojeni od drugih računa Korisnika i Implementacionih subjekata, kao i od njihovih drugih novčanih aktivnosti;
 - (j) ne zasnivati niti dozvoliti postojanje bilo kakvog tereta, zaloge, založnog prava, prava prvenstva naplate ili drugog sredstva obezbjeđenja kojim se obezbjeđuje obaveza bilo kog lica, niti bilo kog drugog ugovora ili aranžmana sa sličnim dejstvom, na Računu za isplatu sredstava i Računu Projekta;
 - (k) osigurati da informacije sadržane u GAF-u nijesu u suprotnosti sa odredbama ovog Sporazuma; i
 - (l) bez odlaganja obavijestiti Banku o:
 - (i) bilo kojoj radnji ili postupku pokrenutom od strane trećeg lica, ili bilo kojem prigovoru koji je podnesen, kao i svakoj opravdanoj žalbi koju primi Korisnik i/ili Implementacioni subjekat, a koja je od značaja u pogledu ekoloških, socijalnih ili drugih pitanja koja utiču na Projekat;

- (ii) bilo kojem ekološkom ili socijalnom zahtjevu za koji je, prema njegovim saznanjima, pokrenut postupak, koji je u toku ili kojim se prijeti protiv Korisnika i/ili Implementacionih subjekata;
 - (iii) bilo kojoj činjenici ili događaju koji je poznat Korisniku i/ili Implementacionim subjektu, a koji može bitno ugroziti ili uticati na uslove realizacije ili funkcionisanja Projekta;
 - (iv) bilo kojem incidentu ili nezgodi u vezi sa Projektom koja ima ili bi mogla imati značajan negativan uticaj na Životnu sredinu ili socijalna pitanja;
 - (v) bilo kojem nepoštovanju Ekoloških i socijalnih standarda od strane Korisnika i/ili Implementacionih subjekata; i
 - (vi) svaka suspenzija, opoziv ili materijalna izmjena bilo kog Ekološkog ili Socijalnog odobrenja.
- 2.3. Korisnik sredstava izjavljuje, na dan stupanja na snagu ovog Sporazuma, da se ne nalazi ni u jednoj od sljedećih okolnosti:
- (a) u prethodnih 5 (pet) godina, oni lično ili lica koja imaju ovlašćenja za zastupanje, donošenje odluka ili kontrolu nad njim pravosnažno su osuđena za krivično djelo u vezi sa njihovim profesionalnim postupanjem, koje bi uticalo na njihovu sposobnost da sprovedu Grant i koje je zasnovano na jednom od sljedećih razloga;
 - (i) nemarno dostavljanje obmanjujućih informacija koje mogu imati bitan uticaj ili prevarno prikazivanje netačnih informacija koje su potrebne za provjeru nepostojanja osnova za isključenje ili ispunjenosti kriterijuma za izbor, odnosno u izvršenju ugovora ili sporazuma;
 - (ii) zaključivanje sporazuma sa drugim licima usmjerenih na narušavanje konkurencije;
 - (iii) pokušaj neprimjerenog uticaja na proces donošenja odluka ugovornog organa tokom postupka dodjele;
 - (iv) pokušaj pribavljanja povjerljivih informacija koje mu mogu omogućiti neopravdanu prednost u postupku dodjele; ili
 - (b) bilo je predmet odluke o isključenju sadržane u objavljenoj bazi podataka sistema za rano otkrivanje i isključenje koju je uspostavila Evropska komisija; ili
 - (c) u prethodnih 5 (pet) godina, oni lično ili lica koja imaju ovlašćenja za zastupanje, donošenje odluka ili kontrolu nad njim bila su predmet pravosnažne presude za prevaru, zabranjeno postupanje, učešće u kriminalnoj organizaciji, pranje novca ili finansiranje terorizma, krivična djela terorizma ili krivična djela povezana sa terorističkim aktivnostima, odnosno podsticanje, pomaganje, saučesništvo ili pokušaj izvršenja takvih krivičnih djela; ili dječiji rad i druge oblike trgovine ljudima.

Član 3

Finansiranje radova, nabavke robe i/ili usluga

- 3.1. Grant će se koristiti isključivo za pokriće prihvatljivih troškova nastalih u vezi sa radovima, nabavkom robe i/ili uslugama, kako je navedeno u članu 7.
- 3.2. Maksimalni iznos Granta koji će Banka staviti na raspolaganje Korisniku sredstava u skladu sa uslovima ovog Sporazuma iznosi 12.612.681,00 EUR (dvanaest miliona šeststo dvanaest hiljada šest stotina osamdeset jedan euro pri čemu će stvarni konačni iznos Granta koji će biti stavljen na raspolaganje za finansiranje prihvatljivih troškova Banka utvrditi nakon završetka Aktivnosti, na osnovu:
- (a) konačnih faktura koje su izdali Izvođači za prihvatljive troškove utvrđene u skladu sa članom 7, a koje je Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekat (kako je primjenjivo) platio u okviru sprovođenja Aktivnosti,
 - (b) primjenjive Stope sufinansiranja i konačnih ukupnih troškova Aktivnosti, u skladu sa članom 3.3 u nastavku,
 - (c) Konačnog Izvještaja o sprovođenju koji je odobrila Banka, i

- (d) Konačnog Izvještaja o verifikaciji troškova.
- 3.3. Ne dovodeći u pitanje član 3.2, ukupan iznos Granta koji će Banka staviti na raspolaganje Korisniku sredstava na osnovu ovog Sporazuma biće utvrđen uzimajući u obzir primjenjivu Stopu sufinansiranja i konačne ukupne prihvatljive troškove Aktivnosti, kako slijedi:
- (a) ukupan iznos Granta koji će biti stavljen na raspolaganje za Radove i/ili Nabavku robe ne smije prelaziti manji od sljedećih iznosa: (i) 12.162.785,00 EUR (dvanaest miliona sto šezdeset dvije hiljade sedam stotina osamdeset pet eura); i (ii) iznos koji Banka utvrdi množenjem primjenjive Stope sufinansiranja sa stvarnim konačnim ukupnim prihvatljivim troškovima Radova i/ili Nabavke robe; i
 - (b) ukupan iznos Granta koji će biti stavljen na raspolaganje za Usluge ne smije prelaziti manji od sljedećih iznosa: (i) 449.896,00 EUR (četiri stotine četrdeset devet hiljada osamsto devedeset šest eura); i (ii) iznos koji Banka utvrdi množenjem primjenjive Stope sufinansiranja sa stvarnim konačnim ukupnim prihvatljivim troškovima Usluga.
- 3.4. Strane se saglašavaju da Banka ima pravo da:
- (a) odbije od iznosa Granta, ukoliko je primjenjivo, bilo koju negativnu kamatu na gotovinski saldo računa Granta Banke, koja može nastati od dana prijema sredstava od Fonda do dana kada Banka isplati Grant Korisniku sredstava; i
 - (b) odbije od iznosa Granta bilo koji drugi gubitak ili trošak nastao na računu Granta Banke, uključujući (ali ne ograničavajući se na) sve primjenjive bankarske naknade u vezi sa vođenjem računa Granta Banke, kao i gubitke ili troškove povezane sa zamjenom valute.
- 3.5. Ukoliko ukupni troškovi Projekta premaše procijenjeni iznos naveden u Opisu Aktivnosti, Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekat će, o sopstvenom trošku i bez odlaganja, obezbijediti dodatno finansiranje potrebno za pokriće ukupnih troškova Projekta kako bi se omogućilo da Projekat bude završen u skladu sa GAF-om, i blagovremeno će obavijestiti Banku, radi prethodnih konsultacija, o izvoru takvih dodatnih sredstava.

Član 4

Projektovanje i nabavke

- 4.1. Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat se obavezuju da će nabaviti Robu, obezbijediti Usluge i naručiti Radove koji čine dio Aktivnosti, primjenjujući prihvatljive postupke nabavke koji su, prema ocjeni Banke, u skladu sa politikom Banke opisanom u Vodiču za nabavke.
- 4.2. Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat će uspostaviti i održavati djelotvoran mehanizam za rješavanje prigovora dostupan svakoj strani koja je imala interes za dobijanje određenog ugovora i koja je pretrpjela ili bi mogla pretrpjeti štetu usljed navodnog kršenja, za sve ugovore koji se u potpunosti ili djelimično finansiraju od strane Banke.
- 4.3. Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat će u tendersku dokumentaciju za sve ugovore koji se u potpunosti ili djelimično finansiraju iz Granta uključiti upućivanje na gore navedeni mehanizam za razmatranje prigovora u vezi sa postupkom nabavke.
- 4.4. Prije donošenja bilo kakve izmjene Ugovora, odricanja od bilo kog uslova utvrđenog u bilo kom Ugovoru ili sprovođenja bilo kakvih drugih promjena Ugovora, kao i donošenja bilo kakvih odluka o obustavi, otkazivanju, raskidu ili na drugi način prestanku važenja Ugovora, Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat će obavijestiti Banku o predloženom produženju, izmjeni, zamjeni, odricanju, promjeni ili odluci, kao i o razlozima za isto, te će joj, na zahtjev Banke, dostaviti svu relevantnu dokumentaciju, najmanje 30 (trideset) kalendarskih dana prije datuma kada se takve promjene namjeravaju primjenjivati.

- 4.5 Ovjerena kopija svih izmjena Ugovora koje su na taj način izvršene ili obavještenja dostavljenih relevantnom Izvođaču biće dostavljena Banci u roku od 30 (trideset) kalendarskih dana od dana njihovog donošenja ili izdavanja.

Član 5 Isplata Granta

- 5.1. U vezi sa svakim zahtjevom za isplatu, Korisnik sredstava će dostaviti Banci (i) propisno popunjen, potpisan i ovjeren Obrazac za finansijsku identifikaciju i (ii) zahtjev za plaćanje od strane Korisnika sredstava, u suštini u formi Priloga 2, kao i potvrdu svih elemenata i izjava sadržanih u njemu.
- 5.2. Podložno:
- (a) prijema dokumentacije navedene u članu 5.1 iznad, na način koji je prihvatljiv za Banku;
 - (b) nijedan događaj, okolnost ili slučaj naveden u članu 17 ili članu 18 nije nastupio (koji traje, a nije otklonjen niti je od njega odustalo);
 - (c) ispunjenja prethodnih uslova navedenih u članu 6.1 i 6.2; i
 - (d) ispunjenja uslova navedenih u članu 7 prije podnošenja bilo kog zahtjeva za plaćanje Banci,
- Banka će isplatiti traženi iznos Granta u eurima na Račun za isplatu u roku od 70 (sedamdeset) kalendarskih dana od dana kada je Banka primila odgovarajući iznos od Fonda. Korisnik sredstava će prenijeti iznos Granta sa Računa za isplatu na Projektni račun.
- 5.3. Iznos svake Tranše biće u minimalnom iznosu od 500.000,00 EUR (petsto hiljada eura) ili (ukoliko je manji) cjelokupan nepovučeni i raspoloživi iznos Granta.

Član 6 Uslovi za isplatu

6.1. Prva Tranša

Isplata prve Tranše uslovljena je prijemom od strane Banke, u formi i sadržini koja je za nju prihvatljiva, najkasnije do datuma koji pada 5 (pet) radnih dana prije datuma podnošenja zahtjeva za isplatu prve Tranše, sljedećih dokumenata ili dokaza:

- (a) dokaz da je ovaj Sporazum uredno potpisan od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata;
- (b) dokaz da je zaključivanje ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata uredno odobreno i da su lica koja potpisuju ovaj Sporazum u ime tih Strana za to propisno ovlašćena, zajedno sa uzorcima potpisa svakog od tih lica;
- (c) dokaz da je Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat izdao ili pribavio sva neophodna Ovlašćenja koja su potrebna u vezi sa stupanjem na snagu ovog Sporazuma i Projektom;
- (d) Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekat dostavili su Banci prateću dokumentaciju, u formi i sadržini koja je prihvatljiva za Banku, kojom se potvrđuje da će najmanje 80% (osamdeset procenata) zahtijevane isplate biti efektivno upotrijebljeno od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata za sprovođenje Aktivnosti i plaćanje predviđenih troškova u skladu sa članom 7, u roku od 180 (sto osamdeset) dana od dana zahtijevane isplate;
- (e) dokaz da Radovi, Roba i/ili Usluge koji će biti plaćeni iz sredstava Granta koji se isplaćuje ispunjavaju uslove navedene u članu 7;
- (f) pravno mišljenje koje je izdao Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa Crne Gore kojim se potvrđuje:
 - (i) da je zaključivanje ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata uredno odobreno i da su lica koja potpisuju ovaj

Sporazum u ime Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata propisno ovlaštena i imaju sposobnost za to;

- (ii) pravne, važeće, obavezujuće i izvršive obaveze Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata prema ovom Sporazumu, kao i potvrda da zaključivanje, dostavljanje i izvršavanje ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata, kao i obaveza sadržanih u njemu, ne krše niti su u suprotnosti sa zakonima Crne Gore i da neće prouzrokovati bitno kršenje bilo kog sporazuma ili obaveze kojom su Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat obavezani;
- (iii) ukoliko nije potrebno nijedno ovlaštenje, potvrda da za valjano odobrenje, zaključivanje ili izvršenje obaveza Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata prema ovom Sporazumu, kao i za izvršenje ovog Sporazuma, nije potrebna nikakva saglasnost, odobrenje, nalog ili ovlaštenje, niti registracija, izjava ili podnošenje dokumentacije bilo kom državnom ili javnom organu ili tijelu Crne Gore;
- (iv) primjenu prava Luksemburga kao mjerodavnog prava za ovaj Sporazum i valjano podvrgavanje Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata nadležnosti Suda pravde Evropske unije, kao i izvršenje i priznavanje presuda tog suda u svim postupcima koji se vode u Crnoj Gori;
- (v) da ne postoje nikakva ograničenja devizne kontrole niti su potrebne bilo kakve saglasnosti kako bi se omogućio prijem svih iznosa koji se isplaćuju na osnovu ovog Sporazuma na Račun za isplatu i Projektni račun, kao i da bi se omogućila otplata Granta i plaćanje kamate i svih drugih iznosa dospjelih u skladu sa članom 18 ovog Sporazuma, ukoliko je primjenjivo.

6.2. Sve Tranše

Isplata svake Tranše, uključujući prvu Tranšu, biće uslovljena sljedećim uslovima:

- (a) da je Banka primila, u formi i sadržini koja je za nju prihvatljiva, najkasnije do datuma koji pada 5 (pet) radnih dana prije datuma podnošenja zahtjeva za isplatu predložene Tranše, sljedeća dokumenta ili dokaze:
 - (i) kopiju svih Ugovora zaključenih između Implementacionih subjekata i svakog Izvođača (ukoliko nijesu na engleskom jeziku, zajedno sa ovjerenim prevodom na engleski jezik);
 - (ii) kopiju bilo kog drugog ovlaštenja ili drugog dokumenta, mišljenja ili uvjerenja za koje je Banka obavijestila Korisnika sredstava i/ili Implementacione subjekte da je neophodno ili poželjno u vezi sa: (1) zaključivanjem i izvršenjem ovog Sporazuma, kao i transakcijama predviđenim ovim Sporazumom, odnosno zakonitošću, važnošću, obavezujućim dejstvom ili izvršnošću istog; i (2) usklađenošću sa članom 16 ovog Sporazuma od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata (u zavisnosti od primjenjivog slučaja);
 - (iii) bilo koju drugu dokumentaciju ili dokaz za koji je Banka obavijestila Korisnika sredstava i/ili Implementacione subjekte da je neophodan ili poželjan, u formi i sadržini koja je prihvatljiva za Banku;
 - (iv) sve izvještaje koji su bili dospjeli u skladu sa članom 8 prije datuma podnošenja zahtjeva za isplatu;
 - (v) dokaz potpisan od strane predstavnika Implementacionog subjekta, kojim se potvrđuje da su već nastali ili će nastati u roku od 180 (sto osamdeset) dana nakon planiranog datuma isplate relevantne Tranše, prihvatljivi troškovi u iznosu najmanje jednakom iznosu relevantne Tranše koja će biti isplaćena. Takav dokaz će uključivati, ali se neće ograničiti na, zbirni pregled izdataka Projekta koji najmanje sadrži informacije u vezi sa fakturama koje su dostavili Izvođači, a koje su detaljno navedene u članu 7.2. Osim ako se Banka i Korisnik sredstava i Implementacioni subjekat drugačije ne dogovore, Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekat će dostaviti informacije koristeći obrazac koji je suštinski u formi utvrđenoj u Prilogu 6 (ili bilo kom ažuriranom ili alternativnom obrascu koji Banka dostavi Korisniku

sredstava i Implementacionim subjektu), pri čemu se podrazumijeva da Banka može zahtijevati dodatne informacije ili dokaze radi ispunjenja ovog uslova;

- (vi) osim za posljednju Tranšu, dokaz da kumulativni iznos svih isplaćenih Tranši ne prelazi 85% (osamdeset pet procenata) maksimalnog iznosa Granta utvrđenog u članu 3.2;
 - (vii) dokaz kojim se potvrđuje da je najmanje (i) 80% (osamdeset procenata) neposredno prethodne isplate i (ii) 100% (sto procenata) svih ostalih isplata (uključujući isplatu koja prethodi posljednjoj isplati) efektivno upotrijebljeno od strane Korisnika sredstava i Implementacionih subjekata za finansiranje Radova, Robe i/ili Usluga, ili da podliježe pravnoj obavezi prema Izvođačima;
 - (viii) sve dodatne informacije ili dokumenta u vezi sa isplatom koje Banka može smatrati neophodnim radi utvrđivanja prihvatljivosti traženih iznosa; i
 - (ix) bilo koju drugu dokumentaciju ili dokaz za koji je Banka obavijestila Korisnika sredstava i/ili Implementacione subjekte da je neophodan ili poželjan u vezi sa zaključivanjem i izvršenjem ovog Sporazuma, odnosno zakonitošću, važnošću, obavezujućim dejstvom ili izvršnošću istog.
- 6.3. Isplate koje izvrši Banka u skladu sa ovim članom 6 ne podrazumijevaju priznanje pravilnosti, niti autentičnosti, potpunosti i tačnosti dokumenata i informacija koje je Korisnik sredstava, kako je primjenjivo, dostavio u prilog zahtjevima za plaćanje koje podnosi Banci.
- 6.4. Svi prethodni uslovi utvrđeni u ovom članu 6 moraju biti ispunjeni isključivo u interesu Banke i u formi i sadržini koja je prihvatljiva za Banku (ili, u zavisnosti od slučaja, od kojih je Banka odustala).

Član 7

Prihvatljivi troškovi

7.1. Da bi se smatrali prihvatljivim troškovima u okviru Granta, troškovi moraju:

- (a) odnositi se na Radove, Robu i/ili Usluge dodijeljene Izvođaču u skladu sa članom 4 ovog Sporazuma i stvarno obezbijeđene od strane Izvođača u skladu sa uslovima relevantnog Ugovora, te biti neophodni za sprovođenje Aktivnosti. Radi izbjegavanja nedoumica, sljedeći troškovi smatraju se prihvatljivim: troškovi svih pratećih nabavki i/ili usluga koje su strogo povezane sa Radovima, Robom i/ili Uslugama (kao što su testiranje, puštanje u rad, obuka krajnjih korisnika i sl.) i koje su nabavljene u okviru Ugovora;
- (b) nastati od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata tokom Perioda implementacije. Za potrebe ovog Sporazuma, smatraće se da je trošak „nastao“ od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata kada su Radovi, Roba i/ili Usluge, ili njihov dio na koji se trošak odnosi, realizovani od strane Izvođača tokom Perioda implementacije i prihvaćeni od strane Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata, te ocijenjeni kao prihvatljivi od strane Banke, nakon odobrenja relevantnih operativnih i finansijskih izvještaja koje je Korisnik sredstava dostavio Banci u vezi sa realizacijom Radova, Robe i/ili Usluga finansiranih iz Granta.

Svi nastali troškovi moraju biti plaćeni prije podnošenja Završnog izvještaja o provjeri izdataka i Završnog izvještaja o implementaciji.

Sva plaćanja Izvođaču izvršena u obliku avansa (1) prije početka Perioda implementacije i (2) tokom Perioda implementacije, kada Radovi, Roba i/ili Usluge, ili njihov dio na koji se plaćanje odnosi, nijesu realizovani od strane Izvođača tokom Perioda implementacije, ne smatraju se „nastalim troškom“ i stoga nijesu prihvatljiv trošak.

- (c) biti u skladu sa zahtjevima primjenjivih poreskih propisa i propisa iz oblasti socijalnog osiguranja;

- (d) biti u skladu sa principom dobrog finansijskog upravljanja, naročito u pogledu vrijednosti za novac i isplativosti, kao i biti uključeni u procijenjeni budžet za Aktivnost koji su usaglasile Strane; i
 - (e) biti prepoznatljivi i provjerljivi, a naročito evidentirani u računovodstvenim evidencijama Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata, u zavisnosti od primjenjivog slučaja, i biti utvrđeni u skladu sa primjenjivim računovodstvenim standardima Crne Gore i uobičajenom praksom obračuna troškova Korisnika sredstava.
- 7.2. Radi omogućavanja Banci da provjeri konačan ukupan iznos prihvatljivih troškova, Implementacioni subjekat će, između ostalog:
- (a) obezbijediti da fakture koje Izvođači dostavljaju za plaćanja po osnovu Ugovora sadrže najmanje sljedeće informacije:
 - (i) naziv i adresu Izvođača;
 - (ii) naziv i jedinstveni identifikacioni kod Ugovora;
 - (iii) iznos tražen za plaćanje, u eurima, uz odvojeno navođenje iznosa koji se odnosi na sve poreze, carine i dažbine koje mogu biti plative;
 - (iv) identifikaciju Radova, Robe i/ili Usluga na koje se faktura odnosi (i period tokom kojeg su realizovani) ili, ukoliko se plaćanje zahtijeva kao avans, jasnu izjavu u tom smislu.
- 7.3. Sljedeći troškovi neće se smatrati prihvatljivim za potrebe ovog Sporazuma:
- (a) povraćaj kapitala;
 - (b) dugovanja i troškovi servisiranja duga;
 - (c) rezervisanja za gubitke ili dugovanja;
 - (d) kamate koje duguje Korisnik sredstava ili Implementacioni subjekat: (i) Banci ili (ii) bilo kom trećem licu.
 - (e) sumnjiva potraživanja koja Korisniku sredstava ili Implementacionom subjektu duguje bilo koje treće lice;
 - (f) gubici po osnovu kursnih razlika;
 - (g) bilo koji troškovi prenosa Granta koje mogu naplatiti banka ili banke uključene u prenos;
 - (h) provizije, naknade za transakcije ili drugi troškovi koji se plaćaju bankama trećih lica (uključujući, radi izbjegavanja nedoumica, u vezi sa Računom za isplatu i Projektnim računom);
 - (i) troškovi koje je Korisnik sredstava prijavio u okviru druge aktivnosti koja prima grant finansiran iz budžeta Evropske unije (uključujući putem Evropskog razvojnog fonda, kao i grantove koje dodjeljuje država članica Evropske unije, a koji se finansiraju iz budžeta Evropske unije, i grantove koje dodjeljuju druga tijela, a ne Evropska komisija, u svrhu sprovođenja budžeta Evropske unije);
 - (j) stavke koje su već finansirane iz drugih izvora;
 - (k) kupovina zemljišta, objekata ili polovne imovine;
 - (l) doprinosi u naturi, u mjeri u kojoj su uračunati u ukupan trošak Granta ili Projekta;
 - (m) prekomjerni ili nepromišljeni izdaci;
 - (n) porezi (uključujući, ali ne ograničavajući se na porez na dodatu vrijednost), carine i naknade koje plaća Korisnik sredstava i/ili Implementacioni subjekat, u mjeri u kojoj se mogu povratiti;
 - (o) svi troškovi nastali u vezi sa osobljem Korisnika sredstava i/ili Implementacionih subjekata koje sprovodi ovaj Sporazum;
 - (p) troškovi nastali tokom i u vezi sa obustavom sprovođenja (dijela) ovog Sporazuma (uz izuzetak određenih minimalnih troškova koji se smatraju neophodnim kako bi se omogućio

nastavak obustavljenih aktivnosti kada uslovi to dozvole (kao što su, ali ne ograničavajući se na, troškovi nastali radi održavanja bezbjednosti gradilišta)); i

- (q) trošak nezavisnog eksternog revizora za izradu izvještaja o provjeri izdataka, kako je navedeno u članu 8.
- (r) bilo koji drugi troškovi koji su navedeni kao neprihvatljivi u dokumentaciji poziva za dostavljanje predloga projekata u okviru kojeg je GAF podnesen.

Član 8

Informisanje i izvještavanje

- 8.1. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da, na zahtjev Banke, bez odlaganja dostave Banci sve neophodne provjerljive informacije i prateću dokumentaciju, kako bi se Banka uvjerila da su svi Radovi, Nabavke i/ili Usluge koji su finansirani iz Granta realizovani, kao i da su svi izdaci koje je Korisnik i/ili Subjekat za implementaciju prijavio u vezi sa Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama stvarno plaćeni u skladu sa ovim Sporazumom.
- 8.2. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da vode potpune, tačne i sistematične evidencije o sprovođenju svakog Ugovora i korišćenju Granta, u takvom obliku i sa takvim nivoom detalja koji su neophodni i dovoljni za tačno utvrđivanje da su aktivnosti sprovedene, kao i da su troškovi navedeni u izvještajima dostavljenim Banci uredno nastali u svrhu sprovođenja Aktivnosti, u skladu sa odredbama ovog Sporazuma.
- 8.3. Takve evidencije moraju omogućiti da se izdaci i prihodi (ukoliko postoje) povezani sa Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama lako prate, identifikuju i provjere, i Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da ih čuvaju do Datuma prestanka važenja, a konačno sve dok se ne okonča bilo koji postupak koji je u toku ili potraživanje koje proizilazi iz ili je povezano sa ovim Sporazumom ili nekim Ugovorom. Evidencije moraju biti lako dostupne i uredno arhivirane kako bi se omogućilo njihovo ispitivanje od strane Banke, Tijela EU i Fonda, u skladu sa ovim Sporazumom.
- 8.4. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da Banci dostave potpune informacije o sprovođenju ovog Sporazuma, Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama, kao i sve dodatne informacije, u roku od 30 (trideset) dana od dana kada Banka uputi zahtjev.
- 8.5. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da Banci dostave: (i) Godišnji izvještaj o sprovođenju (AIR) najkasnije do 31. januara svake godine, i (ii) prognozu isplata najmanje dva puta godišnje, u junu i novembru/decembru (ili na druge datume koje Banka obavijesti Korisnika i Subjekte za implementaciju).
- 8.6. Ukoliko se prognoza isplata značajno promijeni, Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da o tome bez odlaganja obavijeste Banku i da Banci dostave ažuriranu prognozu u roku od 15 (petnaest) dana od dana kada to Banka zatraži, zajedno sa svim relevantnim informacijama koje Banka zahtijeva.
- 8.7. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da Banci dostave, u obliku i sadržaju koji su za Banku prihvatljivi, sljedeće:
 - (a) godišnji izvještaj o verifikaciji izdataka u vezi sa Grantom, koji priprema nezavisni eksterni revizor međunarodnog ugleda. Banka će biti obaviještena o izabranom revizoru, kao i o svakoj promjeni revizora, a Banka može uložiti prigovor na izbor revizora. Nezavisni eksterni revizor će ispitati da li su troškovi prijavljeni i zahtijevani za plaćanje iz Granta, u skladu sa članom 5, stvarni, tačno evidentirani i prihvatljivi u skladu sa ovim Sporazumom. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da:
 - (A) obezbijede da forma izvještaja o verifikaciji izdataka koji priprema takav eksterni revizor bude u suštini usklađena sa obrascem koji je objavila Evropska komisija i koji se primjenjuje u vrijeme pripreme svakog izvještaja o verifikaciji izdataka; i
 - (B) u potpunosti sarađuju sa takvim eksternim revizorom i omoguće mu nesmetano obavljanje rada.

Prvi izvještaj o verifikaciji izdataka obuhvata period od početka Perioda implementacije do 31. decembra godine u kojoj je nastupio Datum stupanja na snagu i dostavlja se najkasnije do 31. marta naredne godine. Naknadni izvještaji o verifikaciji izdataka obuhvataće svaki period od jedne (1) kalendarske godine (ili kraći period u slučaju posljednjeg izvještaja o verifikaciji izdataka) i dostavljaju se najkasnije do 31. marta godine koja slijedi nakon godine na koju se izvještaj odnosi.

- (b) eksterno revidirani finansijski izvještaj koji se sastoji od kompletnog finansijskog izvještaja Računa za isplatu i Računa Projekta, sa detaljnim informacijama o svim izvršenim transakcijama tokom izvještajnog perioda, uključujući: (i) iznose, porijeklo ili određite sredstava i imena primalaca ili platioca, (ii) početno i završno stanje na računu za izvještajni period, (iii) pozitivne i negativne obračunate kamate prikazane odvojeno; i (iv) bankarske naknade.

Takav revidirani finansijski izvještaj priprema se na godišnjoj osnovi i može ga pripremiti isti revizor koji sprovodi verifikaciju troškova u skladu sa stavom (a) iznad, ili se može sprovesti kao posebna revizija.

Prvi revidirani finansijski izvještaj obuhvata period od datuma isplate prve Tranše u skladu sa ovim Sporazumom do 31. decembra odgovarajuće godine i dostavlja se najkasnije do 31. marta naredne godine. Naknadni revidirani finansijski izvještaji obuhvataju svaki period od jedne (1) kalendarske godine (ili kraći period u slučaju posljednjeg finansijskog izvještaja) i dostavljaju se najkasnije do 31. marta godine koja slijedi nakon izvještajne godine; i

- (c) najkasnije 3 (tri) mjeseca nakon završetka Perioda implementacije, dostaviti Završni izvještaj o verifikaciji izdataka i Završni izvještaj o implementaciji. Završni izvještaj o verifikaciji izdataka mora biti revidiran od strane nezavisnog eksternog revizora međunarodnog ugleda, pri čemu se odredbe iz člana 8.7(a) koje se odnose na izbor i saradnju sa odgovarajućim revizorom, kao i na obrazac izvještaja, primjenjuju odgovarajuće izmjene.

8.8. Sve izvještaje Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su da dostave Banci u elektronskom formatu i, na zahtjev Banke, takođe i u papirnom obliku.

8.9. Banka može zahtijevati pojašnjenja, izmjene ili dodatne informacije odnosno dokumentaciju u vezi sa Projektom i Grantom, koje su Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni da dostave u roku od trideset (30) kalendarskih dana od dana takvog zahtjeva.

Član 9

Obaveza informisanja

9.1. Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su da odmah obavijeste Banku o:

- (a) svim okolnostima koje bi mogle ometati ili odložiti sprovođenje Radova, Nabavki i/ili Usluga, ili ispunjenje bilo koje njegove obaveze ili obaveze Subjekta za implementaciju prema ovom Sporazumu;
- (b) bilo kojoj osnovanoj tvrdnji, pritužbi ili informaciji u vezi sa bilo kojim Zabranjenim postupanjem ili bilo kojom Sankcijom koja se odnosi na Aktivnost i/ili Projekat;
- (c) bilo kojoj činjenici ili informaciji koja potvrđuje ili razumno ukazuje na to da je (a) bilo koje Zabranjeno postupanje nastalo u vezi sa Aktivnosti i/ili Projektom, ili (b) da bilo koja sredstva uložena u njegov osnovni kapital (ili budžet, kako je primjenjivo) ili u Projekat potiču iz nezakonitog izvora;
- (d) bilo kojem kršenju izjava i garancija datih u skladu sa ovim Sporazumom ili u vezi sa njim;
- (e) bilo kojem zahtjevu, postupku, radnji, zvaničnom obavještenju ili istrazi koja se odnosi na bilo koju Sankciju u vezi sa Korisnikom, Subjektom za implementaciju ili bilo kojim Relevantnim licem;

- (f) osim ako je zakonom zabranjeno, bilo kojem značajnom sudskom sporu, arbitražnom postupku, upravnom postupku ili istrazi koju sprovodi sud, upravni organ ili slični javni organ, a za koju, prema njegovim najboljim saznanjima i uvjerenju, postoji saznanje da je u toku, neposredno predstoji ili je pokrenuta protiv Korisnika ili bilo kog Relevantnog lica u vezi sa Korisnikom, a koja se odnosi na Zabranjeno postupanje povezano sa Aktivnosti i/ili Projektom;
 - (g) bilo kojoj činjenici ili informaciji koja ukazuje na izvršenje bilo kojeg postupanja ili nastupanje bilo kojeg događaja iz člana 16;
 - (h) bilo kojoj situaciji koja predstavlja ili bi mogla dovesti do sukoba interesa u skladu sa članom 13 ovog Sporazuma, tokom perioda važenja ovog Sporazuma; i
 - (i) bilo kojoj mjeri koju je preduzeo Korisnik, a koja je zabranjena članom 16 ovog Sporazuma; i utvrditi mjere koje treba preduzeti u vezi sa takvim pitanjima.
- 9.2. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da Banci dostave sve takve informacije ili dodatnu dokumentaciju u vezi sa finansiranjem, nabavkama, sprovođenjem, poslovanjem i pitanjima koja se odnose na Životnu sredinu ili Društvena pitanja u vezi sa Projektom ili za potrebe Projekta, koje Banka može razumno zahtijevati u razumnom roku, pod uslovom da, ukoliko takve informacije ili dokumentacija nijesu dostavljene Banci u predviđenom roku, a Korisnik i Subjekat za implementaciju ne otklone taj propust u razumnom roku koji Banka odredi u pisanom obliku, Banka može, u mjeri u kojoj je to izvodljivo, otkloniti nedostatak angažovanjem sopstvenog osoblja, konsultanta ili bilo kojeg drugog trećeg lica, o trošku Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju, a Korisnik i/ili Subjekat za implementaciju dužni su da tim licima pruže svu neophodnu pomoć u tu svrhu.

Član 10

Vlasništvo nad rezultatima i pravima intelektualne svojine

- 10.1. Ne dovodeći u pitanje prethodno postojeća prava intelektualne svojine bilo kog fizičkog ili pravnog lica, uključujući bilo koju od Strana, prava intelektualne svojine na novim materijalima koje su Izvođači izradili ili pripremili u okviru izvršenja Ugovora koji se odnose na Usluge, uključujući sve izvještaje i relevantne podatke i informacije, kao što su mape, dijagrami, planovi, baze podataka, druga dokumenta i softver, prateće evidencije ili materijali, pripadaju Korisniku i/ili Subjektu za implementaciju (u zavisnosti od slučaja).
- 10.2. Ne dovodeći u pitanje član 10.1 i uz poštovanje svih primjenjivih zahtjeva u vezi sa povjerljivošću, Korisnik i Subjekat za implementaciju ovim putem dodjeljuju Banci i Ulagačima neopozivu, neisključivu, besplatnu, trajnu licencu, sa pravom davanja podlicenci, u odnosu na sva nova prava intelektualne svojine.
- Posebno, Banka i Ulagači imaju pravo da slobodno koriste, uključujući pravo da čuvaju, mijenjaju, prevode, prikazuju, umnožavaju putem bilo kojeg tehničkog postupka, objavljuju ili saopštavaju putem bilo kojeg sredstva, sva dokumenta, uključujući sve izvještaje u skladu sa članom 8, koji proizilaze iz ovog Sporazuma i Ugovora koji se odnose na Usluge, bez obzira na njihov oblik.
- U tom smislu, Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da obezbijede da prava dodijeljena Banci i Ulagačima u skladu sa ovim članom 10.2 ne budu značajno ograničena bilo kojim prethodno postojećim pravima intelektualne svojine, uključujući dodjelu takve licence kako je predviđeno ovim članom 10.
- Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da Banci, na zahtjev, dostave sve neophodne informacije u vezi sa ovim pitanjem.
- 10.3. U slučaju da je prepoznatljivo fizičko lice prikazano na fotografiji ili filmu proizvedenom u vezi sa sprovođenjem ovog Sporazuma, Korisnik i Subjekat za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) dužni su da u Završni izvještaj o implementaciji dostavljaju Banci u skladu sa članom 8 uključujući izjavu tog lica kojom ono daje saglasnost za takvu upotrebu svog lika.

Podrazumijeva se da se ovaj zahtjev ne primjenjuje u slučaju fotografija snimljenih ili filmova zabilježenih na javnim mjestima, gdje su slučajni članovi javnosti prepoznatljivi samo hipotetički, niti u slučaju fotografija snimljenih ili filmova zabilježenih javnih lica koja postupaju u okviru svojih javnih ovlaštenja.

- 10.4. Subjekat za implementaciju dužni su da u svaki Ugovor koji se odnosi na Usluge uključe odredbe kojima se, prema potrebi, od Izvođača zahtijeva da poštuje obaveze navedene u ovom članu 10.
- 10.5. Oprema i sredstva nabavljena i plaćena iz Granta biće u vlasništvu odgovarajućih Subjekata za implementaciju. Dokumentarni dokaz o takvom vlasništvu mora se čuvati radi provjere, zajedno sa dokumentima navedenim u članu 8.2.

Član 11

Vidljivost i transparentnost

- 11.1. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da u svakom trenutku sarađuju i koordiniraju sa Bankom aktivnosti komunikacije i vidljivosti koje se planiraju i sprovode u vezi sa Projektom i Aktivnosti. U tu svrhu, Korisnik i Subjekat za implementaciju rukovodiće se Smjernicama EIB-a za korišćenje logotipa i/ili bilo kojim drugim dokumentom koji ih naslijedi i/ili posebnom komunikacionom strategijom odnosno planom izrađenim za ovu Aktivnost.
- 11.2. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da dokumentuju i izvještavaju o svim aktivnostima komunikacije i vidljivosti sprovedenim u vezi sa Aktivnošću. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da Banci dostavljaju sve druge izvještaje o napretku i stanju, publikacije, saopštenja za javnost i ažurirane informacije relevantne za ovaj Sporazum, odmah po njihovom izdavanju odnosno objavljivanju.
- 11.3. Korisnik i Subjekat za implementaciju dužni su da preduzmu sve odgovarajuće mjere kako bi javnosti učinili poznatom činjenicu da su Projekat i Ugovori finansirani iz Fonda.
 Informacije koje se dostavljaju medijima, Izvođačima, kao i sav promotivni materijal, službena obavještenja, izvještaji i publikacije, moraju sadržati napomenu da se Aktivnost i Ugovori sprovode „uz finansijsku podršku Evropskog zajedničkog fonda za Zapadni Balkan u okviru Investicionog okvira za Zapadni Balkan (WBIF)” i moraju na odgovarajući način prikazivati amblem Evropske unije, WBIF logotip, kao i logotip Banke.
- 11.4. Kada su oprema, vozila ili značajne nabavke finansirani iz Granta, Subjekat za implementaciju dužni su, kao i da od Izvođača zahtijevaju, da na takvim vozilima, opremi i značajnim nabavkama istaknu odgovarajuće oznake kojima se potvrđuje finansijska podrška, kao i da obezbijede vidljivost Evropske unije i Banke putem spoljne promocije (postavljanje informacionih tabli o projektu, bilborda, spomen-ploča i slično, uključujući odgovarajuće zahtjeve u pogledu vidljivosti za Radove, npr. najmanje postavljanje banera/plaketa na svakom gradilištu).
- 11.5. Strane su saglasne da upute poziv Banci, Evropskoj komisiji i Delegaciji Evropske unije u Crnoj Gori da učestvuju na svim događajima koje bilo koja od njih organizuje u vezi sa ovim Sporazumom, Ugovorima ili Aktivnosti, tokom trajanja ovog Sporazuma.
 Takvi događaji mogu uključivati redovne ili tehničke radne sastanke između Strana u okviru Aktivnosti koja se podržava Grantom.
- 11.6. Kada su planirane posjete na visokom nivou, Strane će se međusobno obavještavati i razmotriti koordinaciju tih posjeta, kao i usaglašavanje zajedničkih poruka.
- 11.7. Subjekat za implementaciju dužni su da u svaki Ugovor uključe odredbe kojima se od Izvođača zahtijeva da poštuje iste zahtjeve u pogledu vidljivosti koji su propisani članom 11.3. ovog Sporazuma.

- 11.8. U skladu sa primjenjivim pravilima o povjerljivosti, bezbjednosti i zaštiti ličnih podataka, Korisnik ovim ovlašćuje Banku i Evropsku komisiju da na godišnjem nivou objavljuju sljedeće informacije u vezi sa ovim Sporazumom: naziv, prirodu i svrhu ovog Sporazuma i Aktivnosti; naziv, adresu i državu Korisnika i Subjekta za implementaciju; kao i maksimalni iznos finansijske pomoći koja se obezbjeđuje na osnovu ovog Sporazuma.
- 11.9. Ukoliko Korisnik ili Subjekt za implementaciju objave na internet stranici bilo koju informaciju u vezi sa ovim Sporazumom ili Ugovorima, Korisnik ili Subjekt za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, dužni su da Banci dostave adresu te internet stranice i ovim putem daju saglasnost za objavljivanje te adrese na internet stranici Banke.

Član 12

Sukob interesa

- 12.1. Korisnik i Subjekt za implementaciju obavezuju se da preduzmu, i dužni su da obezbijede da svaki Izvođač preduzme, sve neophodne mjere predostrožnosti kako bi spriječili, ublažili ili okončali svaki sukob interesa koji proizilazi iz ili je povezan sa ovim Sporazumom i Aktivnošću.
- Sukob interesa postoji kada je nepristrasno i objektivno obavljanje funkcija bilo kojeg lica koje sprovodi ovaj Sporazum ugroženo (i) iz razloga koji uključuju porodične odnose, emotivni život, političku ili nacionalnu povezanost, ekonomski interes ili bilo koji drugi zajednički interes sa drugim trećim licem, ili (ii) zbog dužnosti i zadataka tog lica kao člana osoblja prema svom poslodavcu.
- 12.2. Banka zadržava pravo da provjeri da li su sve mjere koje su Korisnik i/ili Subjekt za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) preduzeli radi sprečavanja, ublažavanja ili okončanja sukoba interesa odgovarajuće, te može zahtijevati preduzimanje dodatnih mjera ukoliko je to potrebno.
- 12.3. Subjekt za implementaciju dužni su da u svaki Ugovor uključe odredbe kojima se od Izvođača zahtijeva da poštuje sve obaveze ili dodatne mjere navedene u ovom članu 12, kada je to potrebno.

Član 13

Praćenje i evaluacija

- 13.1. Ukoliko Banka ili Evropska komisija, koja predstavlja Uniju kao Ulagača, sprovede evaluaciju ili misiju praćenja u vezi sa GAF-om, Grantom, Projektom ili sprovođenjem Ugovora, Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su da predstavnicima Banke ili Evropske komisije, odnosno licima koja su oni ovlastili, obezbijede svaki dokument ili informaciju koji će pomoći u sprovođenju misije, kao i da im omoguće prava pristupa navedena u članu 14.
- 13.2. Ukoliko neka Strana sprovede ili naruči sprovođenje evaluacije korišćenja Granta ili Radova, Nabavki i/ili Usluga, dužna je da drugoj Strani dostavi kopiju odgovarajućeg izvještaja o evaluaciji. Banka zadržava pravo da kopiju takvog izvještaja o evaluaciji dostavi Ulagačima.
- 13.3. U slučaju da Evropska komisija sprovede bilo koju evaluaciju u skladu sa članom 13.1 iznad, Evropska komisija može drugim Ulagačima dostaviti bilo koji izvještaj ili sličan dokument izrađen nakon takve evaluacije, uz uslov poštovanja svih primjenjivih sporazuma o povjerljivosti ili ograničenja.

Član 14

Provjere, kontrole i revizije

- 14.1. Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su, kao i da obezbijede da svaki Izvođač to učini, da omoguće nadležnom tijelu EU i svakom eksternom revizoru kojeg je prethodno navedeno tijelo ovlastilo:
- (i) da izvrše provjeru, pregledom originalnih dokumenata (uključujući pravo pravljenja njihovih kopija) i putem kontrola na licu mjesta, sprovođenja Aktivnosti i/ili Projekta i izvršenja Ugovora;

(ii) da, ukoliko je potrebno, sprovedu potpunu reviziju na osnovu pratećih dokumenata za račune, računovodstvene dokumentacije i bilo kojeg drugog dokumenta koji je relevantan za finansiranje Radova, Nabavki i/ili Usluga;

(iii) da posjete lokacije, objekte i radove koji čine dio Projekta i sprovedu provjere koje smatraju potrebnim u svrhe povezane sa ovim Sporazumom i finansiranjem Projekta;

(iv) da obave razgovore sa predstavnicima Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju i da ne ometaju kontakte sa bilo kojim drugim licem uključenim u Projekat ili pogođenim Projektom; i

(v) da pregledaju knjige i evidencije Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju u vezi sa sprovođenjem Projekta i da mogu napraviti kopije povezane dokumentacije u mjeri u kojoj je to dozvoljeno zakonom.

Takve provjere, kontrole ili revizije mogu se sprovoditi do Datuma prestanka važenja.

- 14.2. U skladu sa članom 14.1, Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su da nadležnom tijelu EU i svakom eksternom revizoru kojeg je prethodno navedeno tijelo ovlastilo obezbijede, ili da obezbijede da im bude obezbijeđen, sav neophodan pristup i pomoć u tu svrhu.

Pristup odobren u skladu sa ovim članom 14 obezbjeđuje se uz obavezu povjerljivosti u odnosu na treća lica, ne dovodeći u pitanje obaveze koje proizilaze iz javnog prava ili prava Evropske unije, a kojima podliježu ove institucije ili tijela, kao i njihovo osoblje, zastupnici ili ovlašćeni predstavnici.

- 14.3. Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su da omoguće istrage koje sprovode Banka i/ili tijela EU u vezi sa bilo kojim navodnim ili sumnjivim slučajem ili kršenja bilo koje Sankcije, kao i bilo kojim aktom ili događajem navedenim u članu 16, te da Banci i/ili tijelima EU obezbijede, ili da obezbijede da im bude obezbijeđena, sva neophodna pomoć u svrhe opisane u ovom članu 14.

- 14.4. Subjekt za implementaciju dužni su da obezbijede, uključujući i predviđanjem odgovarajućih odredbi u svakom Ugovoru, da se prava dodijeljena u skladu sa ovim članom 14 jednako primjenjuju na svakog Izvođača.

- 14.5. Korisnik potvrđuje i dužan je da obezbijedi da Subjekt za implementaciju potvrdi da Banka može biti obavezna da otkrije takve informacije koje se odnose na Korisnika, Subjekte za implementaciju, sprovođenje Aktivnosti, Projekat, ovaj Sporazum i Ugovore:

(i) bilo kojem tijelu EU, u mjeri u kojoj su takve informacije neophodne za obavljanje njihovih zadataka u skladu sa relevantnim obavezujućim odredbama prava Evropske unije; i/ili

(ii) članovima Skupštine ulagača.

Član 15

Zaštita ličnih podataka

- 15.1. Prilikom dostavljanja informacija Banci (osim samih kontakt podataka koji se odnose na osoblje Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju uključenih u upravljanje ovim Sporazumom („Kontakt podaci”) u vezi sa ovim Sporazumom, Korisnik i/ili Subjekt za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) dužni su da uklone ili na drugi način izmijene te informacije (po potrebi), tako da one ne sadrže bilo kakve informacije koje se odnose na identifikovana ili prepoznatljiva fizička lica („Lični podaci”), osim kada je ovim Sporazumom izričito zahtijevano ili kada Banka posebno zatraži u pisanom obliku dostavljanje takvih informacija u obliku Ličnih podataka.

- 15.2. Prije dostavljanja bilo kakvih Ličnih podataka Banci (osim Kontakt podataka / samih kontakt informacija koje se odnose na osoblje Korisnika i Subjekata za implementaciju uključeno u upravljanje ovim Sporazumom) u vezi sa ovim Sporazumom, Korisnik i Subjekt za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) dužni su da obezbijede da svako lice na koje se takvi Lični podaci odnose:

(a) bude obaviješteno o dostavljanju Ličnih podataka Banci (uključujući kategorije Ličnih podataka koji će biti dostavljeni); i

- (b) bude upoznato sa informacijama sadržanim u izjavi o privatnosti Banke u vezi sa njenim kreditnim i investicionim aktivnostima, kako je povremeno navedeno na internet adresi <https://www.eib.org/en/privacy/lending> (ili na drugoj adresi koju Banka može povremeno pisanim putem dostaviti Korisniku i/ili Subjektu za implementaciju).

Član 16

Obaveza integriteta

16.1. Zabranjeno postupanje

- (a) Korisnik i Subjekt za implementaciju ne smiju učestvovati u bilo kakvom Zabranjenom postupanju (niti ovlastiti ili dozvoliti bilo kom drugom licu koje postupa u njihovo ime da učestvuje u takvom postupanju) u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom, bilo kojim postupkom tendera za Akciju i/ili Projekat, ili bilo kojom transakcijom predviđenom ovim Sporazumom.
- (b) Korisnik i Subjekt za implementaciju obavezuju se da preduzmu one radnje koje Banka razumno zahtijeva radi istrage ili okončanja bilo kojeg navodnog ili sumnjivog slučaja Zabranjenog postupanja u vezi sa Aktivnost i/ili Projektom.
- (c) Korisnik i Subjekt za implementaciju obavezuju se da obezbijede da Ugovori finansirani iz Granta sadrže neophodne odredbe kojima se Korisniku omogućava da istraži ili okonča bilo koji navodni ili sumnjivi slučaj Zabranjenog postupanja u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom.

16.2. Sankcije: Korisnik i Subjekt za implementaciju ne smiju, direktno niti indirektno:

- (a) stupiti u poslovni odnos sa, i/ili staviti na raspolaganje bilo kakva sredstva i/ili ekonomske resurse bilo kom Sankcionisanom licu ili u korist Sankcionisanog lica, u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom;
- (b) koristiti sva ili bilo koji dio sredstava obezbijedenih ovim Grantom, ili pozajmiti, dati doprinos ili na drugi način staviti na raspolaganje takva sredstva bilo kom licu, na način koji bi doveo do kršenja bilo koje Sankcije od strane samog Korisnika i/ili Banke;
- (c) finansirati cijeli ili dio bilo kojeg plaćanja po ovom Sporazumu iz sredstava koja potiču iz aktivnosti ili poslovanja sa Sankcionisanim licem, ili na bilo koji način koji bi doveo do kršenja bilo koje Sankcije od strane samog Korisnika i/ili Banke.

Potvrđuje se i saglasno je prihvaćeno da se obaveze navedene u ovom članu 16.2(b) zahtijevaju od strane Banke i daju Banci samo u mjeri u kojoj bi to bilo dozvoljeno u skladu sa bilo kojim primjenjivim pravilom EU o zabrani bojkota, kao što je Uredba (EZ) br. 2271/96.

16.3. Relevantna lica: Korisnik i Subjekt za implementaciju obavezuju se da, u razumnom roku, preduzmu odgovarajuće mjere u odnosu na svako Relevantno lice koje je predmet pravosnažne i konačne sudske odluke u vezi sa Zabranjenim postupanjem počinjenim tokom obavljanja njegovih profesionalnih dužnosti, kako bi se obezbijedilo da takvo Relevantno lice bude isključeno iz svih aktivnosti Korisnika ili Subjekata za implementaciju u vezi sa ovim Sporazumom, Grantom, Aktivnošću i/ili Projektom.

16.4. Izjave i garancije: Korisnik i Subjekt za implementaciju izjavljuju i garantuju Banci da na Datum stupanja na snagu:

- (a) nijesu ni Korisnik, ni Subjekt za implementaciju i/ili bilo koje Relevantno lice Sankcionisano lice, niti krše bilo koju Sankciju; potvrđuje se i saglasno je prihvaćeno da se izjave navedene u ovom stavu zahtijevaju od strane Banke i daju Banci samo u mjeri u kojoj bi to bilo dozvoljeno u skladu sa bilo kojim primjenjivim pravilom EU o zabrani bojkota, kao što je Uredba (EZ) br. 2271/96;
- (b) nijedna sredstva koja je Korisnik (ili Subjekt za implementaciju) uložio u Aktivnost i/ili Projekat nijesu nezakonitog porijekla, uključujući prihode proistekle iz Pranja novca ili na drugi način povezane sa Finansiranjem terorizma;
- (c) ni Korisnik, ni Subjekt za implementaciju, niti bilo koje Relevantno lice nijesu počinili (i) bilo kakvo Zabranjeno postupanje u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom ili bilo kojom

transakcijom predviđenom ovim Sporazumom, niti (ii) bilo kakvu nezakonitu ili protivpravnu aktivnost povezanu sa Finansiranjem terorizma ili Pranjem novca;

- (d) Aktivnost i/ili Projekat (uključujući, bez ograničenja, pregovaranje, dodjelu i izvršenje ugovora finansiranih ili koji će se finansirati iz Granta) nijesu uključivali niti doveli do bilo kakvog Zabranjenog postupanja; i
- (e) usklađen je sa članom 2.2(c) iznad i, prema njegovim najboljim saznanjima i uvjerenju (nakon sprovedene odgovarajuće i pažljive provjere), protiv njega ili bilo kog relevantnog povezanog lica nije pokrenut niti mu prijeti pokretanje bilo kakvog Zahtjeva u vezi sa pitanjima zaštite životne sredine ili socijalnim pitanjima u vezi sa Aktivnošću i/ili Projektom.

Izjave i garancije smatraju se ponovljenim, uzimajući u obzir činjenice i okolnosti koje postoje u tom trenutku, na dan podnošenja svakog zahtjeva za isplatu, na dan svake isplate, 31. marta svake godine, kao i na Datum prestanka važenja.

Član 17

Obustava Sporazuma

- 17.1 Banka može obustaviti izvršavanje ovog Sporazuma i obustaviti isplatu bilo kojeg neisplaćenog dijela Granta (uključujući i u roku za plaćanje utvrđenom u članu 5), dostavljanjem obavještenja Korisniku i Subjektu za implementaciju, ako:
- (a) utvrde se sistemske greške koje dovode u pitanje pouzdanost sistema Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju ili zakonitost i pravilnost transakcija koje predstavljaju osnov za dodjelu Granta;
 - (b) Banka smatra da je potrebno sprovesti dodatne provjere, uključujući provjere na licu mjesta, kako bi se utvrdilo da: (i) su prijavljeni izdaci prihvatljivi, (ii) ne postoje nedostaci u funkcionisanju sistema Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju, (iii) prijavljeni izdaci Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju nijesu povezani sa ozbiljnom nepravilnošću i (iv) je svaka utvrđena nepravilnost ili nedostatak otklonjen nakon što je Banka dostavila obavještenje o potrebi usklađivanja.
 - (c) potrebno je provjeriti da li su se u postupku dodjele ili izvršavanja bilo kojeg Ugovora i/ili u sprovođenju Ugovora ili Projekta dogodile sumnje na značajne greške, nepravilnosti ili prevaru, odnosno da li postoje navodi o njihovom postojanju; ili
 - (d) obustava je neophodna radi sprječavanja nastanka značajne štete po finansijske interese Banke, Fonda ili Unije;
 - (e) nastupi bilo koja od okolnosti, događaja ili slučajeva iz člana 18.1 ili člana 21.1 (ili bi nastupila protekom vremena, dostavljanjem obavještenja ili donošenjem bilo koje odluke u skladu sa ovim Sporazumom), a nije otklonjena niti se Banka odrekla prava da se na nju pozove;
 - (f) ovaj Sporazum bude raskinut u skladu sa članom 21 ovog Sporazuma ili ako je dostavljeno obavještenje o raskidu u skladu sa članom 5.16 Opštih uslova;
 - (g) od Banke se zahtijeva da, u skladu sa Opštim uslovima, povрати dio ili cjelokupan iznos sredstava koji je već isplaćen Korisniku;
 - (h) Banka, po sopstvenom nahođenju, smatra da su dodjela Ugovora i/ili izvršavanje Ugovora ili sprovođenje Aktivnosti bili pod uticajem značajnih grešaka, nepravilnosti ili prevare;
 - (i) Korisnik i/ili Subjektat za implementaciju prekršili su bilo koju obavezu ili izjavu datu u skladu sa ovim Sporazumom;
 - (j) Unija donese odluku kojom se utvrđuje povreda ljudskih prava, a kojom se Banci onemogućava izvršavanje njenih obaveza prema ovom Sporazumu;
 - (k) po sopstvenom nahođenju Banke, izvršavanje bilo koje od njenih obaveza predviđenih ovim Sporazumom ili finansiranje ili zadržavanje Granta postane nezakonito u bilo kojoj primjenjivoj jurisdikciji, ili postane ili je vjerovatno da će postati protivno bilo kojim Sankcijama;

- (l) Banka primi od Komisije ili relevantnih Ulagača obavještenje o obustavi koje utiče na ovaj Sporazum (uključujući slučajeve kao što je kriza koja podrazumijeva promjenu politike Unije).
- 17.2 Takva obustava proizvodi dejstvo od datuma kada Banka pošalje obavještenje Korisniku i Subjektu za sprovođenje. Ne dovodeći u pitanje član 21, obustava prestaje da važi na datum kada Banka pisanim putem obavijesti Korisnika i Subjekte za implementaciju da je razlog za takvu obustavu otklonjen na način prihvatljiv za Banku. Ako je rok za isplatu Granta bio obustavljen, taj rok za isplatu ponovo počinje da teče od datuma takvog obavještenja Banke.
- 17.3 Korisnik i Subjekt za implementaciju dužni su da dostave sve informacije, pojašnjenja ili dokumentaciju koju Banka zatraži radi procjene moguće obustave u skladu sa članom 17.1, u roku od 15 (petnaest) kalendarskih dana od dana prijema zahtjeva Banke.
- 17.4 Banka nije dužna da plati bilo kakvu kaznu, naknadu štete ili troškove Korisniku ili Subjektu za implementaciju, niti je dužna da ih obešteti kao posljedicu obustave sprovođenja ovog Sporazuma i bilo kojeg neisplaćenog dijela Granta u skladu sa ovim članom 17.
- 17.5 Korisnik i/ili Subjekt za implementaciju mogu obustaviti sprovođenje svih ili dijela Sporazuma, a Banka može zahtijevati od Korisnika i/ili Subjekata za implementaciju da to učine, ukoliko okolnosti čine nastavak sprovođenja previše teškim ili opasnim. Ako odluka o obustavi sprovođenja pripada Korisniku ili Subjektu za implementaciju, oni će bez odlaganja obavijestiti Banku i dostaviti sve potrebne detalje. Ako je donesena odluka o obustavi sprovođenja, Banka može raskinuti ovaj Sporazum u skladu sa odredbama člana 21. Ako ovaj Sporazum ne bude raskinut, Korisnik i Subjekt za implementaciju preduzeće sve potrebne mjere kako bi se period obustave sveo na najmanju moguću mjeru i nastaviće sa sprovođenjem čim okolnosti to omoguće, te će o tome obavijestiti Banku.

Član 18

Povraćaj sredstava

18.1. Ako:

- (a) nastupi bilo koja od okolnosti, događaja ili slučajeva navedenih u članu 21;
- (b) bilo koji iznos Granta Korisnik ili Subjekt za implementaciju koriste suprotno odredbama ovog Sporazuma;
- (c) Grant je korišćen u vezi sa Ugovorima za koje je Banka utvrdila da su relevantni Izvođači bili uključeni u Zabranjeno postupanje ili postupali suprotno Sankcijama, u vezi sa sprovođenjem Aktivnosti i/ili Projekta;
- (d) ako je to izričito drugačije navedeno u ovom Sporazumu i/ili ako Banka smatra da je povraćaj sredstava na drugi način opravdan u skladu sa ovim Sporazumom, GAF-om, Opštim uslovima, Popratnim pismom ili Sporazumom o ulaganju, uključujući (ali ne ograničavajući se na) nakon dostavljanja izvještaja o provjeri izdataka podnesenog u skladu sa članom 8 ili kao rezultat bilo koje provjere, kontrole ili revizije sprovedene u skladu sa članom 14;
- (e) konačni ukupan iznos prihvatljivih troškova Aktivnosti koje je Korisnik ili Subjekt za implementaciju imao u okviru Ugovora bude niži od ukupnog iznosa Granta koje je Banka već isplatila; ili
- (f) konačni ukupan iznos prihvatljivih troškova Aktivnosti koje je Korisnik ili Subjekt za implementaciju imao u okviru Ugovora bude niži od početne procjene utvrđene u Opisu Aktivnosti;

Banka može, dostavljanjem obavještenja Korisniku, zahtijevati povraćaj cjelokupnog ili dijela bilo kojeg isplaćenog iznosa Granta, pod uslovom da, za potrebe člana 18.1(e) i (f), iznos čiji povraćaj Banka može zahtijevati bude ograničen na iznos potreban da bi se obezbijedilo poštovanje ograničenja Stope sufinansiranja utvrđenih u članu 3.3.

- 18.2. Korisnik je dužan da izvrši povraćaj tih iznosa Banci u roku od 30 (trideset) kalendarskih dana od dana prijema obavještenja Banke o povraćaju, kojim se zahtijeva takav povraćaj. Korisnik je dužan da izvrši uplatu iznosa koji je Banka zahtijevala u eurima, na račun koji je Banka navela u

svom pisanom zahtjevu, bez uzimanja u obzir bilo kojeg deviznog kursa primijenjenog u vrijeme prvobitne isplate Granta od strane Banke Korisniku.

- 18.3. Pisani zahtjev Banke u pogledu ukupnog iznosa koji Korisnik duguje za povraćaj u skladu sa ovim članom 18.1, osim u slučaju očigledne greške, predstavlja konačan dokaz iznosa koji treba vratiti, a sve bankarske naknade, troškovi ili gubici nastali usljed promjene deviznog kursa, kao i svi drugi porezi bilo koje vrste koje Korisnik ili Subjekt za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, snose u vezi sa povraćajem dugovanih iznosa Banci, u potpunosti snosi Korisnik.
- 18.4. Ne dovodeći u pitanje pravo Strana da se dogovore o povraćaju u ratama, ukoliko Korisnik ne izvrši povraćaj bilo kojeg iznosa do datuma dospelja, na taj iznos se obračunava kamata po stopi koju primjenjuje Evropska centralna banka na svoje glavne operacije refinansiranja u eurima, objavljenoj u seriji C Službenog lista Evropske unije prvog dana mjeseca u kojem je plaćanje dospjelo, uvećanoj za tri i po procentna poena. Kamata se obračunava za period koji počinje danom nakon isteka roka za povraćaj, uključujući taj dan, pa do dana plaćanja, ne uključujući taj dan. Svaka djelimična uplata najprije se uračunava u kamatu.

Član 19

Izmjene i dopune

- 19.1. Sve izmjene i dopune ovog Sporazuma moraju biti sačinjene u pisanom obliku u instrumentu koji su potpisale Strane i stupaju na snagu pod uslovima utvrđenim u relevantnom sporazumu o izmjenama i dopunama. Odredbe takvih izmjena i dopuna, zaključenih u skladu sa ovim članom 19, imaju prednost i primjenjuju se samo u odnosu na one konkretne odredbe ovog Sporazuma koje su njima izričito izmijenjene i dopunjene.
- 19.2. Strane potvrđuju i saglasne su da, iako je GAF koji je odobrila Skupština ulagača priložen uz ovaj Sporazum, GAF predstavlja samostalan dokument koji se može povremeno mijenjati:
 - (a) uz saglasnost Banke i Korisnika, u skladu sa Opštim uslovima i opštim pravilima i procedurama WBIF-a, u kojem slučaju izmijenjeni GAF odmah obavezuje Korisnika bez potrebe za preduzimanjem bilo kakvih daljih radnji; ili
 - (b) kao rezultat dostavljanja od strane Banke godišnjeg izvještaja o sprovođenju Fondu na odobrenje u skladu sa Opštim uslovima, u kojem slučaju će izmijenjeni GAF biti obavezujući za Korisnika na dan kada Banka pošalje Korisniku elektronsku kopiju tog izvještaja.
- 19.3. Ako bilo koje izmjene izvršene u GAF-u zahtijevaju odgovarajuće izmjene Opisa Aktivnosti, iznosa Granta ili bilo kojih drugih relevantnih odredbi ovog Sporazuma, Strane su saglasne da će sarađivati radi zaključenja sporazuma o izmjenama i dopunama kojim će se neophodne izmjene unijeti u ovaj Sporazum.
- 19.4. Promjene adrese ili kontakt podataka mogu se jednostavno prijaviti drugim Stranama u pisanom obliku, u skladu sa članom 24.

Član 20

Prenos prava i obaveza

- 20.1. Osim kako je predviđeno u članu 20.2, Strana ne može prenijeti ili ustupiti trećem licu, niti na drugi način raspolagati, bilo kojim svojim pravima ili obavezama iz ovog Sporazuma bez prethodne pisane saglasnosti drugih Strana.
- 20.2. Banka može, po sopstvenom nahođenju i bez prethodne saglasnosti Korisnika, prenijeti na Evropsku komisiju pravo na povraćaj svih iznosa u skladu sa članom 18.

Član 21

Raskid

- 21.1. Banka može, nakon što Korisniku dostavi pisano obavještenje u roku od 15 (petnaest) kalendarskih dana, raskinuti ovaj Sporazum bez ikakve odgovornosti za Banku, ukoliko nastupi bilo koja od sljedećih situacija:
- (a) Korisnik ili Subjekat za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, ne ispune neku od obaveza koje su im povjerene ovim Sporazumom i, nakon što im bude dostavljeno pisano obavještenje da ispune te obaveze, i dalje ne postupe u skladu sa njima u roku od 30 (trideset) kalendarskih dana od dana slanja takvog obavještenja;
 - (b) Korisnik, Subjekat za implementaciju ili bilo koje lice koje ima ovlaštenja za zastupanje, donošenje odluka ili kontrolu u vezi sa Korisnikom ili Subjektom za implementaciju, počinu ili bude proglašeno krivim za tešku profesionalnu povredu, ili se protiv njega vode postupci zbog bilo kojeg prekršaja ili krivičnog djela u vezi sa njegovim profesionalnim postupanjem, ili je počinio prevaru, korupciju, ili je uključen u kriminalnu organizaciju, Nedozvoljeno postupanje, kršenje bilo kojih Sankcija ili bilo koju drugu nezakonitu aktivnost koja šteti finansijskim interesima Evropske unije ili Fonda, ili je predmet navoda (osim navoda koji su, prema razumnom mišljenju Banke, neosnovani ili uznemiravajući) u vezi sa učešćem u kriminalnoj organizaciji, prevari, Nedozvoljenom postupanju ili kršenju bilo kojih Sankcija;
 - (c) rezultat bilo kojih provjera, kontrola ili revizija sprovedenih u skladu sa članom 14 pokaže da su realizacija Radova, Nabavki i/ili Usluga, ili Ugovora ili Aktivnosti, bili pogođeni značajnim greškama, nepravilnostima ili prevarom;
 - (d) ukoliko se bilo koja informacija ili dokument dostavljen Banci od strane Korisnika ili u njegovo ime, odnosno od strane Implementacionih subjekata, u zavisnosti od slučaja, ili bilo koja izjava, garancija ili tvrdnja koju je Korisnik dao ili se smatra da je dao u ovom Sporazumu ili u skladu sa njim, ili u vezi sa pregovorima ili izvršenjem ovog Sporazuma, ispostavi kao netačna, nepotpuna ili obmanjujuća;
 - (e) ukoliko Banka smatra da okolnosti čine nastavak realizacije ovog Sporazuma previše otežanim ili opasnim;
 - (f) Korisnik ili Subjekat za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) pretrpe bilo kakve pravne, finansijske, tehničke ili organizacione promjene koje bi, prema mišljenju Banke, mogle bitno uticati na ovaj Sporazum ili dovesti u pitanje odluku Fonda da odobri Grant;
 - (g) iz bilo kojeg razloga, GAF, Opšti uslovi, Dodatno pismo ili Sporazum o ulaganju budu raskinuti ili prestanu da važe i budu u punoj snazi i dejstvu, ili GAF postane nesaglasan sa odredbama ovog Sporazuma;
 - (h) ukoliko postane nezakonito u bilo kojoj primjenjivoj jurisdikciji, ili postane suprotno bilo kojim Sankcijama, da Banka izvršava bilo koju od svojih obaveza predviđenih ovim Sporazumom ili da finansira ili zadrži Grant;
 - (i) bilo koja izjava ili garancija navedena u članu 1.5 ili članu 16 ispostavi se kao obmanjujuća ili netačna, ili ukoliko Korisnik ili Subjekat za implementaciju ne ispune obaveze utvrđene članom 16; ili
 - (j) Korisnik ne vodi i ne održava Evidenciju kako je navedeno u članu 7.3.
- 21.2. Nakon dostavljanja ili prijema obavještenja o raskidu, Korisnik i Subjekat za implementaciju preduzeće bez nepotrebnog odlaganja sve neophodne mjere kako bi se aktivnosti okončale brzo i uredno, kao i da bi se dalji troškovi sveli na minimum.
- 21.3. Ne dovodeći u pitanje član 18 i uz primjenu člana 7, Korisnik ima pravo da primi samo dio Granta koji odgovara prihvatljivim troškovima nastalim, u skladu sa ovim Sporazumom, za Radove, Nabavke i/ili Usluge izvršene do datuma raskida, čime se isključuju svi troškovi koji se odnose na postojeće obaveze koje treba da budu izvršene nakon tog datuma raskida.

Član 22

Naknade i troškovi

- 22.1. Korisnik i Subjekat za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) plaćaće sve poreze, dažbine, naknade i druga davanja bilo koje prirode, uključujući takse na ugovore i naknade za registraciju,

koji mogu nastati usljed zaključenja ili sprovođenja ovog Sporazuma, u skladu sa zakonima Crne Gore.

- 22.2. Korisnik i Subjekat za implementaciju (u zavisnosti od slučaja) snosiće sve naknade i troškove, uključujući profesionalne, bankarske ili kursne troškove, koje mogu nastati u vezi sa pripremom, zaključenjem, sprovođenjem i raskidom ovog Sporazuma ili bilo kog povezanog dokumenta, uključujući sve njegove izmjene i dopune, u skladu sa zakonima Crne Gore.

Član 23 **Odgovornost i obeštećenje**

- 23.1. Banka, Evropska banka za obnovu i razvoj (kao suosnivač/upravljač Fonda) ili Ulagači (uključujući, radi jasnoće, Evropsku uniju) ni pod kojim okolnostima i ni iz kog razloga ne mogu biti smatrani odgovornim za štetu ili povredu koju pretrpi osoblje ili imovina Korisnika ili Subjekata za implementaciju, u zavisnosti od slučaja, tokom izvršenja Ugovora, ili kao posljedica bilo kojeg Ugovora, uključujući slučajeve kada je takva šteta ili povreda rezultat bilo koje radnje ili propusta Izvođača, ili neizvršavanja od strane Izvođača Radova, Nabavki i/ili Usluga u skladu sa odgovarajućim Ugovorom.
- 23.2. Banka neće biti odgovorna za bilo kakav gubitak ili štetu, uključujući razumne troškove i naknade za pravno zastupanje, koji proizilaze iz njenih radnji ili propusta u postupanju u skladu sa ovim Sporazumom, osim za gubitak ili štetu koja nastane usljed grube nepažnje ili namjernog protivpravnog postupanja same Banke.
- 23.3. Korisnik i Subjekat za implementaciju oslobodiće Banku od bilo kakve i svake odgovornosti koja proizilazi iz bilo kojeg zahtjeva ili postupka pokrenutog kao posljedica kršenja bilo kojih primjenjivih zakona, pravila ili propisa od strane Korisnika, Subjekata za implementaciju, njihovih izvođača, zaposlenih lica ili lica za koja su odgovorni Korisnik, njihovi izvođači ili njihovi zaposleni, ili kao posljedica povrede prava trećih lica, uključujući prava intelektualne svojine.
- 23.4. Ne dovodeći u pitanje bilo koja druga prava Banke prema ovom Sporazumu ili prema bilo kojem primjenjivom zakonu, Korisnik će obešteti Banku i zaštititi je od bilo kakvih i svih zahtjeva, potraživanja, šteta, gubitaka, troškova, izdataka (uključujući razumne naknade i troškove pravnog zastupanja) i odgovornosti bilo koje vrste koje Banka može pretrpjeti ili nastati kao rezultat bilo koje radnje ili propusta koji je počinio Korisnik i/ili Subjekat za implementaciju u zavisnosti od slučaja, ili usljed neispunjavanja bilo koje od obaveza Korisnika i/ili Implementacionih subjekata, u zavisnosti od slučaja, utvrđenih ovim Sporazumom.
- 23.5. Subjekat za implementaciju će u svaki Ugovor uključiti odredbe kojima se od Izvođača zahtijeva da potvrdi i prihvati odredbe o odgovornosti i obeštećenju utvrđene ovim članom 23.

Član 24 **Obavještenja i druga komunikacija**

- 24.1. Svako obavještenje ili druga komunikacija koja se dostavlja na osnovu ovog Sporazuma mora biti u pisanom obliku i mora sadržati identifikacioni kod (**Serapis br. 2005-0221 – FI br. 50664 i „WBIF Grant br. WB-IG10-MNE-ENV-05“**) i naziv (**„Sporazum o Grantu – MONTENEGRO WATER AND SANITATION K“**) ovog Sporazuma.
- 24.2. Svako obavještenje dato na osnovu ili u vezi sa ovim Sporazumom mora biti na engleskom jeziku. Sva druga dokumenta dostavljena na osnovu ili u vezi sa ovim Sporazumom moraju biti na engleskom jeziku ili, ukoliko nijesu na engleskom jeziku, moraju biti praćena zvaničnim prevodom na engleski jezik, pri čemu će u tom slučaju prevod na engleski jezik imati prednost, osim ukoliko je dokument ustavni, zakonski ili drugi sličan zvanični dokument.
- 24.3. Osim obavještenja koja se odnose na sudske postupke, bilo da su u toku ili najavljeni, koja će se dostavljati isključivo na dolje navedene adrese putem pošte, zvaničnim dopisom sa potvrdom prijema, sva obavještenja i prepiska u vezi sa ovim Sporazumom, Aktivnošću, kao i Radovima, Nabavkama i/ili Uslugama, dostavljace se putem pošte ili, u mjeri u kojoj se Strane pisanim putem saglase, putem elektronske pošte ili drugih sredstava elektronske komunikacije, na sljedeće adrese:

Za Banku	European Investment Bank 98-100, boulevard Konrad Adenauer L-2950, Luxembourg Attention: GLO/ENL E-mail: contactline-50664@eib.org
Za Korisnika	Vlada Crne Gore Ministarstvo ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera Adresa: Eko-efikasna zgrada, Cetinjski put b.b., 81000 Podgorica, Crna Gora e-mail: kabinet@mers.gov.me
Za subjekt	Implementacioni Prijestonica Cetinje Adresa: Bajova 2, 81250 Cetinje, Crna Gora e-mail: kabinet@cetinja.me
Za JSP	PROCON Adresa: Moskovska 65, I sprat 81000 Podgorica, e-mail: office@procon.me

- 24.4. Svaka izmjena gore navedenih podataka za komunikaciju proizodiće dejstvo tek nakon što bude dostavljena pisanim putem, u papirnoj ili elektronskoj formi, drugim Stranama na gore navedene adrese.
- 24.5. Smatra se da su obavještenja i druga komunikacija izvršeni kada ih primi Strana kojoj su upućeni.

Član 25

Mjerodavno pravo i rješavanje sporova

- 25.1 Ovaj Sporazum i sve vanugovorne obaveze koje proizilaze iz njega ili su u vezi sa njim uređuju se zakonima Luksemburga.
- 25.2 Sud pravde Evropske unije ima isključivu nadležnost za rješavanje bilo kojeg spora („Spor“) koji proizilazi iz ili je u vezi sa ovim Sporazumom (uključujući spor u vezi sa postojanjem, važnošću ili raskidom ovog Sporazuma ili posljedicama njegove ništavosti) ili bilo kojom vanugovornom obavezom koja proizilazi iz ili je u vezi sa ovim Sporazumom.
- 25.3 Strane saglasno prihvataju da je Sud pravde Evropske unije najprikladniji i najpogodniji sud za rješavanje svih sporova između njih i, shodno tome, neće osporavati ovu nadležnost.
- 25.4 Korisnik se ovim putem odriče bilo kakvog imuniteta ili prava na prigovor u vezi sa nadležnošću ovog Suda. Odluka Suda donijeta u skladu sa ovim članom biće konačna i obavezujuća za svaku Stranu, bez ograničenja ili rezervi.

Član 26

Odricanje od prava

- 26.1. Nijedan propust ili kašnjenje Banke u ostvarivanju bilo kojeg od svojih prava prema ovom Sporazumu neće se tumačiti kao odricanje od tog prava.
- 26.2. Ništa u ovom Sporazumu neće se smatrati izričitim ili prećutnim odricanjem od privilegija, imuniteta i izuzeća koja uživa Banka, njeni guverneri, direktori, zamjenici, službenici, zaposleni ili eksperti koji obavljaju misije za Banku.

Član 27

Cjelokupan Sporazum

Ovaj Sporazum predstavlja potpun i isključiv iskaz uslova sporazuma između Strana u vezi sa njegovim predmetom i zamjenjuje sve prethodne sporazume između Strana, bilo izričite ili prećutne, koji se odnose na isto pitanje.

Član 28

Ništavost

Ako u bilo kom trenutku bilo koja odredba ovog Sporazuma bude ili postane nezakonita, nevažeća ili neizvršiva u bilo kom pogledu prema zakonima bilo koje jurisdikcije, ni zakonitost, važenje ili izvršivost preostalih odredbi, niti zakonitost, važenje ili izvršivost takve odredbe prema zakonima bilo koje druge jurisdikcije, neće ni na koji način biti pogođeni ili umanjeni.

Član 29

Engleski jezik

Ovaj Sporazum je sačinjen na engleskom jeziku. Ukoliko se ovaj Sporazum prevede na drugi jezik, tekst na engleskom jeziku imaće prednost.

U POTVRDU NAVEDENOG, Strane ovog Sporazuma su dale da se ovaj Sporazum potpiše u njihovo ime u 6 (šest) originalnih primjeraka na engleskom jeziku, od kojih 2 (dva) primjerka pripadaju Banci, 2 (dva) primjerka Korisniku i 2 (dva) primjerka Implementacionom subjektu.

U Crnoj Gori, dana _____

Za i u ime
CRNE GORE

koju zastupa gospodin Damjan Čulafić, ministar ekologije, održivog razvoja i razvoja sjevera

Za i u ime
PRIJESTONICE CETINJE

koju predstavlja gradonačelnik, gospodin Nikola Đurašković

U Luksemburgu, dana _____

Za i u ime
EVROPSKE INVESTICIONE BANKE

Obrazac 1

Obrazac zahtjeva za dodjelu Granta (GAF)

Prilog 1

OPIS AKTIVNOSTI

(A) Tehnički opis

Aktivnost se sastoji od dvije komponente:

A.1 Investiciona komponenta:

Akcija finansira prioritetne nadogradnje dotrajalog i veoma neefikasnog sistema vodosnabdijevanja u Cetinju, sa ciljem da se smanje veliki gubici vode, stabilizuje snabdijevanje u svim nivoima nadmorske visine i poboljša operativna otpornost. Radovi uključuju rekonstrukciju oko 92 km tranzitnih i distributivnih cijevi, postavljanje novih priključaka i opreme za praćenje protoka, izgradnju novog rezervoara od 500 m³ sa booster stanicom, i rehabilitaciju ključnog transportnog koridora Lašor–Zagrablje. Pumpna stanica Višnjica biće potpuno modernizovana sa novom energetki efikasnom opremom, SCADA integracijom i posebnom trafostanicom kako bi se osigurao pouzdan rad.

Da bi se ojačala dugoročna održivost, investicija takođe uključuje i solarni električni pogon od 4 MW koji će značajno smanjiti troškove električne energije za vodovod i poboljšati otpornost na klimatske promene. Sve u svemu, akcija će smanjiti gubitke, poboljšati pouzdanost usluga i obezbediti sigurno pijaću vodu za stanovnike Cetinja.

A.2 Usluge:

Tehnička podrška će obezbijediti visokokvalitetnu realizaciju kroz specijalizovanu kontrolu i upravljanje ugovorima u skladu sa zahtevima EU, EIB i nacionalnim propisima. Timovi za nadzor — angažovani po međunarodnim procedurama sa naknadom — će djelovati kao FIDIC inženjeri za vodovodne radove i kao „Stručni nadzor“ za solarni dio.

Oni će pratiti kvalitet izgradnje, nadgledati rad izvođača, sprovoditi ekološke i pravne obaveze, potvrđivati radove i podržavati PIU i osoblje opštine kroz strukturisane smjernice i obuke. Ova tehnička pomoć je ključna za osiguranje tehničkog integriteta, usklađenosti i dugoročne operativne pouzdanosti nove infrastrukture.

(B) Ukupni troškovi projekta – procjena

Na dan stupanja na snagu, ukupni troškovi za Projekat se procenjuju na 142.700.000 EUR, od čega se očekuje da će 118.208.916 EUR biti podobni troškovi.

(C) Ukupni troškovi Aktivnosti – procjena

Na dan stupanja na snagu, ukupni troškovi za Aktivnost procenjuju se na 21.220.102 EUR, od čega se očekuje da 20.245.303 EUR budu podobni troškovi.

(D) Stope sufinansiranja

<i>Dio aktivnosti</i>	<i>Stopa sufinansiranja</i>
-----------------------	-----------------------------

Radovi i nabavke	70% komponenta 1 i 20% komponenta 2
Usluge	100%

(E) Ključni pokazatelji uspješnosti koji se zahtijevaju za Aktivnost

Kategorija	Indikator	Cilj/ Vrijednost
Rezultati	Dužina novih ili obnovljenih vodovodnih cijevi	92 km
Rezultati	Broj novih priključaka za vodu	2,568 priključaka
Rezultati	Izgradnja novog rezervoara (Sandin vrh 1)	500 m ³ kapacitet
Rezultati	Instalirani elektromagnetni mjerači protoka	9 jedinica
Rezultati	Instalacija solarne elektrane	4 MW kapaciteta
Rezultati	Poslovi koji direktno podržavaju FTE	40
Rezultati	Komponenta 1 – FRR/K (nakon granta)	13.500 stanovnika
Rezultati	Poslovi indirektno podržani FTE	30
Rezultati	Smanjenje gubitka vode	81% → 30%
Rezultati	Poboljšana energetska efikasnost u radu	6.780 MWh/godišnje obnovljive energije
Uticaji	Stanovništvo sa bezbjednom vodom za piće	100% do 2029.
Uticaji	Doprinos otpornosti na klimatske promjene	-Smanjena zavisnost od energije 5.56%
Uticaji	Zaštita životne sredine	Manje curenja, smanjene emisije

Prilog 2

Obrazac zahtjeva za isplatu

ZAHTJEV ZA ISPLATU

[NA MEMORANDUMU KORISNIKA]

[Korisnik]

Datum: [●]

Evropska investiciona banka

Na ruke: [ime kontakt osobe]

[Naziv nadležne službe]

98-100 Bulevar Konrad Adenauer
L-2950 Luksemburg

Predmet: Sporazum o grantu [WB broj] za [Naziv Aktivnosti] („Sporazum o grantu“)

Datum: [datum zahtjeva za isplatu]

Broj zahtjeva za isplatu: []

Period obuhvaćen zahtjevom za isplatu: []

Poštovani,

Pozivamo se na gore navedeni Sporazum o grantu. U skladu sa članom 5 Sporazuma, ovim podnosimo zahtjev za isplatu br. [] na osnovu gore navedenog Sporazuma, koji se odnosi na troškove Radova, [Nabavki] [i/ili Usluga] za koje se očekuje da će biti izvršeni u periodu od [datum] do [datum].

Traženi iznos je [EUR].

U prilogu dostavljamo sljedeću prateću dokumentaciju:

- Fakturu br. [] od [datum], izdatu od strane [naziv Izvođača];
- [svu drugu dokumentaciju koja se zahtijeva u skladu sa članom 6].

Molimo da se isplata izvrši na sljedeći bankovni račun: [].

Ovim potvrđujemo da su informacije sadržane u ovom zahtjevu za isplatu i pratećoj dokumentaciji potpune, pouzdane i tačne, da se nastali troškovi mogu smatrati prihvatljivim u skladu sa Ugovorom i Ugovorima, te da je ovaj zahtjev za isplatu potkrijepljen odgovarajućom pratećom dokumentacijom koja može biti predmet provjere.

Dalje potvrđujemo da su i dalje ispunjeni uslovi utvrđeni u članu 6 i članu [] Ugovora.

[Za zahtjev za isplatu posljednje tranše: Obavezujemo se da ćemo Banci, u roku od trideset (30) kalendarskih dana od isteka Perioda sprovođenja, dostaviti sve dokaze i prateću

dokumentaciju kojima se opravdavaju iznos i prihvatljivost troškova obuhvaćenih ovim zahtjevom za isplatu, radi utvrđivanja konačnog iznosa Granta.]

S poštovanjem,

Potpisi ovlašćenih potpisnika

Ime:

Funkcija:

Datum:

Prilog 3

Evidencije

U vezi sa članom 8.2, Evidencije uključuju, u zavisnosti od slučaja:

- (1) Godišnje izvještaje o sprovođenju, godišnje izvještaje o verifikaciji troškova, eksterno revidirane godišnje finansijske izvještaje, Završni izvještaj o sprovođenju i Završni izvještaj o verifikaciji troškova (kako je sve navedeno u članu 8);
- (2) Računovodstvene evidencije (u elektronskom ili ručnom obliku) iz računovodstvenog sistema Korisnika, kao što su glavna knjiga, pomoćne knjige i evidencije zarada, registri osnovnih sredstava i druge relevantne računovodstvene informacije, u skladu sa opšteprihvaćenim računovodstvenim principima (GAAP) koji su na snazi u datom trenutku;
- (3) Dokaz o sprovedenim postupcima nabavke, kao što su tenderska dokumentacija, ponude ponuđača i izvještaji o evaluaciji, uključujući svako „odobrenje bez primjedbi“ („no objection“) ili saglasnost Banke koji su zahtijevani u skladu sa članom 4);
- (4) Dokaz o pravnim obavezama, kao što su Ugovori;
- (5) Dokaz o isporuci Radova [Nabavki] [i/ili Usluga], kao što su privremeni obračuni za plaćanje, odobreni izvještaji, evidencije radnog vremena, karte za prevoz, dokazi o učešću na seminarima, konferencijama i obukama (uključujući relevantnu dokumentaciju i pribavljeni materijal, sertifikate) itd.;
- (6) Dokaz o kupovini, kao što su fakture i računi;
- (7) Dokaz o plaćanju, kao što su izvodi iz banke, obavještenja o zaduženju, dokaz o izmirenju obaveza od strane Izvođača;
- (8) Dokaz da porezi i/ili porez na dodatu vrijednost (PDV) koji su plaćeni ne mogu biti stvarno refundirani.

Sve Evidencije moraju biti dostupne u originalnom obliku, uključujući elektronski oblik, ili kao ovjerena kopija.

Prilog 4

OBRAZAC GODIŠNJEG IZVEŠTAJA O SPROVOĐENJU (AIR)

Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)

GODIŠNJI IZVEŠTAJ O SPROVOĐENJU
za projekte koji imaju koristi od WBIF-EWBJF grantova

Period izvještavanja:	Godina	Tip izvještavanja:	(Prvi, Privremeni, Završni)
------------------------------	--------	---------------------------	-----------------------------

1	OPŠTE INFORMACIJE O GRANTU		
Kod Granta:	Kod granta specifičan za WBIF, iz MIS	Šifra projekta:	Kod projekta specifičan za WBIF, iz MIS
Vodeća finansijska institucija:	iz GAF/MIS	Zemlja/e korisnica/e	iz GAF/MIS
Sektor:	Iz GAF/MIS	Vrsta granta:	TA, IG, IG+TA, IF
Datum odobrenja granta (od strane AoC):	Datum iz MIS/originalnog GAF-a	Najnoviji datum revizije GAF-a:	Datum iz MIS-a najnovijeg odobrenja pisane procedure
Naziv granta:	Iz GAF/MIS		
Organ odgovoran za Korisnika	Iz GAF-a ili iz Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava između MFI i Korisnika		
Implementacioni subjekat:	Iz GAF-a ili iz Sporazuma o dodjeli bespovratnih sredstava između MFI i Korisnika		
Status realizacije granta:	Nije pokrenuto/ Aktivno / Završeno		
Opis TA radnje (stvarne):	Slobodan tekst		
Opis IG akcije (stvarne):	Slobodan tekst		

2	PRIKAZ PO STAVKAMA GRANTA(BESPOVRATNIH SREDSTAVA)WBIF-a (EUR) (EUR, prema posljednjem odobrenom GAF-u)		
Aktivnost radnje	Troškovi	Stopa sufinansiranja	Maksimalno sufinansiranje
- Radovi i zalihe, uključujući nepredviđene situacije	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Nepredviđene situacije	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Tehnička pomoć 1	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Tehnička pomoć 2	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Komunikacija i vidljivost	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
- Specijalna evaluacija/revizija	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
-	iz GAF-a	iz GAF-a	iz GAF-a
Ukupno (bez naknada):			

3	BUDŽET PROJEKTA I PLAN FINANSIRANJA (EUR, stvarni)		
Komponente budžeta projekta	Troškovi	Prihvatljivi trošak	Napomena
- Tehnička pomoć 1			
- Tehnička pomoć 2			
- Radovi i materijal			
- Komunikacija i vidljivost			
- Specijalna evaluacija/ revizija			
-			
Međuzbir (prije nepredviđenih situacija)			
- Nepredviđene situacije			
Ukupno			
Izvori finansiranja	Iznos	% ukupno	Napomena
- Bespovratna sredstva 1			
- Bespovratna sredstva 2			
- Glavni zajam MFI			
- Sopstveni resursi			
Ukupno			

	Iznos	Ažurirani iznos	Razlozi za promjenu
Troškovi projekta iz posljednjeg odobrenog GAF-a	iz GAF-a		Ako je primjenljivo, opišite promjene u budžetu projekta u poređenju sa budžetom posljednjeg odobrenog GAF-a. Navedite i razlog za izmjene
Iznos kredita iz posljednjeg odobrenog GAF-a	iz GAF-a		Ako je primjenljivo, opišite promjene u budžetu projekta u poređenju sa budžetom posljednjeg odobrenog GAF-a. Navedite i razlog za izmjene
Iznos bespovratnih sredstava iz prvog odobrenog GAF-a	iz GAF-a		Ako je primjenljivo, opišite promjene u budžetu projekta u poređenju sa budžetom posljednjeg odobrenog GAF-a. Navedite i razlog za izmjene

Napomena: svaka izmjena i dopuna bespovratnih sredstava kako je opisano u posljednjem odobrenom obrascu prijave za bespovratna sredstva, rješava se u skladu sa procedurama i uslovima utvrđenim u Prilogu 5 Priručnika WBIF-a, „Izmjene i dopune obrasca prijave za bespovratna sredstva“.

4	Raspored sprovođenja akcije sa grantom		
Nabavka datum početka TA	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim	Nabavka datum završetka TA	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Nabavka datum početka za IG	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim	Nabavka datum završetka za IG	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Datum potpisivanja Sporazum (i) o dodjeli bespovratnih sredstava	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim U slučaju da TA i IG imaju odvojene sporazume o dodjeli bespovratnih sredstava, navedite	Datum potpisivanja Ugovor o zajmu	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije TA akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum početka implementacije TA akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije IG akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum početka implementacije IG akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije TA akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum završetka implementacije TA akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Očekivani datum početka implementacije IG akcije (od prvog GAF-a):	iz GAF/MIS	Datum završetka implementacije IG akcije:	Ako je u prošlosti smatra se stvarnim, ako je u budućnosti smatra se prognoziranim
Razlozi kašnjenja:	Navedite razloge za kašnjenja, ako ih ima, za sve gore navedene projektne događaje. Navedite da li kašnjenje jedne faze utiče na drugu		

5	POTPISANI UGOVORI ZA AKCIJU DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA
---	--

Ugovor i izmjene i dopune potpisani od strane Implementacionih subjekta za sprovođenje koji generišu troškove za akciju							
Ugovor referenca	Izvođač/ Konsultant	Potpis Datum	Vrsta Ugovora (npr.Radovi, nabavka, Usluge)	Izmjene I dopune/ Aneks broj	Ugovor Krajnji datum	Vrijednost Ugovora/ Amandman (EUR)	Referenca dodjele nabavke (npr. OJEU)

6	FINANSIJSKI NAPREDAK AKCIJE BESPOVRATNIH SREDSTAVA	
A Nastali rashodi		
Komponente budžeta akcije	Tokom izvještajne godine 01.01.20xx to 31.12.20xx	Kumulativno od početka perioda realizacije do 31.12.20xx
Tehnička pomoć 1		
Tehnička pomoć 2		
Radovi i materijal		
Komunikacija i vidljivost		
Specijalna evaluacija / revizija		
Međuzbir 1 (prije nepredviđenih situacija)		
Nepredviđene situacije (ako postoje)		
Međuzbir 2 (nakon nepredviđenih okolnosti, ako postoje)		
Ukupni nastali troškovi		
B Bespovratna sredstva isplaćena Korisniku		
	Tokom izvještajne godine 01.01.20xx to 31.12.20xx	Kumulativno od početka perioda realizacije do 31.12.20xx
C Kamata (obračunata)		
	Tokom izvještajne godine 01.01.20xx to 31.12.20xx	Kumulativno od početka perioda realizacije do 31.12.20xx
Kamata (negativna ili pozitivna)		
Komentari:		

Napomena 1: Prikažite nastale troškove prema istim budžetskim kategorijama kao što su definisane u GAF budžetu (npr. Investicije, TA, C&V, Naknade i sl.).

Napomena 2: Troškovi prijavljeni u ovom izvještaju ne uključuju neprihvatljive troškove.

Napomena 3: Obračunata kamata (pozitivna ili negativna) tokom izvještajne godine, kao i kumulativno od početka implementacije, mora biti prikazana, jer je potrebno da bude uključena u Prilogu 2.

Napomena 4: U polju za komentare posebno navedite pozitivnu i negativnu obračunatu kamatu za izvještajnu godinu, kao i kumulativnu obračunatu kamatu od početka implementacije do 31.12.20 Y.

7	AKTIVNOSTI DODJELE BESPOVRATNIH SREDSTAVA SPROVEDENE TOKOM IZVJEŠTAJNE GODINE
---	---

Aktivnost radnje	Opis
Radovi i materijal (IG)	Slobodan tekst sa sljedećim tačkama: - Opis aktivnosti: - Poteškoće/rizici: - Mjere ublažavanja:
Tehnička pomoć (TA)	Isto kao gore
Monitoring sufinansijera (TA)	Isto kao gore
Ostale usluge	Isto kao gore

8	AKTIVNOSTI PRAĆENJA
Datum/ period	Opis

9	OČEKIVANI REZULTATI			
	Opis (prema GAF-u)	Očekivana vrijednost (prema GAF-u)	Status vrijednosti identifikovanih u GAF-u po završetku projekta	Komentar
Standardni izlaz 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Kao što je planirano/ odstupanje od planiranog	Opišite razloge za bilo kakvo odstupanje od GAF-a
Standardni izlaz 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Standardni ishodi 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Standardni ishodi 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Specifični pokazatelji projekta 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Specifični pokazatelji projekta 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Pokazatelji među sektorima 1	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
Pokazatelji među sektorima 2	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore
...	Iz GAF-a	Iz GAF-a	Isto kao gore	Isto kao gore

10	AKTIVNOSTI KOMUNIKACIJE I VIDLJIVOSTI
Datum/ period	Opis

11	U NAREDNOM IZVJEŠTAJNOM PERIODU OČEKUJU SE BUDUĆI ZNAČAJNI DOGAĐAJI
	- Specijalni događaj 1 - Specijalni događaj 2 - Glavni značajni događaj/ prekretnica 1 - Glavni značajni događaj/ prekretnica 2 - Itd.

Prilog 1: Nerevidovani finansijski rezime računa bespovratnih sredstava

Prilog 2: Izvještaji o reviziji /provjeri troškova koji se odnose na korišćenje bespovratnih sredstava

Prilog 3: Dopunske informacije/dokument (ako postoji)

Prilog 4: Primjenjivo na izvještavanje rezultata IPA III

Molimo obrišite ovaj okvir nakon popunjavanja odjeljka ispod
Indikativni logički okvir treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata (Uticaj/Rezultat/Proizvod).
On predstavlja osnovu za praćenje, izvještavanje i evaluaciju intervencije.
Mogu se dodavati nove kolone kako bi se postavili međuciljevi (prekretnice) za pokazatelje Proizvoda i
Rezultata kad god je to relevantno.

- Na početku, prvi izvještaj o napretku treba da uključi kompletan logički okvir (npr. uključujući osnovne vrijednosti/ciljeve).
 - Izvještaji o napretku treba da pruže ažurirani logički okvir sa trenutnim vrijednostima rezultata za svaki pokazatelj, gdje su dostupni.
 - Završni izvještaj treba da sadrži logički okvir sa osnovnim vrijednostima, krajnjim vrednostima rezultata na kraju Akcije i ciljevima za svaki pokazatelj.
- Matrica logičkog okvira (LFM) treba da odražava Opšti cilj(e), Specifične ciljeve i Rezultate iz odjeljka 3.1. Molimo vas da pratite LFM šablon ispod.
- U skladu sa terminologijom OECD/DAC-a, pojam 'rezultati' obuhvata Izlaze, Ishode (Specifične ciljeve) i Uticaje (Opšte ciljeve).
- Kako razviti kolonu lanca rezultata:

Ukupno, indikativni logframe treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata, uključujući uticaje, ishode i proizvode	
Uticaj (i)	Definicija: Uticaj obično označava dugoročne promjene na koje akcija utiče (na nivou zemlje, regiona ili sektora u smislu koristi za stanovništvo)
	Formulisane izjave o uticaju: izbjegavaj 'doprinoseći'
	Koliko? Ponekad jedan može biti dovoljan, ali su i srednjoročni i dugoročni uticaji dozvoljeni i toplo preporučeni. Uticaj bi poželjno trebalo da bude vezan za bar jedan cilj definisan u IPA III programskom okviru.
Ishod(i)	Definicija: Ishod je kratkoročna do srednjoročna promena u ponašanju ciljanih grupa i/ili efekti na političke, društvene, ekonomske i/ili ekološke oblasti koje EU akcija cilja – akcija će doprinijeti promjeni na ovom nivou (nalazi se pod njenim uticajem, ali nije pod direktnom kontrolom).
	Koliko? Mogu postojati i kratkoročni i srednjoročni rezultati. Pokušaj da ograničiš broj rezultata na najviše 2-3. ¹
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (poboljšan, povećan, unaprijeđen, usvojen...) Izbegavaj korišćenje uzročnih veza ('od', 'kako bi'...)
Rezultati	Definicija: Rezultati su direktni proizvodi ili koristi aktivnosti – pod direktnom kontrolom akcije
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (ojačano, povećano, poboljšano...)
	Rezultati NIJESU aktivnosti

[@IPA III Regulation](#)
[@IPA III Programming Framework](#)

- Kako napraviti indikatore:

¹ Za intervencije koje obuhvataju više oblasti podrške, broj ishoda može da se poveća (uz očuvanje ukupnog broja u razumnim granicama).

- **Molimo koristi indikatore koji su relevantni za akciju iz IPA III Okvira Rezultata**[IPA III Results Framework](#)².
 - Molim te da uključiš bar jedan indikator za svaki rezultat. Indikatori treba da budu formulisani tako da mjere napredak ka odgovarajućem rezultatu.
 - Indikatori bi trebalo da budu numerisani tako da se mogu povezati sa rezultatima koje mjere (pogledaj primer u LFM ispod).
 - Indikatori moraju početi jedinicom mjere, bilo kvantitativnom ('broj ljudi', 'km', 'procenat', 'indeks') ili kvalitativnom ('nivo', 'status', 'stepen do kojeg'). Formulisanje indikatora mora biti neutralno, tj. ne smije uključivati elemente cilja poput 'povećanje', 'poboljšanje', 'bolje'.
 - Molimo vas da razdvojite po polu, starosti i statusu invaliditeta kada se upućujete na pojedince i brojite ih, po urbanim/gradskim lokacijama ili bilo kojoj drugoj relevantnoj kategorizaciji koja odražava pitanja integracije kad je to moguće i prikladno.
 - Svaki indikator mora da ima jedan pouzdan i lako dostupan izvor podataka. (U nekim slučajevima može biti potrebno više od jednog izvora po indikatoru).
 - Osnovne linije i ciljevi su obavezni i uvijek moraju biti prisutni.
 - Izbegavaj ponavljanje indikatora za različite rezultate.
 - Molimo provjerite da li se koriste indikatori relevantni za tu radnju, npr.:[Global Europe Results Framework and SDG indicators](#) [to access the link an EU Login is needed]. Please mark these indicators with **
 - [Gender Action Plan \(GAP\) III - Staff Working Document indicators](#)
- Spoljne pretpostavke
- Pretpostavke su spoljašnji, neophodni i pozitivni uslovi – koji nisu pod upravljanjem intervencija ili kontrolom EU – a moraju biti ispunjeni da bi lanac rezultata bio validan. Trebalo bi ih formulisati na osnovu analize konteksta i analize rizika.
 - Spoljašnje pretpostavke moraju biti prikazane u Logici intervencije u odeljku 3.1 – i uključene u posljednju kolonu Matrice logičkog okvira u odjeljku 3.5. Imajte na umu da pretpostavke na nivou Rezultata omogućavaju da se postignu Specifični ciljevi/Ishodi, dok pretpostavke na nivou Specifičnih ciljeva/Ishoda moraju važiti da bi akcija uspješno doprla do ukupnih ciljeva/uticaja koji su identifikovani.

² SWD(2022) 445 final od 20. decembra 2022.

A.3 Šablon rezultata okvira WB-IG10-MNE-ENV-05

Rezultati	Lanci rezultata: Glavni očekivani rezultati	Pokazatelji [Bar jedan pokazatelj za svaki očekivani rezultat]	Jedinica mjere	Osnovne vrijednosti (vrijednosti i godine)	Trenutne vrijednosti (Primjenljivo u fazi izvještavanja)	Ciljevi (vrijednosti i godine)	Izvori podataka	Pretpostavke
Uticaj		Udio stanovništva koje koristi bezbjednu pijaću vodu	Procenat					
Ishod 1	Pametna (digitalna), održiva i inkluzivna ekonomika i društveni razvoj i rast	1.1.1. Broj ljudi koji imaju pristup unaprijeđenom izvoru pijaće vode i/ili sanitarnoj infrastrukturi uz podršku EU,	Broj	0 (2024)		13.500 (2029)	Projektna dokumentacija	<i>Stanovništvo sa pristupom unaprijeđenoj pijaćoj vodi. Početna vrijednost se smatra 0 jer na početku projekta niko nema pristup „unaprijeđenoj“ pijaćoj vodi ili sanitarijama.</i>
Ishod 2	1.1. Veći pristup vodi i sanitarijama	2.1.1. Broj indirektnih FTE radnih mjesta podržanih raspoređen po polu, starosti, invaliditetu i zemlji/regio nu kad god je moguće i relevantno	Broj	0 (2024)				

Rezultat 1 vezan za Ishod 1	2.1. Zapošljavanje indirektno podržano	1.1.1. Dužina novih ili obnovljenih vodovodnih cijevi	km	0 (2024) 0		92 (2029) 2568 (2029)	Projektna dokumentacija	Dužina glavnih vodovodnih cijevi i cijevi za distribuciju koje su postavljene
Rezultat 2 vezan za Ishod 1	1.1. Unaprjeđene vodovodne i sanitarne instalacije u skladu sa zaštitom od klimatskih promena	1.2.1. Broj direktnih FTE radnih mjesta koja su podržana i/ili održana, razvrstano po polu, starosti, invaliditetu, tipu posla	broj	0 (2024)		40 (2029)	Prijestonica Cetinje	
Rezultat 3 vezan za Ishod 1	1.3. Efekat poluge	1.3.1. Odnos između iznosa finansiranja koji se može refundirati (od strane IFI-a ili drugih finansijera) i doprinosa EU (npr. doprinos za kombinovanje sredstava ili pokriće budžetske garancije)	broj	0.29		0.29 (2029)		
Rezultat 4 vezan za Ishod 1	1.4. Efekat multiplikatora	1.4.1. Odnos između ukupne investicije (od IFI, javnih i privatnih investitora) prema EU	broj	1.58		1.58 (2029)		

		doprinosu (npr. kombinovan i doprinos ili pokriće budžetske garancije)						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

Prilog 5

Obrazac završnog izvještaja o implementaciji

Investicioni okvir za Zapadni Balkan (WBIF)

ZAVRŠNI IZVJEŠTAJ
za projekte koji koriste bespovratna sredstva iz WBIF-EWBJF fonda

Izvještajni period³:		Vrsta izvještaja:	KONAČNI
Datum prve predaje:			
Ispravke (ako ih ima)	Molimo navedite da li je ovo revidirana verzija prvobitno podnesenog izvještaja. Ako jeste, navedite broj ove verzije i datum podnošenja u formatu dd/mm/yyyy.		

1	OPŠTE INFORMACIJE O BESPOVRATNIM SREDSTVIMA		
Kod bespovratnih sredstava:		Šifra projekta:	
Vodeća finansijska institucija:		Zemlja/e Korisnica/e:	
Sektor:		Vrsta granta:	TA, IG, IG+TA, IF
Datum odobrenja granta:		Datum posljednje revizije GAF-a:	
Naziv granta:			
Organ odgovoran za Korisnika(e) :	Iz sporazuma o grantu između međunarodne finansijske institucije (MFI) i korisnika		
Implementacioni subjekat (i):	Iz sporazuma o grantu između međunarodne finansijske institucije (MFI) i korisnika		
Opis projekta i aktivnosti finansirane grantom:			
1) 1) Sažeti opis projekta i aktivnosti u okviru granta. 2) 2) Kratak pregled svih manjih izmjena u aktivnostima granta tokom implementacije, odnosno ako je došlo do preraspodjele sredstava između budžetskih linija unutar IG ili TA. Manje izmjene su one koje ne utiču na glavnu svrhu aktivnosti granta i koje su ograničene na 25% početnog iznosa unesenog u svaku budžetsku liniju.			
2	Raspodjela WBIF granta (EUR)⁴		

³ Za akcije finansirane od strane EU, početni datum je u principu dan koji je predložen u GAF-u. Akcije mogu imati različite početne datume i trajanje, kako je navedeno u GAF-u ili kako je izmijenjeno u odgovarajućem AIR-u, međutim period implementacije pojedinačne akcije mora biti u okviru perioda implementacije odgovarajućeg CA.

⁴ Dodati dodatne kolone, ako je potrebno i ako se primenjuje, imajući u vidu različite verzije GAF-a.

Aktivnost radnje	Troškovi	Stopa sufinansiranja	Maksimalno sufinansiranje
- Radovi i zalihe			
- Nepredviđene situacije			
- Tehnička pomoć 1			
- Tehnička pomoć 2			
- Komunikacija i vidljivost			
- Specijalna evaluacija/ revizija			
-			
Ukupan iznos granta (bez naknada):			
naknada za implementaciju tehničke pomoći TA:			
naknada za implementaciju vezanu za IG:			
Ukupno odobrena sredstva granta:			

2a Konačni finansijski pregled realizacije granta ⁵		
Komponente budžeta akcije	Ukupan konačni iznos nastalih prihvatljivih troškova	Isplaćena sredstva
Tehnička pomoć 1		
Tehnička pomoć 2		
Investicioni grant		
Komunikacija i vidljivost		
Specijalna evaluacija/revizija		
Međuzbir:		
Naknada za implementaciju tehničke pomoći TA:		
naknada za implementaciju vezanu za IG:		
Bankarske naknade		
Neto kamate nastale/zarađene ⁶		
<i>Negativne kamate</i>		
<i>Pozitivni interesi</i>		
Ostali podobni troškovi ⁷		

⁵ Gde je primijenljivo, predstavite pregled svih sredstava koja su neopravdano plaćena ili pogrešno korišćena, a koja Organizacija može ili ne može sama da povratiti.

⁶ Kamata se obračunava do datuma podnošenja završnog izveštaja. Kamata će se nastaviti obračunavati dok se ne zatvori bankovni račun.

⁷ Ako je relevantno, navesti kategoriju troškova u skladu sa Opštim uslovima.

Ukupno		
---------------	--	--

2c SAŽETAK TOKA SREDSTAVA	
Ukupno primljeni doprinosi (od EWBJF menadžera do LFI)	
Ukupan konačan iznos prihvatljivih nastalih troškova	
Ukupna ušteda (koja će biti vraćena JF-u) (Napomena: Ukupna ušteda se računa kao 'Ukupno primljeni doprinosi' minus 'Ukupni konačni iznos prihvatljivih nastalih troškova')	
Komentari, ako ih ima:	

3⁸	BUDŽET PROJEKTA I PLAN FINANSIRANJA (EUR,⁹)		
Komponente budžeta projekta	Početna suma	Prihvatljiv trošak	Napomene
-			
Međuzbir			
:			
Ukupno			
Izvori finansiranja	Početna suma	% od ukupnog	Napomene
- Bespovratna sredstva 1			
- Bespovratna sredstva 2			
- Vođa IFI zajma			
- ...			
- Sopstveni resursi			
Ukupno			

3a¹⁰	BUDŽET PROJEKTA I PLAN FINANSIRANJA (EUR, actual¹¹)			
Komponente budžeta projekta	Poslednja izmjena odobrena (ako je primjenljivo)	Konačan iznos	Prihvatljiv trošak	Napomena
-				
-				
-				
-				
-				
-				
Međuzbir				
:				
Ukupno				
Izvori finansiranja	Poslednja izmjena odobrena (ako je primjenljivo)	Konačan iznos	% od ukupno	Napomena

8

⁹ Kao što je prikazano u poslednjem odobrenom GAF-u

10

¹¹ Kao što je prikazano u poslednjem odobrenom GAF-u

-	Bespovratna sredstva 1				
-	Bespovratna sredstva 2				
-	Vođa IFI zajma				
-	...				
-	Sopstveni resursi				
Ukupno					
	Iznos prema poslednjem odobrenom GAF-u				Konačan iznos
Trošak projekta					
Iznos zajma					
Iznos granta					
		Razlozi za promjene u iznosima projekta/kredita/donacije (ako je primenljivo)			

4	Raspored sprovođenja akcije sa grantom		
Datum potpisivanja ugovora o dodeli		Datum potpisivanja Ugovora o zajmu	
Datum početka TA akcije:	Datum potpisivanja konsultantskog ugovora	Krajnji datum TA akcije	Datum kada su aktivnosti završene i nastali troškovi.
Datum početka IG akcije:	Datum potpisivanja (prvog) radnog ugovora	Krajnji datum IG akcije	Datum kada su aktivnosti završene i nastali troškovi.

**Opis rada i održavanja infrastrukture od strane krajnjeg korisnika
(Ako je relevantno i da se informiše da li su resursi i kapacitet za održavanje koji su planirani na početku realizovani do završetka):**

5	UGOVORI POTPISANI ZA AKCIJU DODJELE GRANTOVA							
	Ugovor i izmjene potpisane od strane izvršilaca koje stvaraju troškove ¹² za akciju							
Referenca ugovora	Komponente budžeta	Izvođač/ Konsultant	Datum potpisivanja	Tip ugovora (vjerovatno samo usluge)	Početna vrijednost ugovora	Datum završetka	Krajnja vrijednost ugovora nakon izmjena (EUR)	Referenca za dodjelu nabavke (npr. OJEU)
	Komentari, ako ih ima:							
	Ugovor i izmjene potpisani direktno od strane glavne IFI, što stvara troškove ¹³ za akciju							

¹² Svi troškovi ne uključuju PDV

¹³ Svi troškovi ne uključuju PDV

Referenca ugovora	Komponente budžeta	Izvođač/ Konsultant	Datum potpisivanja	Tip ugovora (vjerovatno samo usluge)	Početna vrijednost ugovora	Datum završetka	Krajnja vrijednost ugovora nakon izmjena (EUR)	Referenca za dodjelu nabavke (npr. OJEU)
Komentari, ako ih ima:								
Ugovor(i) o grantovima potpisan(i) od strane vodeće IFI								
	Referenca ugovora	Potpisnik/ci			Datum potpisivanja	Potpisani iznos	Napomene	
Komentari, ako ih ima:								

6	AKTIVNOSTI GRANTA SPROVEDENE TOKOM REALIZACIJE (od početnog do krajnjeg datuma)	
Akciona aktivnost	Opis	
Radovi i zalihe (IG)	Slobodan tekst koji uključuje sledeće tačke: • opis aktivnosti realizovanih od datuma početka IG Akcije do datuma završetka realizacije IG Akcije. • poteškoće/rizici na koje se naišlo tokom implementacije i uvedene mjere za ublažavanje. Uključiti razloge za kašnjenja u realizaciji, ako ih je bilo, npr. povećanje troškova projekta, Covid-19 itd.	
Tehnička pomoć (TA)	• opis aktivnosti koje su sprovedene od datuma početka TA akcije do datuma završetka implementacije TA akcije. Uključuje: • pripremu projekta, implementaciju i nadzor nad aktivnostima; • TA pruženu od strane ko-finansijera (ako ih ima); • druge usluge (ako ih ima); • poteškoće/rizike koji su se pojavili tokom implementacije i mjere ublažavanja koje su uvedene. Uključite razloge za kašnjenja, ako ih ima, npr. povećanje troškova projekta, Covid-19 itd.	

Praćenje aktivnosti i kontrola	Spisak nadzornih misija, sprovedenih revizija, ako ih je bilo, uključujući bilo kakvu EU verifikaciju troškova/Rezultatski orijentisane misije, vanredne provjere (npr. Evropski računovodstveni sud) i da li su bile potrebne bilo kakve dodatne mjere (npr. povraćaj neodobrenih troškova); Detalji o gubicima zbog negativnih kamata ako je došlo do negativnog uticaja na svrhu Akcije u bilo kom značajnom pogledu i koji je prijavljen Skupštini učesnika
--------------------------------	---

7 ¹⁴	POSTIGNUTI REZULTATI ¹⁵					
	Opis	Osnovna vrijednost	Očekivana vrijednost	Stvarna postignuta vrijednost ¹⁶	Komentar	Izvor i način provjere
Standardni izlaz 1						
Standardni izlaz 2						
...						
Standardni ishodi 1						
Standardni ishodi 2						
...						
Specifični pokazatelji projekta 1						
Specifični pokazatelji projekta 2						
...						
Pokazatelji među sektorima 1						
Pokazatelji među sektorima 2						
...						
Broj korisnika						
Opšti uticaj akcije, uključujući sve izmene dogovorene tokom realizacije akcije. Kratak pregled sprovođenja projekta sa opisom da li je projekat ostvario svoje ciljeve. Lista faktora koji su uticali na rezultate projekta.						

8	ZAVRŠNE NAPOMENE (ako ih ima)	
---	--------------------------------------	--

¹⁴ Ova tabela ne mora biti popunjena za grantove po IPA III. Za IPA III grantove je potreban samo dodatak 5.

¹⁵ Ova šablonska tabela treba da se prilagodi matriksu rezultata kako je odobreno u GAF-u za akciju izvještavanu u ovom Završnom izvještaju.

¹⁶ Najnovije vrijednosti dostupne u trenutku podnošenja konačnog izvještaja

	npr. naučene lekcije i preporuke za slične nove projekte - informacije relevantne za nastavak projekta	
--	---	--

9	KOMUNIKACIJA ¹⁷ I VIDLJIVOST
	• Pregled komunikacionih i vidljivih aktivnosti sprovedenih tokom realizacije Grant Akcije, uključujući: • Kalendar događaja za predstavljanje/pokretanje/završetak, ceremonije potpisivanja. • Pregled objava/saopštenja za medije/ostalih društvenih mreža, gde je primjenljivo. • Ostale aktivnosti, po potrebi, finansirane WBIF grantom.

10	Revizija i provjera troškova
	Konačna revizija naloga za grant Sažetak sprovedenih kontrola i dostupnih konačnih izvještaja revizije u skladu sa politikom Organizacije o objavljivanju takvih kontrola i revizorskih izvještaja. Gdje su uočene greške i slabosti u sistemima, analiza njihove prirode i obima, kao i informacije o preduzetim korektivnim mjerama.

Prilog 1: Nerevidovani finansijski pregled grant računa

Prilog 2: Revidovani finansijski izvještaj / izvještaj o provjeri troškova za grant (ako je primjenljivo)

Prilog 3: Primjeri komunikacionih dokumenata (ako ih ima)

Prilog 4: Dodatne informacije/dokument (ako ih ima)

Prilog 5: Primjenjuje se na izvještavanje o rezultatima IPA III

¹⁷ Ovo važi samo za GAF-ove gdje su budžet i aktivnosti komunikacije unaprijed odobreni

Prilog 1: Nerevidovani finansijski rezime računa grantova za cio period implementacije GAF-a

**Kratak pregled priliva i odliva na računu br. xxxx na ime (ime računa)
Poseban račun uz učešće (ime vodeće IFI)
za period od datuma početka do datuma završetka implementacije (u EUR)**

Prilog 2: Revidovani finansijski izvještaj za cio period realizacije GAF-a / izvještaj o provjeri troškova za grant (ako je primenljivo)

Prilog 3: Dokumenti za komunikaciju (ako ih ima)

Prilog 4: Pomoćne informacije/dokument (ako postoji)

Prilog 5: Primjenjivo na izvještavanje rezultata IPA III

Molimo obrišite ovaj okvir nakon popunjavanja odjeljka ispod

Indikativni logički okvir treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata (Uticaj/Rezultat/Proizvod).

On predstavlja osnovu za praćenje, izvještavanje i evaluaciju intervencije.

Mogu se dodavati nove kolone kako bi se postavili međuciljevi (prekretnice) za pokazatelje Proizvoda i Rezultata kad god je to relevantno.

- Na početku, prvi izvještaj o napretku treba da uključi kompletan logički okvir (npr. uključujući osnovne vrijednosti/ciljeve).
 - Izvještaji o napretku treba da pruže ažurirani logički okvir sa trenutnim vrijednostima rezultata za svaki pokazatelj, gdje su dostupni.
 - Završni izvještaj treba da sadrži logički okvir sa osnovnim vrijednostima, krajnjim vrednostima rezultata na kraju Akcije i ciljevima za svaki pokazatelj.
- Matrica logičkog okvira (LFM) treba da odražava Opšti cilj(e), Specifične ciljeve i Rezultate iz odjeljka 3.1. Molimo vas da pratite LFM šablon ispod.
- U skladu sa terminologijom OECD/DAC-a, pojam 'rezultati' obuhvata Izlaze, Ishode (Specifične ciljeve) i Uticaje (Opšte ciljeve).
- Kako razviti kolonu lanca rezultata:

Ukupno, indikativni logframe treba da ima maksimalno 10 očekivanih rezultata, uključujući uticaje, ishode i proizvode

Uticaj (i)	Definicija: Uticaj obično označava dugoročne promjene na koje akcija utiče (na nivou zemlje, regiona ili sektora u smislu koristi za stanovništvo)
	Formulisane izjave o uticaju: izbjegavaj 'doprinoseći'
	Koliko? Ponekad jedan može biti dovoljan, ali su i srednjoročni i dugoročni uticaji dozvoljeni i toplo preporučeni. Uticaj bi poželjno trebalo da bude vezan za bar jedan cilj definisan u IPA III programskom okviru.
Ishod(i)	Definicija: Ishod je kratkoročna do srednjoročna promena u ponašanju ciljanih grupa i/ili efekti na političke, društvene, ekonomske i/ili ekološke oblasti koje EU akcija cilja – akcija će doprinijeti promjeni na ovom nivou (nalazi se pod njenim uticajem, ali nije pod direktnom kontrolom).
	Koliko? Mogu postojati i kratkoročni i srednjoročni rezultati. Pokušaj da ograničiš broj rezultata na najviše 2-3. ¹
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (poboljšan, povećan, unaprijeđen, usvojen...) Izbjegavaj korišćenje uzročnih veza ('od', 'kako bi'...)
Rezultati	Definicija: Rezultati su direktni proizvodi ili koristi aktivnosti – pod direktnom kontrolom akcije
	Molim te koristi perfekt za formulaciju (ojačano, povećano, poboljšano...)
	Rezultati NIJESU aktivnosti

[@IPA III Regulation](#)

[@IPA III Programming Framework](#)

- Kako napraviti indikatore:

¹ Za intervencije koje obuhvataju više oblasti podrške, broj ishoda može da se poveća (uz očuvanje ukupnog broja u razumnim granicama).

- **Molimo koristi indikatore koji su relevantni za akciju iz IPA III Okvira Rezultata**[IPA III Results Framework](#)².
 - Molim te da uključiš bar jedan indikator za svaki rezultat. Indikatori treba da budu formulisani tako da mjere napredak ka odgovarajućem rezultatu.
 - Indikatori bi trebalo da budu numerisani tako da se mogu povezati sa rezultatima koje mjere (pogledaj primer u LFM ispod).
 - Indikatori moraju početi jedinicom mjere, bilo kvantitativnom ('broj ljudi', 'km', 'procenat', 'indeks') ili kvalitativnom ('nivo', 'status', 'stepen do kojeg'). Formulisanje indikatora mora biti neutralno, tj. ne smije uključivati elemente cilja poput 'povećanje', 'poboljšanje', 'bolje'.
 - Molimo vas da razdvojite po polu, starosti i statusu invaliditeta kada se upućujete na pojedince i brojite ih, po urbanim/gradskim lokacijama ili bilo kojoj drugoj relevantnoj kategorizaciji koja odražava pitanja integracije kad je to moguće i prikladno.
 - Svaki indikator mora da ima jedan pouzdan i lako dostupan izvor podataka. (U nekim slučajevima može biti potrebno više od jednog izvora po indikatoru).
 - Osnovne linije i ciljevi su obavezni i uvijek moraju biti prisutni.
 - Izbegavaj ponavljanje indikatora za različite rezultate.
 - Molimo provjerite da li se koriste indikatori relevantni za tu radnju, npr.:[Global Europe Results Framework and SDG indicators](#) [to access the link an EU Login is needed]. Please mark these indicators with **
 - [Gender Action Plan \(GAP\) III - Staff Working Document indicators](#)
- Spoljne pretpostavke
- Pretpostavke su spoljašnji, neophodni i pozitivni uslovi – koji nisu pod upravljanjem intervencija ili kontrolom EU – a moraju biti ispunjeni da bi lanac rezultata bio validan. Trebalo bi ih formulisati na osnovu analize konteksta i analize rizika.
 - Spoljašnje pretpostavke moraju biti prikazane u Logici intervencije u odeljku 3.1 – i uključene u posljednju kolonu Matrice logičkog okvira u odjeljku 3.5. Imajte na umu da pretpostavke na nivou Rezultata omogućavaju da se postignu Specifični ciljevi/Ishodi, dok pretpostavke na nivou Specifičnih ciljeva/Ishoda moraju važiti da bi akcija uspješno doprla do ukupnih ciljeva/uticaja koji su identifikovani.

² SWD(2022) 445 final od 20. decembra 2022.

A.3 Šablon rezultata okvira WB-IG10-MNE-ENV-05

Rezultati	Lanci rezultata: Glavni očekivani rezultati	Pokazatelji [Bar jedan pokazatelj za svaki očekivani rezultat]	Jedinica mjere	Osnovne vrijednosti (vrijednosti i godine)	Trenutne vrijednosti (Primjenljivo u fazi izvještavanja)	Ciljevi (vrijednosti i godine)	Izvori podataka	Pretpostavke
Uticaj		Udio stanovništva koje koristi bezbjednu pijaću vodu	Procenat					
Ishod 1	Pametna (digitalna), održiva i inkluzivna ekonomika i društveni razvoj i rast	1.1.1. Broj ljudi koji imaju pristup unaprijeđenom izvoru pijaće vode i/ili sanitarnoj infrastrukturi uz podršku EU,	Broj	0 (2024)		13.500 (2029)	Projektna dokumentacija	<i>Stanovništvo sa pristupom unaprijeđenoj pijaćoj vodi. Početna vrijednost se smatra 0 jer na početku projekta niko nema pristup „unaprijeđenoj“ pijaćoj vodi ili sanitarijama.</i>
Ishod 2	1.1. Veći pristup vodi i sanitarijama	2.1.1. Broj indirektnih FTE radnih mjesta podržanih raspoređen po polu, starosti, invaliditetu i zemlji/regiju kad god je moguće i relevantno	Broj	0 (2024)				

Rezultat 1 vezan za Ishod 1	2.1. Zapošljavanje indirektno podržano	1.1.1. Dužina novih ili obnovljenih vodovodnih cijevi	km	0 (2024) 0		92 (2029) 2568 (2029)	Projektna dokumentacija	Dužina glavnih vodovodnih cijevi i cijevi za distribuciju koje su postavljene
Rezultat 2 vezan za Ishod 1	1.1. Unaprjeđene vodovodne i sanitarne instalacije u skladu sa zaštitom od klimatskih promena	1.2.1. Broj direktnih FTE radnih mjesta koja su podržana i/ili održana, razvrstano po polu, starosti, invaliditetu, tipu posla	broj	0 (2024)		40 (2029)	Prijestonica Cetinje	
Rezultat 3 vezan za Ishod 1	1.3. Efekat poluge	1.3.1. Odnos između iznosa finansiranja koji se može refundirati (od strane IFI-a ili drugih finansijera) i doprinosa EU (npr. doprinos za kombinovanje sredstava ili pokriće budžetske garancije)	broj	0.29		0.29 (2029)		
Rezultat 4 vezan za Ishod 1	1.4. Efekat multiplikatora	1.4.1. Odnos između ukupne investicije (od IFI, javnih i privatnih investitora) prema EU	broj	1.58		1.58 (2029)		

		doprinosu (npr. kombinovan i doprinos ili pokriće budžetske garancije)						
--	--	---	--	--	--	--	--	--

Prilog 6

PREGLED TROŠKOVA PROJEKTA

SUMMARY STATEMENT OF PROJECT EXPENDITURES

GRANT AGREEMENT FI NO

PROJECT NAME

REQUEST FOR PAYMENT NO

S U P P L Y C O N T R A C T S								I N V O I C E S						TOTAL IN EUR equivalent (3)
SUPPLIER NAME	CONTRACT AND AMENDMENT NUMBER (1)	DATE	DESCRIPTION	REFERENCE TO DESCRIPTION OF THE ACTION/ GAF ITEM	C U R R E N C Y	CONTRACT AMOUNT NET (including amendments)	CONTRACT BALANCE NET	C U R R E N C Y	NET AMOUNT	INVOICE NUMBER	DATE OF PAYMENT MADE (OR TO BE MADE) (*) TO SUPPLIER	PAYMENT REFERENCE		
TOTAL INVOICES (2)														
TOTAL EXPENDITURE IN EUR														

We hereby certify that the above amounts have been paid in order to execute the project, in conformity with the terms and conditions of the Grant Agreement.

All proofs of payment are kept at [indicate place] and are available for examination, on request, by missions from the EIB.

(Remove the second phrase if proofs of payment are to be attached to this "Summary")

(*) Delete, as appropriate

Certified by _____
(authorised persons)

Signature _____
(authorised signature(s))

- (1) the Bank must have received a copy of the relevant supplier contract before disbursement under that contract
- (2) split TOTAL by currency, if more than one currency
- (3) the EUR equivalent of expenditure will be calculated using the FX Rate in accordance with the terms of the Grant Agreement